

Kriminalna politika zahodnih imperialističnih držav

Zoran Kanduč¹

Namen članka je osvetliti novoveško zgodovino s specifičnega, namreč kriminološkega zornega kota, tj. kot dolg niz kriminalnih praks zahodnih imperialističnih nacij in njihovega raznovrstnega (tipično kolektivnega) kaznovanja uporov zoper (dolgo časa pretežno kolonialno) izkoriščanje, plenjenje in zatiranje nasilno ali ekonomsko podjarmljenih ljudstev. Izhodiščna teza je, da je mogoče na ta način razumeti tudi posredniško vojno koalicije kolektivnega Zahoda (pod vodstvom ZDA) proti Ruski federaciji in vojno, ki jo sionistični režim z nepogrešljivo ameriško, britansko in evropsko (raznovrstno) podporo vodi proti palestinskemu ljudstvu in silam odpora na Bližnjem vzhodu. Zmaga Trumpa na predsedniških volitvah, oprta na eksplicitno miroljubno retoriko, je morda vsaj malenkostno okrepila upanje, da se bo človeštvo le izognilo novi (in najverjetneje zadnji) svetovni vojni, tj. neposrednemu spopadu med »dobrim« (utelešenim v zahodnih liberalnih demokracijah) in »zlom« (= domnevno avtokratskimi državami – Rusiji, Iranu ali Kitajski, – ki se najodločneje in najuspešneje upirajo usihajočemu ameriškemu imperiju). Genocid v Gazi se je (že pred Trumpovo inavguracijo) za kratek čas zaustavil s krhkim premirjem, ki pa ga je Izrael (po pričakovanjih) prekršil že takoj po prvi fazi, medtem ko so ZDA s protipravnim bombardiranjem (zvečine civilnih tarč) kaznovale Jemen, ker se je edini z dejanji odzval na nove zločine sionistične kolonije na območju zgodovinske Palestine. Trumpova administracija je začela proces postopne, a skrajno negotove normalizacije diplomatskih odnosov s Kremljem, iz katere naj bi se po najbolj optimističnem scenariju izcimil celo politično dogovorjeni mirni zaključek zdaleč najhujše vojne na stari celini po letu 1945. Po drugi strani pa je Trumpova zunanja politika sprožila notranjo krizo (zgolj začasno dezintegracijo?) kolektivnega Zahoda, ki je razkrila evropskemu prebivalstvu, kdo je dejansko njegova najhujša varnostna, socialnoekonomska in politična grožnja. To so avtoritarne vladajoče elite v Bruslju in prestolnicah hujšakaških članic EU (in Nata), ki so hotele (načrtovale in pripravile) vojno z jedrsko velesilo (v trdnem prepričanju, da bodo dosegle zanesljivo zmago). In še več, s sunamijem neučinkovitih ekonomskih in finančnih sankcij zoper Rusijo so povzročile neznansko škodo lastnemu gospodarstvu in prebivalstvu, za nameček pa že od nasilnega državnega udara leta 2014 v Kijevu goreče podpirajo najodurnejši režim v Evropi po porazu Hitlerjeve Nemčije.

Ključne besede: imperialistični zločini in kazni, vojna, genocid, kolektivni Zahod, ZDA

UDK: 343.9:341.4

1 Uvodne pripombe

Najbrž ne bo odveč, da za začetek vsaj v grobih obrisih pojasnimo izraze, iz katerih je stkan naslov te razprave. Oglejmo si, za ogrevanje, najprej najlažjega med njimi. In to je vsekakor »Zahod«. Ta – v medijskem in znanstvenem diskurzu že dolgo globoko zakoreninjena – beseda je kajpak bistveno (geo) politična (in ne striktno geografska) oznaka, ki se po izročilu nanaša na središčne kapitalistične družbene formacije v svetovnem sistemu.² To gotovo ni sporno (če jo uporabljamo v

tem pomenu, praviloma ne tvegamo, da bomo naleteli na začudene poglede, nejeverno odkimavanje in druge izraze neodobravanja). Pripomniti pa velja, da v pomenski žep besede »Zahod« – zlasti tedaj, ko jo spremlja pridevnik »kolektivni« ali »povezani« (kar je, mimogrede, v zadnjem času čedalje pogostejše) – ni vključeno samo »trdo jedro« najrazvitejših kapitalističnih gospodarstev (držav iz skupine G7), marveč so vanj potisnjeni tudi zavezniški, satelitski, vazalski ali »kompradorski« režimi,³ ki se zaradi tega ali onega razloga (na primer iz

¹ Dr. Zoran Kanduč, znanstveni svetnik, Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, Slovenija. ORCID: 0000-0003-0727-172X. E-pošta: zoran.kanduc@pf.uni-lj.si

² Močnik (2024: 62) opozarja, da ima ta izraz, katerega pomenske korenine segajo v propagandno govorico hladne vojne (med zahodnoevropskimi kapitalističnimi državami pod okriljem ZDA in vzhodnoevropskim socialističnim taborom pod okriljem Sovjetske zveze), očitni pomanjkljivosti: »Izraz je etnocentričen (če gledate iz Šanghaja, so ZDA na vzhodu; če gledate iz San Francis-

ca, je Kitajska na zahodu) in ni natančen (če gledate z Dunaja, je Japonska na vzhodu, Avstralija in Nova Zelandija pa sta na jugu).« To je razlog, zaradi katerega Močnik (2024) dosledno piše besedo »Zahod« v narekovajih.

³ Močnik (2024) ugotavlja, da je portugalska beseda *comprador* (tj. kupec) sprva označevala domačinskega služabnika, ki je oskrboval zahodnoevropsko gospodinjstvo. Pozneje se je njen pomen zlagoma širil, in sicer najprej na lokalne pogodbene partnerje in menedžerje (ali zastopnike) kolonialnih podjetij. V marksistični teoriji so bile nato kot »kompradorske« opredeljene tiste domačinske grupacije – na primer trgovci, posojilodajalci, ple-

strahu pred zagroženimi sankcijami, po zaslugi diplomatskega »zvižanja rok« ali v pričakovanju nagrad, ki jih v zameno za servilno kolaboracijo prejme vladajoča politična birokracija ali ekonomska elita), na različne načine in ne nujno vselej z enako intenzivnostjo ubogljivo podreajo zunanji in vojaški politiki ZDA (denimo v okviru Nata, EU, bilateralnih sporazumov in *ad hoc* »koalicij voljnih«). Po drugi strani pa je »imperializem« neprimerno trši oreh, tako da niti najmanj ne preseneča, da je razumevanje tega pojma (in pojava) teoretsko precej kontroveržno in za povrh še ideološko izredno obteženo. A če se omejimo na novoveški, tj. zgodovinsko specifični imperializem, potem ni težko uvideti (sploh če nanj pogledamo z marksističnega zornega kota), da imamo opraviti s kapitalistično ureditvijo mednarodnih odnosov. Kaj to pomeni? Kapitalizem že od vsega začetka teži k ekstenzivni in intenzivni ekspanziji (»globalizaciji«). Ker pa ta razvoj vseskozi poteka skrajno nenakomerno, je njegova neločljiva spremljevalka polarizacija med centralnimi (središčnimi) in perifernimi (obrobnimi)

menski gospodarji, fevdalci, veleposestniki in uslužbenci uprave (pol)kolonialnih dežel –, ki so se iz lastnih interesov popolnoma podredile tujemu kapitalu (in zatorej – za razliko od nacionalne buržoazije – običajno niso sodelovale v protikolonialnih gibanjih). Ta pridevnik pa je mogoče navsezadnje posplošiti tudi na sloje vladajočega kapitalističnega razreda in politične birokracije v formalno neodvisnih, vendar gospodarsko, finančno ali vojaško še vedno odvisnih državah na (pol)periferiji svetovnega sistema, ki delujejo kot »podizvajalci« ali »partnerji« imperialističnih sil (tj. trans- ali večnacionalnih korporacij, vlad in mednarodnih organizacij pod njihovo kontrolo) pri organizaciji presežnega izkoriščanja domače delovne sile in naravnih virov. Če povzamemo glavno poanto: kompradorska buržoazija (v kolonijah in formalno suverenih državah) služi zahodnemu (imperialističnemu) kapitalu ter v njegovem interesu – politično, pravno, ekonomsko in ideološko – upravlja (pol)periferno družbo. Amin (2020: 119–120) opiše vodilni razred v sodobnih »kompradorskih« režimih s samostalniki »dobičkarji«, ki so po njegovem mnenju večinoma poslovneži, in ne ustvarjalni podjetniki: »Njihovo bogastvo izvira iz povezav z oblastmi in tujimi gospodarji sistema, predstavniki imperialističnih držav (še posebno Cie) oziroma oligopolov. To so dobro plačani posredniki, ki se okoriščajo s politično rento. Od tod izvira večina bogastva, ki ga nakopičijo. Dobičkarji ne priznavajo nobenih moralnih in nacionalnih vrednot. Ker so karikature svojih alter egov v vodilnih centrih, jih ne zanima nič drugega kot »uspešnost« pri kopičenju denarja s poželjivostjo, ki se skriva izza navideznega kulta posameznika.« Amin (2020: 118) trdi, da kriminalno pridobitništvo sicer ni značilno le za »dobičkarje« na periferiji, temveč čedalje bolj tudi za njihove vzornike v središču svetovnega kapitalističnega sistema: »Sodobni kapitalizem je postal pajdaški kapitalizem, ker ga je v to prisilila logika akumulacije. Z izrazom pajdaški kapitalizem [*crony capitalism*] ne bi smeli označevati samo »nerazvitih in koruptivnih« oblik kapitalizma v Jugovzhodni Aziji in Latinski Ameriki, ki so jih včasih kritizirali »ekonomisti« v iskreni in resnični veri v vrline liberalizma. Zdaj ta izraz zajema tudi kapitalizem v ZDA in Evropi. Ta vladajoči razred se obnaša zelo podobno kot mafija, pa naj se ta primerjava zdi še tako žaljiva in pretirana.«

kapitalističnimi formacijami. Razvitejše države v središču svetovnega sistema na podlagi tehnološke, finančne, gospodarske, ideološke politične in vojaške premoči (ki jim zagotavlja bolj ali manj »monopolne« položaje v mednarodnih odnosih) zagotavljajo pogoje za črpanje bogastva iz (formalno ali dejansko) podrejenih dežel,⁴ za privilegiran dostop do njihovih naravnih virov in za prisvajanje v tamkajšnjih kapitalističnih formacijah ustvarjene presežne vrednosti, in sicer tipično v obliki imperialistične rente (ki se prikazuje kot dobiček ali pa se prikriva s pomočjo transfernih cen in davčnih utaj) in nenake menjave (kupovanja na periferiji proizvedenega blaga – na primer kmetijskih proizvodov, surovin in polizdelkov, v zadnjem času pa tudi potrošniških dobrin – brez ustreznega ekvivalentnega nadomestila, tj. po občutno prenizki ceni).⁵

Vidimo torej, da kapitalizem ni le sistem, ki temelji na izkoriščanju prodajalcev delovne sile, strukturno prisiljenih,

⁴ Obstajajo različni odgovori na vprašanje, katera odločilna, zgodovinsko izjemna prednost je zahodni Evropi in njenim naseljenim kolonijam omogočila, da so si v obdobju 1500–1900 podredile kalejdoskopsko množico družbenih formacij v Amerikah, Aziji in Afriki: uspešnejši finančni in ekonomski sistem, učinkovitejše tehnike bojevanja, religija (krščanstvo ali protestantizem), znanstvena revolucija (in nanjo oprta racionalistična kultura), naprednejša tehnologija, ustrežnejša organizacija politične oblasti ali morda le srečno naključje, da so ravno Evropejci »odkrili« neznansko bogate in z nemočnimi kamenodobnimi ljudstvi naseljene dežele v Novem svetu? Graeber (2013: 42–43) opozarja, da je ključni X (tj. domnevno znamenje civilizacijske superiornosti), zaradi katerega so zahodni imperialisti zavojevali, razlašali, iztrebljali, zaslužnjevali in brutalno izkoriščali pripadnike podrejenih (in koloniziranih) ljudstev, njihova neomajna pripravljenost, da »načelo neskončnega prizadevanja za dobičkom zavoljo samega dobička« postavijo nad vsakršen človeški interes, zaradi česar je po njegovem mnenju »žaljivo trditi, da bi se kdor koli drug kadar koli obnašal kakor Evropejci v 16. in 17. stoletju – na primer, da je krčil število prebivalcev velikih predelov Andov in osrednje Mehike, tako da je ubijal milijone z delom v rudnikih ali ugrabil precejšen del prebivalcev Afrike za morilsko delo na sladkornih plantažah – če nimamo res trdnih dokazov, da je bil kdo tako genocidno razpoložen. Pravzaprav se zdi, da je bilo veliko ljudi, ki so bili na položaju, da bi lahko povzročili tako opustošenje na svetovni ravni, denimo dinastija Ming v 15. stoletju, a tega niso naredili – pa ne toliko zato, ker bi imeli zadržke, kolikor zato, ker jim sploh ni prišlo na pamet, da bi tako ravnali.«

⁵ Kržan (2024: 56) predlaga tole definicijo imperializma, veljavno za vse razvojne faze kapitalizma: »Imperializem je sistem mednarodnih odnosov, ki omogoča akumulacijo kapitala s presežnim izkoriščanjem delovne sile in presežno izrabo naravnih dobrin perifernih dežel.« Periferni delavci so »presežno izkoriščani«, kadar so za primerljivo delo plačani bistveno manj kakor v imperialističnem centru ali pa morajo za primerljivo plačilo garati občutno dlje ali intenzivneje. Periferni naravne dobrine so »presežno izrabljene«, kadar se iz družbenopolitičnih razlogov pridobivajo ceneje, na primer zaradi uporabe okolju ali zdravju škodljivih tehnologij ali nižjih dajatev.

da z neplačanim delom ustvarjajo presežno vrednost, medtem ko si zasebna, profitno usmerjena podjetja v prisilnem režimu tržne konkurence prizadevajo, da si prisvojijo čim večji del plena, ki so ga družno iztisnili iz podrejenega razreda. Ne, kapitalizem je tudi sistem, ki se nepretrgoma opira na polarizacijo družbenoekonomskega razvoja na svetovni ravni. Z drugimi besedami, kapitalizem in imperializem sta siamska dvojčka, nerazvezljivi plati iste medalje, ki pa ni zgodovinsko nespremenljiva. Subjekti novoveškega imperializma so bili dolga stoletja nacionalni – na primer španski, portugalski, nizozemski, angleški, francoski, belgijski, nemški, italijanski, japonski in ameriški – kateri (zasebni in javni), ki so posamično ali v okviru priložnostnih zavezništov (pod vodstvom vsakokratne najmočnejše sile) tekmovali za kolonije in vplivne sfere. Po sistemski krizi svetovnega kapitalizma (ki še vedno traja, saj ga neoliberalna zdravila niso uspela ozdraviti) pa je »klasični« (antagonistični ali rivalski) imperializem nacij mutiral v kolektivnega, ki ga Amin (2020: 106) imenuje »triada« (Japonska + Evropa + ZDA, ki so imele v tej solidarni skupini po drugi svetovni vojni nesporno hegemonistično vlogo). Močnik (2024) ugotavlja, da je krizo, ki se je začela v sredini sedemdesetih let prejšnjega stoletja (z drastičnim upadanjem kapitalskih donosov ter stopenj rasti in investicij v centru), povzročilo součinkovanje štirih ključnih dejavnikov. Ti so: 1) izčrpanje zgodovinskega potenciala »fordističnega« režima akumulacije kapitala (rojenega v obdobju po prvi svetovni vojni); 2) prehod v padajočo fazo stoletnega akumulacijskega cikla pod hegemonijo ZDA (ki se je začela po tamkajšnji državljanski vojni); 3) radikalizacija delavskih zahtev in krepitev protikapitalističnih gibanj v zahodni Evropi; 4) uspehi protimperialističnih (narodnoosvobodilnih in protikapitalističnih ali socialistično usmerjenih) bojev v Aziji in Afriki. Vladajoči razredi v središču svetovnega sistema so se na večplastno krizo odzvali: 1) s koncentracijo in centralizacijo upravljanja (in ne nujno tudi lastništva) kapitala v okviru »posplošenih monopolov« (Amin, 2020), ki so industrijske (in pogosto še druge poslovne) dejavnosti prenesli na odvisne podizvajalce (v matičnih okoljih in na periferiji »globalnega Juga«, kjer je obilje cenene, neorganizirane in ubogljuje delovne sile) in ki so (med letoma 1975 in 2000) vzpostavili povezan sistem, ki obvladuje malone vse vidike proizvodnih sistemov, ponudbo ali povpraševanje kalejdoskopskega mnoštva malih, srednjih in celo velikih (formalno samostojnih) podjetij; 2) s preusmerjanjem naraščajočega deleža presežka, ki ga ni več mogoče dobičkonosno investirati v širitev ali izboljšanje »realne« produkcije, v finančne špekulacije (ki so se vratolomno povečale, in to nesorazmerno z stopnjo – čedalje bolj navidezne – rasti bruto nacionalnega proizvoda); 3) z opustitvijo keynesovske politike (polne zaposlenosti in socialne države), oprte na povojni »zgodovinski« kompromis med sindikalno organiziranim delavstvom in delodajalci (ter umeščene pod vladavino nacionalnega kapitalističnega razreda in ugnez-

dene v pravno-politično formo spremljajočega buržoaznega parlamentarizma);⁶ 4) s poglobitvijo neenake globalizacije (po novem v neoliberalnem formatu, ki naj bi ga sprejele – bodisi prostovoljno bodisi prisilno – prav vse vlade, na primer z odpravo ovir za prosto gibanje kapitala in blaga).⁷ Članice hierarhično strukturiranega imperialističnega kolektiva (»triade«) so si družno (ker so bile prešibke, da bi delovale samostojno ali postavile pod vprašaj »nepogrešljivo« hegemonijo ZDA,⁸ utemeljeno na superiorni vojaški moči) in z vsemi raz-

⁶ Schreiner (2019) opozarja, da neoliberalna – ali »konkurenčna« (Bembič, 2012) – buržoazna država uveljavlja vladavino kapitala s politiko, katere tipične značilnosti so: 1) davčno razbremenjevanje (tj. privilegiranje) podjetij in bogatašev; 2) klesčenje delavskih pravic in slabitev pogajalske moči sindikatov; 3) krčenje proračunskih izdatkov za javne storitve (ki še niso privatizirane), programe zagotavljanja skupne blaginje in sisteme socialne varnosti; 4) dopuščanje uvajanja »netipičnih«, »nestandardnih« ali »prekarnih« zaposlitev, ki kapitalistom omogočajo, da si (v obliki profita) prisvajajo večji delež izžete presežne vrednosti; 5) propagiranje moralne ideologije, v luči katere mora idealni (atomizirani, samodisciplinirani in egoistični) posameznik prevzeti polno subjektivno odgovornost za lastno »usodo« (na primer za zaposljivost, konkurenčnost, pobiljšljivost, finančno neodvisnost, podjetnost, družbeno sprejemljivost, prožno in po potrebi kameleonsko prilagodljivost, zdravje, telesni videz, varnost in druge dobrine) in pokorno (brez godrnjanja, jamranja, kritičnih pomislekov, nejevolje, zamer ali zavisti) sprejemati tržno in (ne pozabimo!) državno pogojeno razdelitev premoženja in dohodkov; (6) zagotavljanje socialnoekonomskih razmer, ki so ugodne za akumulacijo kapitala, in vzpostavitev institucionalnega okolja, ki je »prijazno« do poslovnih, podjetnikov in vlagateljev (na primer zaradi makroekonomske in politične stabilnosti, ne pretirano strogih okoljevarstvenih predpisov, dorežljivo odmerjenih subvencij, striktnega varovanja lastninskih pravic v okviru meščanske pravne države, razvite gospodarske infrastrukture in izobražene, usposobljene ali vsaj zadosti servilne delovne sile).

⁷ Amin (2020: 115) ugotavlja, da neoliberalna globalizacija omogoča »posplošenim monopolom« prisvajanje monopolne rente, odmerjene od količine presežne vrednosti (transformirane v profite), ki jo kapital kot celota pridobiva z izkoriščanjem prodajalcev delovne sile: »Če monopoli delujejo na periferijah globaliziranega sistema, monopolistična renta postane imperialistična renta. Vodi do procesa akumulacije kapitala – ki opredeljuje kapitalizem v vseh njegovih zapovrstnih zgodovinskih oblikah – je torej povečevanje monopolistične/imperialistične rente.« Najpomembnejša posledica neoliberalne globalizacije (tj. razbitja produkcije – pod centraliziranim nadzorom »posplošenih monopolov«, ki ga je omogočila informacijska revolucija – na sklope, raztresene domala po vsem svetu) je bila razgradnja nacionalnih industrijskih sistemov (ki onemogoča ali vsaj skrajno otežuje izvajanje usklajenih »suverenih razvojnih strategij«), ki je bila v središču (»triadi«) resda počasna in manj opazna, na periferiji (z izjemo Kitajske) pa nagla, nasilna in bolj ali manj popolna.

⁸ Amin (2020: 48–49) trdi, da si je imperialistična politika Washingtona postavila pet ciljev: »1) onemogočiti in si podvreči druge partnerje v triadi (Evropo in Japonsko), in sicer z zmanjševanjem njihove zmožnosti delovanja zunaj ameriške orbite; 2) vzpostaviti

položljivimi sredstvi prizadevale ohraniti svojo dominacijo v svetu (nad že in še ne podrejenimi državami) ter privilegirani položaj vladajočega kapitala multinacionalk v »mednarodni ureditvi, ki temelji na pravilih«, in sicer z vzdrževanjem (kva-zi)monopolne kontrole nad: 1) razvojem visoke tehnologije (na primer z zaščito »intelektualne lastnine«); 2) finančnim, plačilnim in denarnim sistemom;⁹ 3) dostopom do (cenovno ugodnih) naravnih virov (ki zatorej ne smejo preiti pod suvereno oblast periferne države, ki bi hotela svoje resurse – na primer surovo nafto, zemeljski plin, redke minerale, vodo in obdelovalno zemljo – uporabiti za lastni družbenoekonomski razvoj);¹⁰ 4) komunikacijami in (dez)informacijskimi mediji (ter drugimi aparati za širjenje kulturnih in ideoloških vsebin, ki upravičujejo civilizacijsko superiornost »Zahoda« in njegovih svetih liberalnih vrednot); 5) orožjem za množično uničevanje (in mednarodnimi organizacijami, kot so Nato, EU, MDS, Svetovna banka in različne agencije OZN).

Po razpadu Sovjetske zveze (katere zunanja politika je bila že od oktobrske revolucije vseskozi dosledno – čeravno ne vselej enako intenzivno – protiimperialistična) in vnebovzetju socialističnih projektov (v vzhodni Evropi, Jugoslaviji in tretjem svetu) je bilo videti, da je (in še zelo dolgo bo) globalna dominacija triade (tj. ameriškega imperija) brez resnega izzivalca. A tok človeške zgodovine je krenil v drugo smer (ne povsem nepričakovano, saj imajo imperiji praviloma bolj ali manj omejen čas trajanja). Gospodarska, tehnološka, vojaška,

vojaški nadzor Nata nad ostanki nekdanjega sovjetskega sveta s tem, da se jih 'latinoamerikanizira'; 3) doseči neomejen vpliv na Bližnjem vzhodu in v Srednji Aziji, še posebno nad tamkajšnjimi zalogami nafte; 4) razkosati Kitajsko, doseči podreitev drugih velikih držav (Indije in Brazilije) in preprečiti oblikovanje regionalnih blokov, ki bi lahko izposlovali drugačne pogoje globalizacije; in 5) marginalizirati tista območja Juga, kjer ZDA nimajo strateških interesov.«

⁹ Kržan (2020) opozarja, da obvladovanje globalnih finančnih tokov (na primer s pomočjo Mednarodnega denarnega sklada, dolarja kot svetovnega denarja ali glavne »rezervne valute«, bančnih in zavarovalniških kartelov ter pokojninskih in drugih zasebnih investicijskih skladov) omogoča imperialističnemu kolektivu prisvajanje ogromnega dela presežne vrednosti (denimo v obliki obresti in dividend), ki se ustvari na periferiji, po drugi strani pa omogoča tudi izsiljevanje (pre)zadolženih vlad in sankcioniranje »neubogljivih« držav, na primer z »zamrznitvijo« (zaplenbo ali kratko malo krajo) njihovega premoženja (na Zahodu deponiranih deviznih ali zlatih rezerv), onemogočanjem plačilnega prometa (na primer z izključitvijo iz SWIFT), zmanjšanjem vrednosti nacionalne valute ali jadrnim umikom tujega kapitala.

¹⁰ Vladajoči »kompradorski« razred lahko rento, ki jo prinašajo naravi viri periferne države, uporablja tudi na načine, ki za imperialiste niso problematični, denimo za (koruptivno) vzdrževanje lastne oblasti, naložbe v vrednostne papirje (na primer delnice in obveznice) zahodnih podjetij, bank in držav ali kupovanje nepremičnin (in luksuznega blaga) na »globalnem Severu«.

politična in ideološka prevlada ZDA (ter *eo ipso* kolektivnega imperializma) je postopoma (o)pešala. Težišče (ali »gibalo«) svetovnega gospodarstva se je preselilo s »Severa« na »Jug« (s severnoatlantskega območja v tihooceansko Azijo), in sicer predvsem zaradi osupljivega, zgodovinsko edinstvenega napredka Kitajske (ki je za zdaj še vedno socialistična družbena formacija, v kateri je etatični produkcijski način nadrejen kapitalističnemu, zemlja ostaja v državni lasti, vladajoča komunistična partija pa avtoritativno določa dolgoročno družbeno usmeritev), naglega gospodarskega razvoja drugih »uveljavljajočih se« držav na periferiji in uspešnega upiranja Ruske federacije neizzvani agresiji kolektivnega Zahoda (ZDA, EU in Nata), ki jo neposredno izvaja vojska marionetnega kijevskega režima (s pomočjo z vseh vetrov napaberkovanih tujih plačancev). To pa so tudi ključni politični akterji, ki si prizadevajo ustvariti multipolarno (ali »večvozeln«) alternativo že dodbora oslavljeni (in zastareli) unipolarni ureditvi mednarodnih odnosov (pod vseobsegajočo vojaško komando ZDA), na primer v okviru organizacij ali struktur, kot so BRICS (ki povezuje politično in kulturno precej različne države, katerih skupni interes je vzpostavitev kooperativnih medsebojnih odnosov in učinkovitih samozaščitnih mehanizmov pred zagroženimi in udejanjenimi ekonomskimi ali finančnimi sankcijami, s katerimi Washington in njegovi zavezniki izsiljujejo ali kaznujejo neposlušne vlade, ki branijo nacionalno suverenost in se nočejo »prostovoljno« ukloniti zahtevam ali kapricam kolektivnega zahodnega imperializma), Šanghajska organizacija za sodelovanje in kitajski infrastrukturni projekt »Pas in pot«.¹¹ Izid tega titanskega boja še ni dokončno odločen, saj imperialistične sile, ki si očitno ne zmorejo predstavljati sveta, v katerem ne bi več enostransko gospodovale preostanku (namreč 85 odstotkom) človeštva (ker si še vedno arogantno domišljajo, da so civilizacijsko vsestransko superiorne v razmerju do drugih

¹¹ Multipolarna ureditev, utemeljena na obče (in torej za vse) veljavnem mednarodnem pravu (in ne na nebuloznih »pravilih«, ki jih samovoljno postavljajo ZDA v skladu s svojimi vsakokratnimi interesi), predpostavlja načelo enakopravnosti (velikih, srednjih in majhnih) držav in prepoved vmešavanja v notranje zadeve drugih nacij, ki jo je sicer uveljavila že vestfalska mirovna pogodba, s katero se je daljnega leta 1648 končala srhljivo uničujoča evropska tridesetletna verska (a obenem tudi političnoekonomska) vojna (potem ko so glavne bojujoče se sile naposled le dojele, da nobena od njih ne more zmagati). Cilj zagrizenega boja imperialističnega kolektiva (ki se s samovšečno aroganco razglša za »mednarodno skupnost«, čeprav gre za vlade, ki predstavljajo – ali se vsaj pretvarjajo, da demokratično predstavljajo – le manjšino, tj. približno petnajst odstotkov svetovnega prebivalstva) zoper vzpostavitev multipolarne ureditve mednarodnih odnosov je preprečiti perifernim državam »Juga« (kjer živi večina prebivalcev »našega« planeta), da bi postale – politično, ekonomsko in kulturno – suverene (ali neodvisne). Amin (2020: 50) poudarja, da je vizija multipolarne globalizacije pravzaprav »edina strategija, ki bi različnim svetovnim območjem omogočila zadovoljiv družbeni razvoj ter spodbudila družbeno demokratizacijo in odpravo razlogov za spore«.

nacij in kultur), ne mislijo defetistično odvreči puške v koruzo. Zdi se, da so nekateri vplivni segmenti zahodnih vladajočih elit pripravljeni (in torej dovolj fanatični, obupani, amoralni, psihopatski ali celo nori) za obrambo svoje (zdaž že večstoletne, vendar čedalje bolj oslABLJENE, če že ne le fiktivne) hegemonije sprožiti celo tretjo svetovno vojno (ki bi skoraj zagotovo imela jedrski epilog) zoper Rusko federacijo, Iran ali Kitajsko, če bi ocenile, da je mogoče le na ta nepredstavljivo kataklizmični (in dejansko samomorilski) način premagati in uničiti tega ali onega sovraga iz triglave »osi zla« (ali vsaj preprečiti lastni strateški poraz). No, tu se kaže zaustaviti, saj bo o vojni kolektivnega Zahoda proti Ruski federaciji in silam odpora na Bližnjem vzhodu govor v nadaljevanju. Upamo, da sem nam je posrečilo vsaj približno pojasniti bistvo »zahodnega« (kolektivnega) imperializma. Preostane nam le še odgovor na vprašanje, kaj (naj) pomeni »kriminalna politika« imperialističnih sil. Odgovor nanj zgošča naslov naslednjega razdelka, ki za nameček nakaže še razlog, zaradi katerega so (ali bi vsaj morale biti) imperialistične prakse pomembne, pravzaprav – če upoštevamo raznovrstno (preteklo in sedanjo) človeško in gmotno škodo, ki je njihova posledica – celo najpomembnejši kriminološki objekt.

2 Imperialistični zločini in imperialistične kazni

Imperialistična ekspanzija zahodnih nacij se je vseskozi opirala na grozljiva hudodelstva, ki vključujejo: 1) nasilno zavojevanje (formalno in pozneje neformalno) podjarmljenih ljudstev; 2) krajo zemljišč in načrtno iztrebljenje domorodcev, ki so bili tarča (ne le nekoristna in torej ničvredna, marveč preprosto odvečna in potemtakem zlahka pogrešljiva človeške bitja) poselitvene kolonizacije, na primer v Severni Ameriki (kjer so preživele Indijance strpali v rezervate), Tasmaniji,¹² Avstraliji in Novi Zelandiji (medtem ko je bil genocid, ki so ga zagrešili španski konkvistadorji, le »kolateralna škoda« pri doseganju njihovih ekonomskih ciljev¹³), naposled pa še na ob-

močju zgodovinske Palestine (tudi Izrael je pravzaprav evropska kolonija); 3) zatiralsko izkoriščanje, davčno izžemanje in upniško odiranje podrejenih domačinov (vključno z uvoženo suženjsko delovno silo iz Afrike);¹⁴ 4) grabežljivo plenjenje naravnih virov na periferiji svetovnega sistema. In ne pozabimo, da so interesna trenja (podkletena s težnjo po globalni ali vsaj regionalni prevladi) med evropskimi imperialističnimi državami naposled privedla še do epohalne morije in destrukcije v dveh polčasih svetovne vojne. Toda ključno je, da je imperialistično zlo praviloma nekaznovano. Nekaznovanost zahteva (ali predpostavlja) odsotnost pomnjenja v imperialističnih nacijah, nekakšno kolektivno družbeno amnezijo ali vsaj npravno skrbno očiščeno uradno zgodovino, ki ne obuja sramotne (daljne in bližnje) zločinske preteklosti, ampak jo raje blagoslavlja, po drugi strani pa ne dopušča nikakršne vzročne (in posledične) povezave med gmotno blaginjo najra-

okoli 400 milijonov), že sredi 16. stoletja pa le še bornih deset milijonov. V Mehiki je na predvečer španske osvojitve prebivalo 25 milijonov ljudi, leta 1600 pa se je tamkajšnje prebivalstvo skrčilo na en sam samcat milijon, in to po zaslugi neusmiljenega nasilja konkvistadorjev, morilskega garanja v rudnikih (zlata in srebra) in na plantažah, lakote, drakonskih kazni in evropskih boleznih, ki jih imunski sistemi (zaradi podhranjenosti in izčrpanosti še dodatno oslABLJENIH) domačinov niso poznali. Wallerstein (2004: 85) omenja tole razlago brezsrčno krutega ravnanja Špancev z nemočnimi domorodci, ki jo je razgrnil duhovnik Las Casas: »Kristjani so ubili in uničili toliko sijajnih duš kratko malo zato, da bi prišli do zlata, da bi zelo hitro čezmerno obogateli in se dvignili na visoke položaje, nesorazmerne njihovemu stanu. Teh ljudi, ki so tako ponižni, tako potrpežljivi in si jih je tako lahko podrediti, prav nič ne spoštujejo, ne upoštevajo in ne cenijo. Z njimi ne ravnaajo kot z živino (Bog daj, da bi z njimi ravnali tako dobro kot z živino in bi bili do njih vsaj obzirni!); z njimi ravnaajo, kakor da so slabši od živine, kakor da so gnoj.« Galimberti (2011: 382–383) poroča, da je volčji pohlep konkvistadorjev zloslutno najavil že stavek, ki ga je Kolumb 23. decembra 1492 zapisal v ladijski dnevnik: »Naj mi Gospod v svoji dobroti dopusti, da najdem vse to zlato.« Mimogrede: ko so se Kolumb in trije njegovi mornarji 6. decembra tistega leta izkrkali na Haitiju (in pognali v beg množico »goli in neoboroženih« domačinov), je na tem čudovitem karibskem otoku živel sedem milijonov ljudi, pičlih petnajst let pozneje pa le še 15.600.

¹² Harari (2015: 284) takole opiše gorje, ki je doletelo domačine na Tasmaniji (potem ko so 10.000 let preživali v »imenitni osami«): »Evropski priseljenci so jih najprej pregnali z najbogatejših delov otoka, nato pa so si zaželeli še preostale divjine. Lovili so jih in načrtno pobijali. Peščico preživelih so strpali v evangeličansko koncentracijsko taborišče, v katerem so jih sicer dobronamerni misionarji, ki pa so bili polni predsodkov, skušali indoktrinirati, da bi sprejeli sodobni način življenja. Tasmancem so vbijali krščanske nauke ter jih učili branja, pisanja in različnih 'produktivnih spretnosti', kakršni sta šivanje in kmetovanje.« Ampak ta prizadevanja niso obrodila zaželenih sadov. Melanholični Tasmanci so izgubili voljo do življenja in razmnoževanja. Namesto »kultivirane udomačitve« so raje izbrali smrt.

¹³ Todorov (2014) opozarja, da je leta 1500 v obeh Amerikah živel približno 80 milijonov ljudi (svetovno prebivalstvo je tedaj štel

¹⁴ Stannard (2017) ugotavlja, da znaša število Afričanov, ki so bili ugrabljeni in nato prisilno preseljeni na Karibe in ameriško celino (kjer so kot suženjska delovna sila garali na plantažah), od 12 do 15 milijonov. Približno polovica teh nesrečnežev je najverjetneje umrla že med pohodom na zahodnoafriško obalo in v ogradah, kjer so čakali na prevoz v Novi svet, okoli deset odstotkov preživelih pa je dočakalo smrt na krovu čezatlantskih ladij. Od prvotne skupine je torej prispelo do končne destinacije približno 45 odstotkov Afričanov, ki so bili tamkaj – pred prodajo, ki jih je preobrazila v tujo lastnino – najprej podvrženi »prilagajanju« (na novo okolje in njegove bolezni), ki je pokončalo še polovico tistih, ki se jim je posrečilo dotlej ostati živih. Če te približne ocene držijo, bi to pomenilo, da so na vsakega preživelega v procesu zasuznjevanja umrli trije ali štirje Afričani.

zvitejših kapitalističnih držav in revščino na globalnem Jugu (ki se tudi po koncu tradicionalnega kolonializma še zmerom ni popolnoma izvil iz dušече imperialističnega objema, ki s finančnim in investicijskim izžemanjem preprečuje ali vsaj otežuje njegov hitrejši družbenoekonomski napredek). A to še ni vse. Vprašati se je treba, ali je zlo, ki so ga zagrešili zahodni imperialisti in njihovi (vselej in povsod navzoči) lokalni kolaboranti (ali »kompradorji«) sploh mogoče kaznovati, saj ne obsega samo posamičnih (prostorsko in časovno določljivih) dejanj konkretnih storilcev, marveč nepretrgano (zagroženo in po potrebi udejanjeno) nasilje, izkoriščanje in druge oblike črpanja bogastva iz podrejenih dežel (ki so ga, podčrtajmo, v metropolah vladajoči uporabljali tudi za pacifikacijo domačega delavskega razreda). Z drugimi besedami, opraviti imamo s srhljivim kalejdoskopom kriminalnih praks, v katerih sodeluje – na različnih ravneh hierarhično strukturirane delitve dela – malone nepreštevno mnoštvo akterjev. Ki v svojem početju praviloma ne vidijo nič omembe slabega, in to ne le zaradi ekonomskih interesov (večjega ali manjšega kosa imperialističnega kolača in ugleda, ki se lepi na posameznikovo premoženje) ali alibija v veljavnem (pravnem, moralnem ali religijskem) normativnem sistemu matične države, marveč tudi zato, ker so žrtve v njihovih očeh iz tega ali onega (na primer rasnega, verskega, etničnega ali kulturnega) razloga manjvredna (morda bolj živalska ali celo zverska kakor zares človeška) bitja, ki zaradi svojih intelektualnih ali moralnih primanjkljajev potrebujejo odločno zunanje vodstvo in dresuro, ki jih (s pomočjo trde palice in bolj ali manj slastnih korenčkov) usposobi za ubogljivo in pridno delo za tuje (civilizacijsko superiorne) gospodarje (zahodne »nadjladi«) in lokalno »kompradorsko« (ali kvizlinško) elito.¹⁵ Zato ni presenečenje, da se je (evropski) imperializem vselej upravičeval s težkim civilizacijskim »bremenom belega človeka«, ki mu je bojda usojeno, da mora najprej ukrotiti, disciplinirati in kultivirati divjaška, barbarska, nemirna, otročja ali zaostala ljudstva in jih nato umestiti na zgodovinski trajektoriji kapitalističnega (pod)razvoja, ki naj bi bil jamstvo za njihov družbeni, ekonomski in politični napredek pod okriljem dominantne imperialne ideologije in sakrosanktnih zahodnih (v zadnjih dveh stoletjih zvečine liberalnih) vrednot.¹⁶

Oglejmo si – v sicer sapo jemajoči plejadi imperialističnih grozodejstev – vsaj en primer, in sicer osvojitev in kolonizacijo indijske podceline, ki jo je v obdobju 1752–1858 z zasebno 350.000-glavo vojsko, večjo od oboroženih sil monarhije, obvladovala Britanska vzhodnoindijska družba (s sedežem v Londonu), potem pa je oblastno štafetno palico predala matični državi. Burcar (2024) ugotavlja, da je bila Indija pred britansko zasedbo intelektualna, tehnološka in gospodarska velesila (za ponazoritev: njen BDP je na začetku 18. stoletja tvoril 27 odstotkov svetovnega in je presegal skupni BDP celotne Evrope). Po umiku Velike Britanije pa je bil ta »dragulj v kroni« svoj čas gromozanskega imperija (v katerem sonce ni nikoli zašlo) opustošen, nerazvit, osiromašen in izstradan (njegov BDP je tvoril picle tri odstotke svetovnega, pismenega je bilo samo 16 odstotkov prebivalstva, medtem ko je osupljivih 90 odstotkov ljudi živelo pod pragom revščine). Britanski imperializem je načrtno razgradil in uničil tamkajšnjo (tekstilno,¹⁷ ladjarsko in jeklarsko) industrijo (vključno s trgovsko mornarico) in pretvoril Indijo v izvoznico tipično perifernega blaga, namreč pol- ali nepredelanih surovin in kmetijskih pridelkov. Kolonizatorji so uvedli brutalen režim finančnega izžemanja podrejene podceline, ki je sistematično – s tedaj najvišjo stopnjo obdavčitve na svetu – izčrpaval kmečko prebivalstvo. Kmetje so morali poravnati oduševsko odmerjene davčne obveznosti izključno z denarjem (ne pa v naturalijah), in to ne v odvisnosti od pridelka, ki so ga uspeli prodati, ampak glede na višino najemnine, ki so jo morali plačevati za zemljo, torej tudi tedaj, ko so bile letine zaradi te ali one naravne katastrofe slabe ali celo nikakršne. To, da

jih pozdravili, o življenjski ravni, ki se je neverjetno zvišala. Jaz pa govorim o družbah, ki so se izpraznile, o kulturah, ki stagnirajo, o institucijah, ki so uničene, o zemlji, ki je bila zaplenjena, o religijah, ki so jih zadušili, o umetniških dosežkih, ki so bili izničeni, o neverjetnih možnostih, ki jih ni več. [...] Na dolgo in široko mi navajajo tonažo izvoženega bombaža in kakava, hektare oljčnih nasadov in vinogradov, ki so jih posadili. Jaz pa jim govorim o tem, da so razkrojili naravna gospodarstva, harmonična in trajna gospodarstva, gospodarstva po meri domačina, govorim o uničenju kultur, ki dajejo hrano, o novi podhranjenosti, o kmetijskem razvoju, ki je usmerjen samo v to, da prinaša korist metropolam, o ropanju proizvodov, o ropanju surovin.«

¹⁵ Galeano (2011: 34) trdi, da je rasizem (vera v večvrednost bele rase) šele z renesanso in osvojitvijo Amerike postal »sistem moralne odveze« za evropsko nasilje in nenasitno pogoltnost: »Imperialno obdobje je rasizem potrebovalo prav toliko kot smodnik, rimski papeži pa so očrnil Boga in nalog za uničenje pripisali njemu. Mednarodno pravo se je rodilo, da bi zakonsko upravičilo zavojevanje in plenjenje, rasizem pa je dal prepustnico vojaškim grozotam in zagotavljal alibije neusmiljenemu izkoriščanju podjarmljenih ljudi in dežel.«

¹⁶ Césaire (2009: 18–19) je, milo rečeno, skeptičen do argumentov, ki običajno upravičujejo zahodni imperializem ali (neo)kolonializem: »Govorijo mi o napredku, o 'dosežkih', o boleznih, ki da so

¹⁷ Graeber (2013) opozarja, da so Britanci ravno z zatrtjem uspešnejše indijske izdelave tekstilij ustvarili »prostor za industrijsko revolucijo«. Najemniški vojniki kolonialnih oblasti so uničevali statve, tkalskim mojstrom in njihovim pomočnikom pa so položili palce na rokah. Burcar (2024) ugotavlja, da so kolonizatorji onesposobili lokalne industrijske panoge tudi tako, da so »indijski trg preplavili s svojimi manj kakovostnimi izdelki, ne da bi zanje plačevali uvozne dajatve«, po drugi strani pa so za »domače proizvajalce in njihove tekstilne izdelke uvedli sistem visokih carin in dodatnih obdavčitev« pri trgovanju med regijami v Indiji. Leta 1813 so sprejeli zakon, ki je posredno prepovedal delovanje in obstoj indijskih ladjedelnic, ki so morale zato že sredi 19. stoletja zaustaviti svoje poslovanje.

je tako krut in izkoriščevalski davčni sistem nujno privedel do zadolževanja, izgube zemlje (možnosti za preživljanje) in stradeža (ki je bil sicer zvezda stalnica med kolonialno nadvlado), kajpak ni presenetljivo.¹⁸ Zato so lokalni oblastniki pred britansko okupacijo v obdobjih suš in drugih naravnih nevšečnosti kmete začasno oprostili plačevanja dajatev, prepovedali izvažanje hrane in regulirali cene živil na domačem trgu. Britanci pa so – v tankovestni skrbi le za svoje posle in dobičke – tudi v takšnih primerih neizprosno izterjevali visoke davke in izvažali presežke kmetijskih pridelkov iz regij, ki niso bile prizadete z pomanjkanjem hrane in stradanjem. Recimo: leta 1866, ko so kolonizatorji izvozili v metropolo deset milijonov ton riža, je zaradi pomanjkanja hrane in lakote umrlo 1,5 milijona ljudi. Winston Churchill je leta 1943, ko je bila v Indiji zadnja velika lakota, ki je pomorila najmanj štiri milijone ljudi, odredil izvoz 27 milijonov ton pšenice (in to za rezervo). Tega ukrepa politik, ki je še vedno zelo cenjen na Zahodu, ni nikoli obžaloval. To ni niti najmanj čudno, saj je bil Churchill (preden je poslal predsednik vlade, je bil minister za kolonije), polnokrvni rasist, ki je imel Indijce za pripadnike »živalskega naroda z živalsko religijo« (Burcar 2024), ki se »kotijo kot zajci« in so zato sami odgovorni za lakoto in druge tegobe. Ko pa gre za pod- ali celo neljudi, ki so dobri le za zatiralsko izkoriščanje, ni razumnega razloga, da bi imeli beli, razsvetljeni in omikani imperialisti slabo vest.¹⁹ Burcar (2024) opozarja, da je britanski okupator med letoma 1891 in 1920, ko je bil na vrhuncu svoje kolonialne moči, z načrtno politiko izčrpavanja indijske podceline zagrešil nepotrebno smrt najmanj 50 milijonov ljudi, kar je nedvomno »genocid, ki presega razsežnosti holokavsta«.

¹⁸ Harari (2015) ugotavlja, da so britanski kolonizatorji v Bengaliji – najbogatejši indijski provinci (ki so jo zavzeli leta 1764) – z gospodarsko politiko, osredotočeno na njihovo čim hitrejši in obilnejše bogatenje, povzročili hudo lakoto, zaradi katere je v obdobju 1769–1773 umrlo deset milijonov ljudi (tretjina tamkajšnjega prebivalstva).

¹⁹ Imperialisti so se tipično hvalili, ker so zaostala ljudstva osrečila z dosežki (najbolj) civiliziranih nacij. Ja, Britanci so v Indiji zgradili železnice, in to za učinkovitejši vojaški nadzor okupiranega ozemlja ter hitrejši prevoz delovne sile (med plantažami) in kolonialnega blaga do pristanišč. A kako je to potekalo? Burcar (2024) opozarja, da je lahko pri gradnji sodelovala samo britanska jeklarska industrija (v Indiji je bila produkcija lokomotiv zakonsko prepovedana), krona pa je za povrh zasebnim vlagateljem zagotovila neprekinjen petodstotni letni donos na kapital, namenjen izgradnji železnic, vendar ne iz proračunskih sredstev, ampak iz davkov, ki so jih naložili indijskim kmetom. To je bilo za kapitaliste pravcato darilo z neba, saj so imele železnice običajno tolikšen dobiček šele po 20 letih obratovanja, in sicer po zaslugi tovrstnega prometa, ki pa ga britanskim lastnikom zgrajenih železnic ni bilo treba obremenjevati z visokimi tarifami, ker so jim dobičke zagotavljali petodstotna obrestna mera na vložena sredstva in zasoljene cene potniških vozovnic za domačine, strpane v velike, namenoma neudobno oblikovane (s pogradi in sedišči natlačene) vagonne tretjega razreda.

Plenilske kolonizacije Indije nismo izbrali naključno. Od nekdanjega (baje »veličastnega«) britanskega imperija je resda ostala le še bledikava senca, medtem ko se Indija naglo spreminja v svetovno gospodarsko velesilo. Toda imperialistična politika Velike Britanije (poudarek je še vedno nujno na pridevniku), ki po drugi svetovni vojni deluje pod okriljem (in v nerazvezljivi navezanosti na) ameriškega hegemonu (saj lahko le z njegovo pomočjo podoživlja svojo nekdanjo slavo), je še vedno precej živahna in – sploh če upoštevamo njeno realno ekonomsko in vojaško moč – celo nezanemarljivo vplivna. Britanske politične elite (oprte na laburistično in konservativno vejo enotne »državne stranke«) so navsezadnje – poleg tako imenovanih »neokonservativcev« v ZDA, ki si nepopustljivo (in potemtakem celo »za vsako ceno«) prizadevajo ohraniti globalno dominacijo ZDA (»rules based international order«), in njihovih brezpogojno lojalnih evropskih opred – zdaleč najgorečnejši, pravzaprav že naravnost fanatični zagovorniki in podporniki »projekta Ukrajina« (tudi po Trumpovi volilni zmagi),²⁰ agresivne politike sionistične kolonije na Bližnjem vzhodu in bolj ali manj stalnega izzivanja kitajskega zmaja. Očitno je torej, da obilna dediščina kolonialnih hudodelstev – tj. nasilja, ropanja, razlaščenja, izkoriščanja in zatiranja ljudstev na vseh celinah (vključno z genocidom severnoameriških Indijancev in avstralskih Aboriginov²¹) –

²⁰ Malo je držav (menda le 22), zdajšnjih članic OZN (vseh je 193), ki se lahko pohvalijo, da doslej niso bile (ne)posredna tarča britanske agresije. Rusije ni med njimi. Canfora (2006: 216) poroča, da je Churchill, tedaj vojni minister v vladi Lloydja Georgea, organiziral angleški ekspedicijski korpus, ki je leta 1918 zasedel Arhangelsk in Murmansk, da bi podprl čete »belega« generala Kolčaka, in sicer s pretvezo, da bodo na ta način znova odprli vzhodno fronto proti Nemčiji: »Sveda proti Nemcem niso izstrelili nobenega strela, ampak samo proti 'rdeči' vojski. Dokaz o pravih namenih angleškega ekspedicijskega korpusa je, da so bile angleške čete tam še poleti leta 1919, čeprav je bila že sprejeta odločitev, da se umaknejo (devet mesecev po koncu vojne!). Churchill je v svoji zagretosti za urejanje razmer celo napravil načrt – in ga dal zaveznikom v razmislek – po katerem bi se Rusija oblikovala v federalno državo pod vodstvom vlade, ki bi ji zahodne sile zaupale: njegov načrt se je uresničil leta 1991/92 z Jelcinovo vlado.« A to še ni vse. V vojni proti zgodovinsko prvi socialistični oblasti so se na strani »belih« protirevolucionarjev borile koalicijske sile številnih zahodnih držav, med katerimi sta bila (poleg ameriških in japonskih vojakov) tudi francoski ekspedicijski korpus (njegov član je bil tedaj tridesetletni oficir Charles de Gaulle) in češkoslovaški kontingent, ki je julija 1918 prodrli vse do Jekaterinburga. Boljševiki so v tem skrajno krvavem spopadu (ki je terjal približno tri milijone žrtev, prav toliko, kot je bilo ruskih izgub v 1. svetovni vojni) naposled zmagali, vendar v skoraj popolnoma opustošeni državi.

²¹ Amin (2020) poudarja, da je imela tudi brutalna okupacija Irske, s katero so se angleški plemiči polastili zemlje tamkajšnjih kmetov, uničujoče demografske posledice, saj se je (zaradi ponavljajočih se lakot, sistematičnega nasilja in množičnega izseljevanja) prebivalstvo te dežele zmanjšalo skoraj za polovico. Stannard (2017: 119) opozarja, da so imeli angleški kolonizatorji podobne načrte

tudi v današnjem času odločilno določa britansko zunanjo politiko. Da, pridobljene navade so oblačilo, ki se mu je težko odreči. Toda ne gre samo za trdovratno (in nostalglično) inercijo, ki noče odmeti. Britanski politiki (s pomočjo in po nareku tamkajšnje »globoke« ali »permanentne« države) so prav z izkušnjami in veščinami, nakopičenimi v stoletjih imperialne vladavine, doslej dokaj uspešno promovirali interese vladajočega finančnega kapitala (londonski *City*, privilegirani partner *Wall Streeta*, ima še zmerom nadvse pomembno vlogo v neoliberalni globalizaciji), na primer z zakulisnim diplomatskim vplivanjem na odločitve tujih vlad (zdi se, da tudi ZDA še zdaleč niso bile izjema), s podtalnimi dejavnostmi obveščevalnih služb (usmerjenih v destabilizacijo nekooperativnega režima, rekrutiranje voljnih sodelavcev, pripravo barvnih revolucij, financiranje prozahodne opozicije, nevladnih organizacij in medijev ali urjenje in oboroževanje terorističnih, ekstremističnih ali separatističnih skupin), propagando (in širjenjem dezinformacij) in podžiganjem sporov med državami, etničnimi ali verskimi skupnostmi, ki naj privedejo do balkanizacije (razbitja) »preveč« velike ali močne države. Rdeča nit trdožive imperialistične politike Velike Britanije je prizadevanje, da drugi akterji (zlasti vojaško, ekonomsko in diplomatsko mogočne ZDA) neposredno izvajajo ukrepe in dejavnosti, ki so v prid njenega vladajočega razreda (tradicionalno zakoreninjenega v finančnem in bančnem sistemu), medtem ko se lahko vlada od številnih takšnih »umazanih« praks (na primer državljskih vojn, strmogavljenja problematičnih režimov, nasilnih uporov, barvnih revolucij, sabotaž, napadov na civiliste ali atentatov) vselej vzvišeno distancira (»prav nič nimamo opraviti s tem«).

No, negativna sankcija za imperialistično zlo vendarle obstaja, čeprav jo je, kot kažejo trpke zgodovinske izkušnje, izredno težko (in tudi skrajno nevarno) udejanjiti. To je uspešni protikapitalistični in protiimperialistični boj (novoveški imperializem in kapitalizem sta navsezadnje siamska dvojčka). Toda ravno ta sankcija je – presenečenje? – v svetovnem kapitalističnem sistemu najhujši zločin, ki ga skušajo vladajoče sile preprečiti in zatreti z vsemi razpoložljivimi – vojaškimi, političnimi, ekonomskimi, finančnimi, pravnimi in ideološkimi – kaznimi, vključno s kolektivnimi, katerih namen je na različne načine trpinčiti glavino prebivalstva, ki je »krivo«, ker (aktivno ali pasivno) podpira »odklonski« ali »hudodelski« režim.²² Tipične sankcije zoper nepokorne vlade, ki se nočejo

»prostovoljno« ukloniti diktatu imperialističnih sil, so atentati na politične voditelje, državni udari, vojaška intervencija, trgovinski embargo,²³ napadi na nacionalno valuto, zamrznitev

nadvlade, je prva izkusila trdoto imperialistične kaznovalne politike. Graeber (2014) opozarja, da je Francija takoj po bolečem porazu zatrdila, da ji haitska oblast dolguje – reci in piši – 150 milijonov frankov, in to kot odškodnino za razlaščene plantaže in kritje ponesrečenih vojaških odprav (današnja protivrednost tega namenoma vrtoglavo visokega zneska znaša približno 18 milijard dolarjev). Druge zahodne države (vključno z ZDA, ki so Haiti priznale šele leta 1860) pa so proti »zločinskemu« režimu vpeljele embargo, ki naj bi ostal v veljavi vse do poplčila dolga. Ker je Francija trmasto vztrajala pri svoji zahtevi, je bil Haiti v obdobju 1925–1946 (ko je bil večino časa pod ameriško okupacijo) naposled prisiljen izplačati astronomsko vsoto, ki ustreza sedanjim 21 milijardam dolarjev. Graeber (2014) poudarja, da je po zaslugi te kazni (tj. francoskega kolonialnega »davka« in spremljajočega embarga) Haiti še dandanes »sinonim za zadolženost, revščino in človeško bedo«.

²³ Ker boljševistične oblasti ni zlomila niti domača kontrarevolucija niti vojaška intervencija zahodnih ekspedicijskih sil, so jo v imperialisti (v obdobju 1929–1933, torej v času prve petletke) skušali sesuti z ekonomskimi sankcijami. Starikov (2011) ugotavlja, da so najprej prenehali sprejemati zlato kot plačilno sredstvo, tako da je izvoz postal edini vir tuje valute, s katero je bilo mogoče kupovati (večinoma angleške) stroje za razdejano gospodarstvo. Nato so ZDA, Francija in Velika Britanija uvedle embargo na uvoz sovjetskih izdelkov (lesa in produktov nafte industrije) v zahodne države. Sovjetom so dopustili nakupe tujega blaga le s pšenico. To je postavilo Stalinovo vlado pred zoprno izbiro: odpovedati se obnovi gospodarstva in torej kapitulirati pred kapitalističnim Zahodom ali nadaljevati z načrtovano industrializacijo. Odločila se je za drugo opcijo, čeprav je bila zelo tvegana, saj je prisilni odzem pšenice močno povečal verjetnost lakote, notranjih nemirov in naposled še spremembe oblasti. Starikov (2011: 144–145) piše, da so bila vsa Stalinova upanja povezana z novo letino, ki pa je bila zaradi suše izredno slaba: »ZSSR ni mogla plačati hrane niti z zlatom (zlata blokada) niti s tujo valuto (zaradi embarga na izvoz je ni bilo). Sovjeti so skušali uvažati pšenico iz Perzije, ki je bila pripravljena sprejeti plačilo z zlatom. Vendar sovjetski oblasti ta poskus ni uspel pravočasno, zgodila se je katastrofa.« Tedaj je v SZ umrlo veliko ljudi (to tragedijo, ki jo Ukrajinci imenujejo »gladomor« – tj. genocid z lakoto –, je Evropski parlament leta 2008 razglasil za zločin proti človeštvu). A nemirov in vstaj ni bilo (leta 1934 je bil izvoz pšenice popolnoma zaustavljen). Starikov (2011: 145) poudarja, da »na Zahodu skrbno zasnovana lakota v SZ v letih 1932–1933 ni obrodila sadov: boljševiki so ostali na oblasti. Nadaljevali so z industrializacijo. Gospodarski ukrepi za podreditvev SZ niso dosegli namena: Stalin je vztrajno obnavljal državo.« Sledila je Hitlerjeva vojaška intervencija. Opozoriti pa velja, da v agresiji nacističnega režima zoper Sovjetsko zvezo niso sodelovali samo nemški vojaki, ampak tudi finske, romunske, madžarske, italijanske, slovaške, francoske, španske, nizozemske, belgijske, baltske in skandinavske vojaške formacije. Proti Sovjetski zvezi se je torej bojevala koalicija evropskih nacifašističnih sil pod komando Berlina. Mimogrede: tudi v Napoleonovi *grande armée*, ki je prišla prav do Moskve in potem doživela katastrofalen poraz, so se bojevali vojaki iz več tedanjih evropskih držav. Skratka: vse

kakor španski konkvistadorji, namreč spreobrniti in »civilizirati« barbarske domačine, hkrati pa odnesti iz dežele, kar je bilo vrednega: »Na Irskem se bogastvo ni skrivalo v zlatu in srebru, temveč v lesu, in v enem samem stoletju angleškega plenjenja so se bogati irski gozdovi, ki so pokrivali približno 12 odstotkov dežele, skrčili praktično na ničlo.«

²² Haitška republika osvobojenih črnih sužnjev, ki so se z zmagovitim oboroženim bojem otrsli jarma francoske kolonialne

ali zaseg (tj. kraja) v tujini deponiranega državnega premoženja (deviznih ali zlatih rezerv), postavitev na »črno listo« Mednarodnega denarnega sklada (MDS), raznovrstne oblike podpiranja prozahodne opozicije (borcev za demokracijo, svobodo, človekove pravice, odprto družbo in prosto podjetniško pobudo), diplomatska izolacija, organiziranje »barvnih revolucij« in propagandno (medijsko) blatenje. Zagrožene in udeležene kazni niso preprečile protiimperialističnih – bodisi odkrito protikapitalističnih bodisi »zgolj« narodnoosvobodilnih – bojov ljudstev na periferiji svetovnega sistema, ki so si (v glavnem po drugi svetovni vojni) izborila dekolonizacijo, modernizacijo (razvoj nacionalnega proizvodnega sistema z industrializacijo, ki pa ni bila povsod enako uspešna), vsaj relativno šibke oblike regulacije kapitala (ki so omogočile pospešeno akumulacijo) in »sporazumno globalizacijo«. Toda tako projekti izgradnje socializma v postkapitalističnih družbah kot tudi poskusi kapitalističnega »dohitevanja« najrazvitejših zahodnih gospodarstev pod okriljem nacionalne buržoazne države so v osemdesetih letih opešali in so nato že kmalu v večini primerov propadli. Protiimperialistični akterji (tj. države, organizacije, stranke in gibanja), ki so ciljali na nadomestitev tržno kapitalističnega (stihijskega ali kaotičnega) uravnavanja mednarodnih ekonomskih odnosov s plansko socialističnim modelom, so doživela zgodovinski poraz (tako kot navsezadnje tudi projekt socialnodemokratske socialne države na Zahodu).²⁴ Imperialistična kaznovalna politika pa zaradi tega nikakor ni postala nepotrebna. Tudi po imploziji realno obstoječe socialistične alternative (etatističnega produkcijskega načina pod oblastnim monopolom vladajoče par-

tijske birokracije) v Sovjetski zvezi in njenih satelitih namreč ni zmanjkalo porednih režimov, ki so (bili) iz tega ali onega razloga moteči za ameriškega hegemonu (kolektivni imperalizem »triade«) in so (bili) za svoje prestopke kaznovani z vojaško agresijo, ekonomskimi sankcijami ali drugimi ukrepi, namenjenimi menjavi neposlušnega režima. V ta kontekst velja umestiti tudi vojni kolektivnega Zahoda (ameriškega imperija), o katerih bo stekla beseda v nadaljnjih razdelkih. In še več, iz kriminološkega zornega kota je mogoče interpretirati celotno novoveško zgodovino po eni strani kot skorajda nepretrgan niz imperialističnih zločinov, po drugi strani pa z vidika pro- in reaktivnih prizadevanj (kajpak tudi z udeležanimi sankcijami) za zatrtje protiimperialističnih in protikapitalističnih teženj (takšna kaznovalna politika zahodnih kapitalističnih sil pod komando ZDA je bila še posebej ekstenzivna in intenzivna v obdobju »hladne« vojne, ki se je začela že takoj po zmagi oktobrske revolucije in jo je za nekaj let prekinilo le sodelovanje Sovjetske zveze v protifašistični zavezniški koaliciji, v okviru katere je ravno Rdeča armada zadala odločilni smrtonosni udarec Hitlerjevemu vojaškemu stroju, čeravno za srhljivo visoko ceno 27 milijonov človeških žrtev).²⁵

A preden nadaljujemo, si na kratko oglejmo večkratno kaznovanje Iraka (ki, dvakrat podčrtajmo, ni bilo prav nič – razen morda propagandno – povezano s krvavo diktaturo Sadama Huseina), in sicer (tudi) zato, ker so ZDA (po nepričakovano bliskoviti imploziji Sovjetske zveze) v želji po vzpostavitvi vojaškega nadzora nad celotnim planetom izbrale ravno Bližnji vzhod za prizorišče »prvega udarca«, kar vsekakor ni presenečenje, če pomislimo, da so na tem strateško izredno pomembnem območju (ki omogoča stalno ogrožanje

vojne zahodnih sil zoper Rusijo (vključno s krimsko in zadnjo, ki še traja) so bile koalicijske (pod vodstvom vsakokratne dominantne države). Porazu zahodnih agresorjev je sledil hladen mir, ki pa se je – ker jih pač nič doslej ni izučilo – prej ali slej končal z novo vojno. In tudi njihov zadnji poskus se je izjalovil, čeprav je bila vloga posrednika zaupana zdaleč najmočnejši armadi (glede na število vojakov, opremljenost, izurjenost, motiviranost in vsetransko podporo ZDA), ki jo je imela Evropa po Hitlerju.

²⁴ Kržan (2024: 64) ugotavlja, da je Kitajska »problematična«, ker je zaradi svojega titanskega gospodarstva in vrtoglavega tehnološkega – zelo naglo pa še vojaškega – napredka ogrozila monopol, na katerih je temeljila moč kolektivnega imperalizma, čeprav njena zunanja politika, strogo vzeto, ni protiimperialistična, saj si prizadeva (podobno kot druge uveljavljajoče se države) samo za »izenačevanje pogojev menjave«. »A že to postaja vse večja težava za države centra, 'zasvojené' z neenako menjavo in imperialistično rento.« Tudi Amin (2020) svari, da zavračanje geopolitičnega imperalizma (zlasti njegovih vojaških in drugih sankcij) ne zadoštuje, če ga spremlja sprejemanje neoliberalne ekonomske in finančne globalizacije (prostega gibanja blaga in kapitala), zato kot alternativo predlaga »odklop« (v korist notranjega trga in zadovoljevanja potreb ljudskih razredov), ki vključuje suverenost nad domačimi naravnimi viri in izvajanje lastne politike, ne pa enostransko vsiljenega »strukturnega prilaganja« (po nareku Svetovne banke, MDS in drugih aparatov zahodnega kapitala).

²⁵ Mastnak (2015: 59) poudarja, da hladna vojna ni bila le vojna v metaforičnem pomenu, marveč spopad tistega tipa, ki se je v srednjem veku imenoval *bellum romanum* ali *querre mortelle*, tj. vojna na življenje in smrt ali vojna do popolnega uničenja sovražnika: »Hladna vojna je bila totalna vojna proti alternativni družbeni in politični ureditvi, proti dejanski ali mišljeni grožnji kakršne koli alternative liberalističnemu političnoekonomskemu sistemu. Ni bila vojna za iztrebljenje človeštva (česar se je balo antinuklearno gibanje), temveč za izbris njegovih alternativnih prihodnosti. Bila je globalna vojna.« Ta vojna je bila še posebno vroča v Latinski Ameriki. Anderson (2017: 108) poroča, da so ZDA na tem območju v obdobju 1948–1990 poskrbele za strmoglavljenje vsaj 24 vlad, štirih z neposredno uporabo ameriških vojaških sil, treh z upori in uboji, ki jih je izvedla Cia, sedemnajst pa s spodbujanjem lokalnih vojaških in policijskih sil, naj posežejo v dogajanje brez neposredne ameriške udeležbe, običajno z državnih udarom, pri čemer je bila človeška cena teh imperialističnih sankcij grozljiva: »Vročna vojna je v Latinski Ameriki povzročila človeško tragedijo brez primere. Med letoma 1975 in 1991 je med prebivalstvom, ki je štel manj kot 30 milijonov, že samo smrtni davek zahteval skoraj 300.000 žrtev. Več kot milijon beguncev je pobegnilo s tega območja – večinoma v Združene države Amerike. Gospodarske škode niso nikoli izračunali, vendar je ogromna.«

Kitajske, Indije, Rusije in Irana) ogromne zaloge energentov in njihova »nepotopljiva letalonosilka«, tj. Izrael (ki ga je decembra 1987 precej destabilizirala palestinska *intifada* na Zahodnem bregu in v Gazi). Irak (moderna arabska država z neodvisno zunanjo politiko) je bil za ZDA problematičen, ker je imel velik del najboljših nahajališč nafte na svetu in obsežen človeški potencial (visoko raven pismenosti ter upoštevanja vreden znanstveni in tehnični kader) za suveren (in skladen) nacionalni razvojni projekt,²⁶ za povrh pa je politično in finančno podpiral zatiranje Palestine. Povod za napad polmilijske vojske ZDA (okrepljene s kontingenti tridesetih vazalnih držav), ki je bučno napovedal nastanek nove unipolarne svetovne ureditve, je bil vdor Sadamovih čet leta 1990 v Kuvajt (menda z odobritvijo ameriške veleposlanice April Glaspie), ki je sicer produkt (nekdanja naftna kolonija) britanskega imperializma (pred kolonizacijo pa so mu dva tisoč let vladali iz Bagdada ali Basre).²⁷ Irak je bil izgnan iz Kuvajta, a Sadamov »režim železne roke« ni izgubil oblasti. In zato se tudi kaznovanje še ni zaključilo, le da je bilo odtlej osredotočeno na iraško ljudstvo, ki naj bi zaradi neznosnega trpljenja zrušilo Sadamovo vladno. Ameriška in britanska letala so dolgi deset let bombardirala in raketirala Irak, vse do začetka druge zalivske vojne (cinično upravičene z lažjo o obstoju orožja za množično uničevanje), ki je naposled le zrušila Sadamov režim. Toda poglobitvi vzrok komaj doumljive bede, v kateri se je znašla glavnina tamkajšnjega prebivalstva, dejansko niso bili napadi angloameriških bojnih letal (v okviru nenapovedane konvencionalne vojne), marveč drakonske ekonomske (trgovinske in finančne) sankcije, ki jih je pod pritiskom Washingtona in Londona sprejel Varnostni svet. Smrtnega davka, ki ga je izterjalo morilsko kolektivno (maščevalno) kaznovanje iraškega ljudstva, ni mogoče natančno določiti. Ali (2002), ki se sklicuje na oceno Unicefa, meni, da je blokada (z

lakoto, boleznimi in podhranjenostjo) ubila približno 500.000 majhnih otrok,²⁸ medtem ko je skupno število vseh mrtvih okoli milijona. Kaznovanje Iraka razkriva več stvari. Prvič, za ameriški imperij (tj. samooklicano »mednarodno skupnost«) je nasilna ozemeljska širitev nedopustna (in kazniva) le tedaj, ko takšen zločin ni v interesu (vladajočih oligarhij) Zahoda, ki je, denimo, dolgo prostodušno toleriral indonezijsko prisvojitve Vzhodnega Timorja, še neprimerno bolj pa agresivno ekspanzijo Izraela (okupacijo Gaze, Zahodnega brega, vzhodnega Jeruzalema, Golanskega višavja, dela južnega Libanona in nedavno še obsežnega kosa trupla uničene Sirije²⁹), tj. države (malignega tumorja na ozemlju, ki ji ne pripada), ki ni nikoli uradno opredelila svojih meja (in ki so ji zahodne sile ne samo dovolile, marveč celo pomagale pri skrivnem in uradno nepriznanem razvoju jedrskega orožja). Tudi diktatorji (kot je, če vzamemo nemara najodurnejši aktualni primer, kvizlinška marioneta na čelu kijevskega režima) in teroristi (pomislimo na vladno Al Kaide v Damasku po strmoglavljenju Asadovega režima) so scela sprejemljivi (in lahko počnejo malone vse, kar se jim zahoče), če (in dokler) so koristni za imperialistični kolektiv pod komando Washingtona. Drugič, ekonomske kazni, ki ciljajo na drastično poslabšanje življenjske ravni večine prebivalstva (da bi zaradi nevzdržne bede odreklo podporo režimu, ki noče poklekni pred imperialističnim kolektivom), imajo lahko enako (ali še bolj) uničujoče posledice kakor omejena vojaška intervencija (na primer v obliki bombardiranja in raketiranja države, ki se ne more učinkovito braniti pred takšnimi napadi). Tretjič, te kazni, ki so nepogrešljiv mehanizem reprodukcije imperialistične hegemonije, se tipično izvajajo v nasprotju z mednarodnim pravom (ki se načeloma nanaša na vse države, ne pa nujno na ZDA, tj. »nepogrešljivo« ali »izjemno« nacijo, in njene lojalne vazale ali zaveznike). Četrtoč, obsesivno in (od devetdesetih let prejšnjega stoletja) stopnjujoče se imperialistično sankcioniranje je v zadnjem času povzročilo samoobrambno povezovanje njegovih aktualnih in potencialnih tarč, še posebej v okviru BRICS in bilateralnih strateških partnerstev (za ponazoritev: Rusija jih je vzpostavila s Kitajsko, Severno Korejo in Iranom³⁰).

²⁶ Anderson (2017: 120) opozarja, da je bil Sadamov baasovski režim, ki se je dokopal do oblasti s pomočjo Cie (in je odigral koristno vlogo pri zatiranju iraških komunistov in dušenju iranske revolucije v dolgi pozicijski vojni), »strahovito nacionalističen, saj ni na svojih tleh pustil delovati nobeni tuji naftni družbi in v nasprotju z egiptovsko diktaturo Američanom ni dovolil, da bi se vmešavali v njegove odločitve«. To pa je z vidika »na pravih utemeljenih mednarodnih ureditvah« vsekakor skrajno resen zločin, ki »onkraj razumnega dvoma« upravičuje najstrožjo kazen.

²⁷ Ali (2002) poroča, da je sovjetska diplomacija dosegla dogovor z Bagdadom, ki bi privedel do enostranskega umika iz Kuvajta (ki se je sicer predal brez boja, vladajoča družina pa je jedro pobegnila iz dežele), vendar so ZDA očitno hotele vojno: »Sadam Husein, nekdanji zaveznik Washingtona, je bil zdaj ožigasan za 'arabskega Hitlerja'. Zahodni mediji so prevzeli refren in podkupljivi vladarji korajžnega malega Kuvajta so postali del propagandne ofenzive. Sadamov zločin je bila kršitev suverenosti. Prekršil je mednarodni zakon in listino Združenih narodov, kar je bilo tudi res, in ga je treba javno kaznovati. Ni se zavedal, da suverenost lahko krši samo imperialna sila.«

²⁸ Anderson (2017) piše, da Madeleine Albright, tedanja državna sekretarka, v televizijskem intervjuju ni izpodbijala ocene, da so rigorozne sankcije (ki so bile po hvalisavih besedah Clintonovega svetovca za nacionalno varnost »po svoji strogosti brez primere v celotni svetovni zgodovini«) usmrtille pol milijona otrok: izustila je le, da je bila to »cena, ko jo je bilo vredno plačati« za strmoglavljenje režima.

²⁹ Režim stranke Baas v Siriji je zagrešil »zločin«, ker se je – za razliko drugih arabskih vazalnih držav (na primer Egipta, Jordanije in zalivskih monarhij) – upiral zahtevam imperialističnih sil in Izraela (ukaz Cii za strmoglavljenje Asadove vladavine je podpisal Barack Obama).

³⁰ Amin (2020: 166–167) ocenjuje, da je uspešna modernizacija znanstvenih, tehnoloških in vojaških zmogljivosti Irana (države

3 Projekt Ukrajina (vojna ZDA in kolektivnega Zahoda proti Ruski federaciji)

V posredniški vojni ZDA in kolektivnega Zahoda (koalicije članic Nata in EU) proti Rusiji je bila nevhvaležna, pravzaprav samomorilska vloga poglavitnega neposrednega proizvajalca nasilja (udarnega ovna imperialističnih sil) dodeljena Ukrajini (kajpak z odobritvijo kijevskega mario-netnega režima), tj. državi, v kateri je sicer že samo obnova kapitalizma, ki jo je – tako kot v drugih režimih s propadlim socialističnim projektom – sprožila (nekdanja) vladajoča politična birokracija (po prisvojitvi družbenega bogastva pa so komando prevzeli domači oligarhi in omrežja njihovih klientel), povzročila katastrofalne gospodarske, družbene in demografske posledice.³¹ No, »uradna« zgodba, ki jo o tej grozni,

Juga z buržoaznim projektom suverenega razvoja) zasluga tamkajšnjega močnega in zgodovinsko pozitivnega nacionalizma, v zadnjem času pa je spor med islamsko republiko in ZDA osredotočen na njen jedrski program: »S kakšno pravico si lahko imperialistične velesile in njihovi izraelski pomagači lastijo monopol nad orožji za množično uničevanje? Zakaj bi verjeli zatrevanju, da 'demokracije' države v nasprotju z 'odpadniškimi državami' ne bodo nikoli uporabile tovrstnih orožij, ko pa je splošno znano, da so prav te demokracije države odgovorne za največje genocide moderne dobe, da so ZDA že uporabile jedrsko orožje in da še danes zavračajo popolno in splošno prepoved njegove uporabe?»

³¹ Kržan (2024) ugotavlja, da se je Ukrajina po obnovi kapitalizma, ki je povzročila množično razlastitev in osiromašenje delovnih ljudi (družbeno bogastvo se je s privatizacijo urno preselilo v roke oligarhov, tj. zvečine direktorjev in vodilnih menedžerjev v nekdanjih državnih podjetjih), iz ene najrazvitejših sovjetskih republik včlanila v neslavni klub najrevnejših evropskih držav. V obdobju 1990–2021 se je ukrajinski BDP zmanjšal za 37 odstotkov (medtem ko se ruski povečal za 29, beloruski pa za 106 odstotkov). Med letoma 1990 in 2014 je Ukrajina dosegla celo svetovni rekord v zmanjšanju BDP (za osupljivih 35 odstotkov). Zanimivo je, da sta na drugem in tretjem mestu Moldavija in Gruzija, torej državi, ki ju je Zahod prav tako uporabljal kot sredstvo pritiska na Rusko federacijo. Glede na porazne ekonomske rezultate restavracije kapitalizma ni presenetljivo, da se je število prebivalstva že pred letom 2021 zmanjšalo za 15,5 odstotka. Močnik (2024: 99) opozarja, da se je postsocialistična Ukrajina znašla na položaju podrejene kapitalistične družbe: »Sestava ukrajinskega izvoza je tipično periferna: kmetijski proizvodi, surovine, polproizvodi. Domači kapital, ki proizvaja periferne proizvode, ne more delovati, če se ne povezuje s kapitalom, ki predeluje kmetijske proizvode in surovine, uporablja polproizvode. Povezovati se mora s kapitalom, ki je 'višje' v svetovni proizvodni verigi. Ko se domači ukrajinski kapital na ta značilno obrobni način povezuje s kapitalom na višjem položaju v proizvodni verigi, se temu kapitalu hkrati tudi podreja. Ukrajinski kapital je nadrejenega partnerja našel predvsem v zahodnem transnacionalnem kapitalu.« Močnik (2024: 100) poudarja, da se to ni zgodilo samo zaradi pritiskov zahodnega kolektivnega imperializma (in Evropske unije, ki je njegov politični konstrukt), ampak tudi zato, ker »Rusija ni imperialistična država«, saj »nima zadosti kapitala, da bi ga vlagala

strahotno uničujoči (toda dejansko nesmiselni, nepotrebni in preprečljivi) vojni kakor mantra obsesivno ponavljajo zahodni politiki in mediji, je bistveno drugačna. V njej nastopa Ukrajina kot scela nedolžna žrtev »neizzvane agresije« Rusije (propagandno skrčene na lik njenega pred tem že dolgo demoniziranega predsednika),³² ki da se je zbala »gospodarsko uspešne« in »vzorno demokracije« sosedo,³³ trdno odločene

v obrobne dežele, kjer bi si bilo mogoče prisvajati imperialistično rento«. Tamkajšnji kapitalisti so – najbolj množično v devetdesetih letih prejšnjega stoletja – profite, ki jih niso zapravili za luksuzno potrošnjo ali prenesli v davčne oaze, v glavnem investirali v borzne špekulacije (na primer v vrednostne papirje zahodnih podjetij in bank), ne pa v »realno« proizvodnjo.

³² Ta način delovanja je tipičen za imperialistično kaznovanje (ekonomske sankcije, vojaške intervencije ali barvne revolucije). Praviloma ga najavi (o)črnenje voditelja države, ki se noče ukloniti diktatu Zahoda, kot »norca«, »morilca«, »diktatorja«, »mesarja«, »avtokrata« ali, še raje, kot Hitlerjevo reinkarnacijo. Demonizacija Putina se je začela že daljnjega leta 2003, ko je dal zapreti enega od tamkajšnjih najvplivnejših oligarhov (ki so dotlej *de facto* in neredko iz tujine upravljali Rusijo, in to v skladu z interesi zahodnih bančnikov in finančnikov), s čimer je postal v svet jasno sporočilo, da namerava vnovič vzpostaviti suverenost države (in da bo politika v prihodnje trdno v rokah izvoljenih voditeljev, ne pa velekapitalistov, ki so odtekle v podrejenem položaju).

³³ Mastnak (2023: 13–14) poudarja, da je ukrajinski režim, ki ga je Zahod vzpostavil po nasilnem državnem udaru leta 2014, vse prej kot demokracija: »Je eden najbolj skorumpiranih režimov na svetu. Pod brezobzirno roparsko vladavino oligarhov, ki jo zahodna propaganda imenuje 'demokracija', je dežela, ki ima največ naravnih bogastev v Evropi, postala najrevnejša evropska država. Ključne položaje v državnem aparatu so zavzeli ideološki in deloma biološki nasledniki nacističnih kolaborantov, ki so med drugo svetovno vojno zagrešili strahotne zločine nad ruskim, poljskim in judovskim prebivalstvom. Zahodni propagandisti te ljudi ljubkovalno imenujejo 'ukrajinski nacionalisti', oznaki 'nacisti' ali 'neonacisti' pa nista več dovoljeni. Režim prepoveduje opozicijske politične organizacije ter preganja in zapira opozicijske politike, duši javno razpravo, ukinja kritične medije, novinarje in kritike režima postavlja na črne liste in tudi ubija. Ukinil je ruščino in madžarščino kot uradni jezik ter ju izgnal iz javne rabe. Duši versko svobodo. Nacionalni varnostni in obrambni svet je 1. decembra 2022 prepovedal rusko pravoslavno cerkev in zapira njene svečenike. Režim je odpravil delavske pravice in vzel besedo kmetom, ki protestirajo proti množični kraji obdelovalne zemlje. Premier Šmihal je pred dvema letoma ob reviziji povedal, da je pet milijonov hektarov kmetijskih zemljišč »izginilo« iz državne lastnine. Tuje korporacije imajo po nekaterih ocenah v lasti že več kot 16 milijonov hektarov najboljše obdelovane zemlje. Režim pa dolgov ne plačuje samo z zemljo. Ukrajinska vlada je 10. decembra 2022 v Washingtonu podpisala sporazum, ki oblikovanje prihodnosti Ukrajine prepušča korporaciji Blackrock, največjemu zasebnemu investicijskemu skladu na svetu.« To je torej »svoboda«, za katero morajo umirati ukrajinski vojaki. In o kateri vzneseno blebetajo zahodni vojni hujskači, morda tudi zato, ker tragična ukrajinska sedanost napoveduje in deloma že razkriva skorajšno distopično prihodnost stare celine pod avtoritarno komando EU.

vstopiti v cvetoči vrt evroatlantske družine in nepopustljivo zavezane sakrosanktnim liberalnim vrednotam (na primer svobodi izražanja, človekovim pravicam, neodvisnemu pravosodju, političnemu pluralizmu, spoštovanju etničnih ali verskih manjšin in vključevanju LGBT+ skupin). Zato jo je hotel zlobni Putin, v boleštni težnji po ozemeljski ekspanziji (čeprav že predseduje geografsko največji državi na svetu), okupirati in si jo podrediti, za njo pa bi verjetno prišle na vrsto še vojaške osvojitve drugih nekdanjih sovjetskih republik ali pa celo prodor globlje v evropsko osrčje (vemo namreč, da »se apetit dobi pri jedi«). Po drugi strani pa Zahod (ZDA, podrejeni imperialistični kolektiv in njegovi sateliti) nima prav nič opraviti s tem konfliktom (in vanj torej ni niti posredno vpleten). Zanima ga le, kako po najboljših močeh pomagati ubogi napadeni državi (neprimerno manj pozornosti pa – vsekakor pomenljivo – namenja rezultatom te »nesebične pomoči«, denimo stalno povečujočim se pokopališčem vojakov, razdejani infrastrukturi in uničenemu gospodarstvu, ki že dolgo životari le še po zaslugi obilnih odmerkov zahodnega davkoplačevalskega denarja, od katerega so se veliki zneski prelili v brezdanje žepe funkcionarjev notorično skorumpiranega kijevskega režima in skoraj gotovo tudi njegovih neznansko radodarnih sponzorjev iz tujine).³⁴

Ta zgodba je brez sence dvoma debela laž, ki pa je – zaradi njenih nepreštevnih ponovitev, oblastno vsiljene cenzure in blatenja tistih, ki ji oporekajo, kot »kremeljskih trobil« ali »Putinovih lutk« – v mnogih propagandno opranih možganih postala resnica. Dejansko so bile namreč ravno ZDA (v tesnem sodelovanju z Londonom in evropskimi vladajočimi elitami) tiste, ki so pripravile, omogočile, načrtovale in slednjič izzvale to (hibridno in tokrat skrajno vročo) vojno proti Ruski federaciji, nato pa so se iz petnih žil (po)trudile, da se je oboroženi spopad ne samo nadaljeval, ampak se je tudi – predvsem zaradi uspešnega, zmagovitega odpora ruske vojske – stopnjeval, in to celo do neznansko nevarnih razsežnosti.³⁵ Zdaleč najhujša provokacija (ki bi bila prav lahko usodna za preživetje človeštva) je bilo angloameriško raketiranje ciljev

(v zadnjih mesecih Bidnove administracije) na ruskem ozemlju v mejah iz leta 1991, saj je pomenilo prekoračitev (po vrsti že druge) »rdeče črte«, ki jo je izrecno določila Moskva (in ne zahodne vlade). Uradno naj bi Bela hiša le »dovolila« Ukrajincem, da izvedejo te napade, toda nobenega dvoma ni (in nihče na Zahodu ni temu nikoli oporekal), da je mogoče rakete ATACMS in Storm Shadows izstreljevati le z neposredno udeležbo ameriškega (in britanskega) vojaškega osebja, ki jim priskrbi izvidniške podatke in jih programira. Z drugimi besedami: to je bilo popolnoma odkrito in nadvse predrzo vojno dejanje (*casus belli*) ZDA in Velike Britanije zoper Rusko federacijo, ki bi se lahko nanj upravičeno odzvala s povračilnimi napadi na njune vojaške tarče (kjerkoli po svetu), kar je bil nemara tudi njihov namen (tj. sprožiti neposredno konfrontacijo med rusko vojsko in Natom).³⁶ Toda pozor. To nikakor ni bil edini primer neposredne bojne vključitve ZDA (in Britanije) v vojno proti Rusiji, v kateri sicer kot osrednji posrednik (*proxy*) zahodnih sil nastopajo (se borijo, umirajo in pohablajo) ukrajinske oborožene sile. Vloga Washingtona (in njegovih evropskih zaveznic ali, natančneje rečeno, vazalov) v tej vojni je neprimerno večja, pravzaprav je celo zdaleč najpomembnejša, in to celo do te mere, da ni pretirano trditi, da gre v tem titanskem spopadu primarno za (resda medijsko in propagandno bolj ali manj zakrinkani) spopad med ZDA in Rusko federacijo. Samo pomislimo. Ameriški (in deloma britanski) generali v komandnem in nadzornem štabu, lociranim v nemškem mestu Wiesbaden, so načrtovali ključne ofenzivne operacije ukrajinske vojske (ki so se sicer, podčrtajmo, vse po vrsti končale s popolnim porazom).³⁷ ZDA so ukrajinski vojski zagotavljale (s pomočjo satelitov ter izvidniških letal in dronov) nepogrešljive obveščevalne podatke (na primer o napadih, položajih in premikih ruske vojske ter koordinatah potencialnih ciljev), komunikacijska sredstva (Muskov Starlink), svetovalce, inštruktorje, pripadnike posebnih enot in tehnike, ki so programirali ter usmerjali rakete

³⁴ Najbrž ni naključje, da je bil Biden (*»genocide Joe«*) prav ob koncu poraznega mandata kljub v oči bijoči umski opešanosti dovolj priseben in previden, da je (*»za vsak slučaj«*) pomilostil člane svoje družine (kriminalne tolpe?) in za povrh še kopico drugih funkcionarjev v svoji administraciji (zoper katere dotlej sploh še ni bil sprožen noben kazenski postopek).

³⁵ Podroben prikaz provokacij, ki so naposled le prisilile rusko vodstvo, da je sprožilo posebno vojaško operacijo v Ukrajini, najdemo v Abelow (2023). Po našem mnenju je najbolj celovito in objektivno (na dejstvih temelječo) analizo geneze in narave posredniške vojne proti Ruski federaciji opravil Baud (2022a, 2022b, 2023a, 2023b), upokojeni polkovnik švicarske strateške obveščevalne službe. To so (med drugimi) dela, na katera se opira tudi moje razumevanje tega konflikta.

³⁶ Takšnega odziva ni bilo po vsej verjetnosti tudi zato, ker so se napadi zgodili, potem ko je na predsedniških volitvah prepričljivo zmagal Donald Trump, ki jih je nedvoumno obsodil, poleg tega pa so bili v glavnem neuspešni, saj je ruska zračna obramba (najučinkovitejša na planetu) večino raket prestregla, tako da je bila škoda, ki so jo povzročile, neznatna. No, Rusi so vendarle reagirali, in to s poskusno izstrelitvijo kirurško natančne nadzvočne balistične rakete (*»Orešnik«*) srednjega dosega s konvencionalno bojno glavo na največjo ukrajinsko tovarno orožja. In *eo ipso* poslali ZDA in Natu kristalno jasno sporočilo: to je orožje s strahotno uničujočo močjo (enako jedrski bombi), zoper katerega se ne morete (u)briniti, zato dobro premislite, ali nas hočete še naprej provocirati.

³⁷ Razlog za poraze ukrajinskih ofenziv vojske *»seveda«* niso (ne morejo in ne smejo biti) načrti, ki so jih izdelali baje genialni ameriški (ali britanski) generali, niti učinkovit in zmagovit odpor ruske vojske, ki da je za kaj takšnega preveč nesposobna. Za neuspehe so krivi izključno ukrajinski politični voditelji, generali, oficirji in vojaki, ker se niso dosledno držali navodil, ki so jih prejeli iz Wiesbadna.

in napadalna brezпилotna letala na izbrane cilje (na območju, kjer so potekale vojaške operacije, in na ozemlju Rusije v mejah iz leta 1991), in – v skladu z zahtevami poveljniškega štaba v Wiesbadnu (glede na stanje na bojiščih) – glavnino (čedalje bolj naprednega) orožja, vključno s strelivom in drugo vojaško opremo. ZDA so priskrbele denar za plače vojakov in funkcionarjev kijevskega režima, financirale pa so tudi 90 odstotkov tamkajšnjih »neodvisnih« medijev.³⁸ Vse prej kot zanemarljiva je bila tudi vloga članic EU in Nata (zlasti najmočnejših držav v tej agresivni koaliciji, tj. Velike Britanije, Nemčije in Francije), ki so se družno – bodisi prostovoljno bodisi pod blagim pritiskom gospodarja v Washingtonu – odločile enkrat za vselej poraziti ruskega medveda (in ne braniti Ukrajine ali ji zagotoviti čim boljše izhodišče za mirovna pogajanja). Vključile so se (z vedno novimi in predvidoma še ostrejšimi sankcijami) v ekonomsko vojskovanje proti Rusiji. Ukrajinski režim so darežljivo zalagale z orožjem in denarjem. Urile so mobilizirane ukrajinske vojake. Skrbele so za begunce iz Ukrajine. Izvajale so propagandno in (dez)informacijsko (tj. kognitivno) vojno zoper lastno prebivalstvo. In tako naprej. Vidimo torej, da je vloga Ukrajincev v tej vojni kolektivnega

Zahoda proti Rusiji »le« ta, da večinsko (skupaj s tujimi – na primer ameriškimi, britanskimi, poljskimi, kanadskimi, francoskimi in še mnogimi drugimi – vojaškimi pogodbeniki ali plačanci) sodelujejo v neposrednem, zlasti kopenskem bojevanju. Za vse drugo pa so (po)skrbeli njihovi imperialistični gospodarji. Zato je ta vojna dejansko več kot samo posredniška (ang. *proxy*). Zamišljena (in potem tudi realizirana) je bila kot koalicijska vojna ZDA in kolektivnega Zahoda (Nata, EU in neevropskih vazalov Washingtona) proti Ruski federaciji (in to že vse od leta 2014, ko so ukrajinske oborožene sile, obveščevalne službe in politične institucije prešle pod ameriško in deloma britansko kontrolo).

ZDA in zahodnoevropske vladajoče elite so se zelo potrudile, da so naposled le izsilile ruski vojaški odziv na stopnjujoče se provokacije. Njihov epicenter je bila širitev Nata (v dveh valovih) proti mejam Ruske federacije, in to v eklatantnem nasprotju z zagotovili, ki so jih najpomembnejši zahodni politiki dali Gorbačovu, da je v zameno za to (goljufivo) obljubo dopustil poenotenje Nemčije (ki pa je bržkone še najbolj spominjalo na sovražni prevzem nekdanje socialistične republike). Skrbi ruskega vodstva vsekakor niso bile iz trte zvite, saj se je že kmalu pokazalo (najprej z nezakonitim, pravzaprav zločinskim napadom Nata na Zvezno republiko Jugoslavijo, ki so mu sledile vojaške intervencije v Afganistanu, Iraku in Libiji), da bo glavna naloga evroatlantskega zavezništva v novi unipolarni mednarodni ureditvi sankcioniranje režimov, ki tako ali drugače ogrožajo globalno hegemonijo (»kredibilnost«) ZDA in podrejenega imperialističnega kolektiva. To, da ima Zahod še vedno (nedvomno globoko zakoreninjene) sovražne namene do Rusije, ki si je po razpadu Sovjetske zveze vztrajno prizadevala za miroljubno vključitev v svetovni kapitalistični sistem (in sicer v vlogi pretežno podrejenega gospodarstva, ki oskrbuje dominantni center z značilno periferim blagom, na primer z energenti, polizdelki, poljedelskimi pridelki, minerali in drugimi surovinami) in za vzajemno koristno sodelovanje z EU (zlasti z Nemčijo), je nakazal tudi enostranski izstop ZDA iz dveh ključnih sporazumov, ki sta zagotavljala medsebojno ravnovesje med jedrskima velesilama, in sicer najprej (leta 2002) iz pogodbe o prepovedi nameščanja protibalističnih raket,³⁹ nato (leta 2019) pa še iz pogodbe o uničenju raket kratkega in srednjega dosega,⁴⁰ ki sta

³⁸ Odjemalci zahodnih osrednjih medijev (tj. propagandnih trobil) so šele 29. marca 2025 dobili priložnost izvedeti, kako globoko in neposredno so ZDA vključene v *proxy* vojno proti Rusiji, in sicer po zaslugi obsežnega članka z naslovom *The Partnership: The Secret History of War in Ukraine*, ki ga je za *New York Times* – na podlagi 300 intervjujev – napisal Adam Entous. Ta novinar in Michael Schwartz sta 25. februarja 2024 v istem časopisu objavila članek z naslovom *The Spy War: How C.I.A. Secretly Help Ukraine Fight Putin* (v katerem je med drugim razkrita, da je Cia že od leta 2016 urila ukrajinske posebne enote in pripadnike obveščevalnih služb). No, že kmalu po javnem razkritju ključne vloge ZDA v vojni proti Rusiji so se oglasili še Britanci, saj je londonski *The Times* priobčil članek (z naslovom *The untold story of British military chiefs' crucial role in Ukraine*), ki je opisal dragocene prispevke poveljnikov in pripadnikov oboroženih sil Njegovega veličanstva Karla III (uvideno pa je zamolčal verjetno še mnogo pomembnejšo vlogo MI6). Vendar pa zahodna javnost, ki je odvisna od poročanja osrednjih medijev, še vedno ne ve, da se je sodelovanje med Nato (pod komando ZDA) in Ukrajino začelo že daljnega leta 1992. Od leta 1994 je Nato izvajal redne vojaške vaje (na vseh ravneh bojnega delovanja) z ukrajinskimi oboroženimi silami. Od leta 2014 je bilo usposabljanje ukrajinske vojske in njeno integriranje v strukturo Nata nedvoumno usmerjeno v priprave na spopad z Rusijo. Nato je v Ukrajini postavil lastne vojaške baze in pomagal zgraditi tri mogočne obrambne linije v Donbasu. Končni rezultat je bila velikanska dobro izurjena do zob oborožena in skrbno utrjena ukrajinska armada, ki naj bi bila po mnenju ameriških in Natovih strategov zmožna premagati rusko vojsko. Podroben pregled vseh vojaških vaj Nata, ameriške vojske in ukrajinskih oboroženih sil v obdobju 1994–2021 je izdelal Johnson (2025b, 2025c, 2025č), nekdanji analitik Cie in soustanovitelj *Veteran Intelligence Professionals for Sanity*. Pomenljivo je, da Nato v nobeni državi, ki je njegova uradna članica, ni izvedel toliko vojaških vaj kot v Ukrajini.

³⁹ Izstopu ZDA iz te pogodbe, ki naj bi zagotavljala vzajemno uničenje v primeru jedrskega napada, je sledila namestitev protibalističnih sistemov na Poljskem in v Romuniji. Rusija je ta ukrep dojela kot skrajno resno grožnjo za nacionalno varnost, saj je mogoče iz teh sistemov izstreliti tudi ofenzivne rakete (na primer tomahavke z jedrskimi bojnimi glavami), ki potrebujejo le nekaj minut, da prispejo do Moskve.

⁴⁰ Kržan (2024) poroča, da so ZDA že dva tedna po odpovedi tega sporazuma uspešno preskusile raketo srednjega dosega (1.000–5.500 km), na katero je mogoče namestiti tudi jedrsko konico. Za-

jo v poznih osemdesetih letih sklenila Gorbačov in Reagan. Glasne ugovore Moskve, ki se je sklicevala na načelo nedeljive varnosti,⁴¹ je Zahod arogantno ignoriral, vključno z nedvoumnimi Putinovi opozorili, da bi bilo članstvo Ukrajine (in Gruzije) v Natu, predrzna prekoračitev »rdeče črte«, na katero bo Ruska federacija brezpogojno samoobrambno reagirala (saj ne more dovoliti namestitve sovražnih vojaških baz in jedrskih raket tik ob svoji državni meji). Imperialistični kolektiv pod vodstvom ZDA je ostal vzvišeno gluha za proteste in svarila ruskega vodstva (»saj le blefirajo in zagotovo ne mislijo resno, ker so prešibki«). Rešiti pa je bilo treba le še en problemček, saj Ukrajinci večinsko niso podpirali vključitve svoje (po ustavi nevtralne) države v Nato. Zato je bilo treba poskrbeti, da oblast v Kijevu prevzame vlada, ki bo pripravljena (iz ideoloških ali materialnih razlogov) ubogljivo služiti interesom imperialističnih gospodarjev in, če/ko bo potrebno, v ta namen celo žrtvovati lastno prebivalstvo (ter državno suverenost). Najprej (leta 2004) so z oranžno revolucijo ustoličili prozahodno usmerjenega Juščenko. A že na naslednjih predsedniških volitvah je bil vnovič izbran »napačni« kandidat, namreč Viktor Janukovič, lik z mnogimi hibami, a vseeno dovolj priseben, da se je zavedal zapletene (ekonomske, politične, socialne, kulturne in etnične) realnosti v Ukrajini, navsezadnje pa tudi hudih varnostnih tveganj, povezanih z odpravo njenega (vse od osamosvojitve) nevtralnega statusa. Zato so ga zrušili z nasilnim državnim udarom⁴² (v režiji ZDA, EU in vlad najvplivnejših evropskih držav) ter vzpostavili nacifašistični režim, ki je nemudoma, brez kančka oklevanja ukinil ruščino kot uradni jezik. To je sprožilo množično nezadovolj-

stvo in proteste rusko govorečih ukrajinskih državljanov na vzhodu in jugu države, vključno z referendummi, na katerih je bila z veliko večino izglasovana avtonomija – in ne odcepitev ali neodvisnost – ljudskih republik Doneck in Lugansk (ter vključitev Krima v Rusko federacijo).⁴³ Kijevski režim se je na množični ljudski upor odzval s surovo represijo. Toda tedaj ne ravno zgledno motivirane in usposobljene ukrajinske oborožene sile (pod mentorstvom Natovih častnikov), ki so se jim pridružile še paravojaške milice nacifašističnih in drugih skrajno desničarskih skupin (financirali so jih tamkajšnji oligarhi), so si v Donbasu dvakrat grdo polomile zobe, in to po zaslugi boljše taktike uporniških enot, okrepljenih z rusko govorečimi dezertjerji, ki so skupaj z orožjem prestopili na njihovo stran.⁴⁴ Kijev je bil zato prisiljen, da je s predstavniki samooklicanih republik v Minsku dvakrat sklenil dogovor o premirju – najprej septembra 2014 in nato februarja 2015 (po boleče spodleteli »protiteroristični operaciji« zoper »separatiste«, ko se je ukrajinska vojska, okrepljena s pripadniki Nata,

čele pa so graditi tudi protijedrski ščit na ladjah in v Evropi, s čimer naj bi se zmanjšala učinkovitost ruskega jedrskega odvračanja.

⁴¹ Močnik (2024: 101) pojasnjuje, da to načelo, ki je bilo leta 1975 izrecno formulirano v temeljnem dokumentu Konference za varnost in sodelovanje v Evropi in potem (leta 1990) še v Pariški listini za novo Evropo (pozneje pa je bilo večkrat potrjeno na sestankih Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi), določa, da »varnostni ukrepi nobene države ne smejo ogrožati varnosti katerekoli druge države«.

⁴² Baud (2022b, 2023a) opozarja, da je bil državi udar pravzaprav posledica prevare. Janukovič je s protestniki dosegel dogovor, v katerem je ustregel vsem njihovim pglavitnim zahtevam. Prepričan je bil, da je s tem politična kriza naposled le končana in da se bo opozicija držala dogovora, za kar so navsezadnje jamčili tudi predstavniki Nemčije, Francije in Poljske. Potem pa je storil usodno napako. Biden (tedaj v vlogi podpredsednika ZDA) ga je pregovoril, da je – kljub Putinovim svarilom – umaknil varnostne sile s prizorišča dolgotrajnih demonstracij. To je prevratnikom omogočilo, da so po zasedbi parlamenta in predsedniške palače protustavno prevzeli oblast v državi. Janukovič je sicer že pred nasilno spremembo režima dokaj nesporno upravljal proteste, ki so se na trgu Majdan začeli že novembra 2013, ko je odložil ratifikacijo sporazuma o pridružitvi EU. Nespametno je popuščal protestnikom, čeprav so ga ti znova in znova izigrali, to pa je zlagoma krepko oslabilo njegovo politično avtoriteto.

⁴³ Močnik (2024) opozarja, da je bila vstaja v Donecku in Lugansku rezultat prvine moči ljudskega (decentraliziranega) gibanja, ki je spet in spet ustvarjalo nove, dotlej neznane voditelje in je sproti – v odvisnosti od razvoja dogodkov na terenu – razvijalo lastni politični program.

⁴⁴ Baud (2022a) ugotavlja, da je bila ukrajinska vojska dolgo v zelo slabem stanju. V njej je vladala korupcija. Častniki niso uživali omembe vredne podpore prebivalstva. Ukrajinski moški so se množično izogibali mobilizaciji. Precej razširjeno je bilo tudi dezerterstvo. Veliko mladih ljudi je iz previdnosti raje zapustilo državo. Oktobra 2018 (torej še po štirih letih državljanske vojne) je glavni vojaški tožilec poročal, da je v Donbasu umrlo 2.700 ukrajinskih vojakov, in sicer 819 zaradi bolezni, 318 zaradi avtomobilskih nesreč, 177 zaradi drugih nezgod, 175 zaradi zastrupitev z alkoholom in drogami, 172 zaradi neprevidnega ravnanja z orožjem, 101 zaradi kršitev varnostnih protokolov, 228 zaradi umorov in 615 zaradi samomorov. Ukrajinska vlada se je zaradi pomanjkanja (ustrezno motiviranih in usposobljenih) vojakov oprla na neonacistične ali ultra desničarske skupine in njihove paravojaške milice (na primer Azov, Desni sektor, Ajdar in Svoboda), ki so v Donbasu sicer delovale že vse od začetka državljanske vojne, in to s podporo zahodnih držav (ZDA, Velike Britanije, Kanade in Francije), ki so jih urile, oboroževale in financirale. Leta 2020 so te enote (vključene v nacionalno gardo pod okriljem ministrstva za notranje zadeve), ki so jih sestavljali fanatični, izjemno nasilni in kruti posamezniki (odgovorni za množstvo zločinov zoper civiliste), tvorile 40 odstotkov ukrajinskih oboroženih sil (šteje so 102.000 borcev, med katerimi so bili tudi številni prostovoljci iz tujih držav). Baud (2022a) poudarja, da odkrito neonacistična (ideološka in simbolna) usmerjenost teh paravojaških sil ni bila le propagandna domislica Kremlja, saj so jo kot tako – kajpak le do sprožitve ruske posebne vojaške operacije – prepoznavali tudi West Point Academy's Center for Counterterrorism, *Times of Israel* in mnogi drugi zahodni mediji (revija *Newsweek* je leta 2014 te enote primerjala z Islamsko državo). To so mračne sile, ki še vedno obvladujejo ključne oblastne (zlasti represivne) aparate kijevskega režima. In njihov osrednji politični cilj je še vedno etnično očiščena Ukrajina.

znašla v obkolitvi in torej pred možnim uničenjem) – od katerih je imel drugi tudi mednarodnopravno veljavo, ker ga je soglasno potrdil Varnostni svet OZN. Ukrajinski oblastniki so se na sprejete obveznosti preprosto (in z neomajno podporo Zahoda) poživžgali,⁴⁵ za povrh pa so nepopustljivo zavezavnost »evroatlantski« politični usmeritvi utrdili s spremembo ustave. Mimogrede: Porošenko, tedanji predsednik, ter Angela Merkel in François Holland, ki sta v imenu Nemčije in Francije jamčila za dosledno izvajanje dogovorov, so pozneje javno priznali, da je bil njihov namen zgolj »kupovanje časa«, potrebnega za utrjevanje, oboroževanje in usposabljanje ukrajinske vojske po standardih Nata. Le rusko vodstvo je malone do zadnjega – vendar očitno brez vsakršnega haska – vztrajalo, da je treba dogovore iz Minska realizirati in torej politično (s pogajanjem med kijevskim režimom in zastopniki vstajniškega ljudskega gibanja v Donbasu) končati krvavo državljansko vojno (tj. notranji, in ne meddržavni spor med Ukrajino in Rusijo), še posebno pa bolj ali manj neprestano teroriziranje civilnega (rusko govorečega) prebivalstva v obeh upornih regijah na vzhodu Ukrajine (ki je v obdobju 2014–2022 terjalo približno 10.000 civilnih žrtev).

Mir v Ukrajini vsekakor ni bil v interesu ZDA in imperialističnega kolektiva. Hoteli so posredniško vojno proti Ruski federaciji (ker so bili trdno prepričani, da bodo v njej tokrat zlahka zmagali). To je postajalo vse bolj očitno, ko se je leta 2021 v Belo hišo (po precej sumljivi zmagi na predsedniških volitvah) vselil Joe Biden (notorični vojni hujskač). Baud (2023a) poroča, da je Zelenski – politik, ki je s prepričljivo (72-odstotno) podporo zmagal na volitvah z (lažnivo) obljubo, da bo dosegel pomiritev z ukrajinskimi državljani na vzhodu države, normaliziral odnose z Rusijo in znova legaliziral ruščino kot uradni jezik – takoj po telefonskem pogovoru z novim gospodarjem v Washingtonu ukinil tri najvplivnejše opozicijske televizijske postaje. Prepovedal je največjo opozicijsko stranko, njenega voditelja (ki je imel tedaj največjo podporo v Ukrajini) je strpal v zapor in zaplenil njegovo premoženje (vključno s farmacevtskim podjetjem, ki je dobilo licenco za proizvodnjo ruskega cepiva zoper covid-19). Nadalje je 24. marca izdal odlok o ponovnem zavzetju Krime in Donbasa, ki

⁴⁵ Kijev je vseskozi zavračal neposredna pogajanja s predstavniki (milic) upornih republik, pa tudi dogovorjeni umik težkega orožja in vojaških enot s kontaktne linije. To ni presenetljivo. Režim, ki so ga Washington in njegovi evropski vazali ustoličili z državnim udarom leta 2014, je bil namreč zaradi (neo)nacifašistične ideološke usmeritve vseskozi idealni »partner« zahodnega imperialističnega kolektiva, saj so se njuni politični cilji ujemale v vseh bistvenih vidikih. Ukrajinski (neo)nacifašisti se sicer javno predstavljajo (in medijsko prikazujejo) kot nacionalisti, toda Amin (2020: 177) poudarja, da je ta oznaka zavajajoča: »Današnji nacionalisti si to poimenovanje zaslužijo samo, če nasprotujejo oblasti vodilnih sil v sodobnem svetu, tj. oblasti evropskih in ameriških monopolov. Ti t. i. 'nacionalisti' pa so prijatelji Washingtona, Bruslja in Nata.«

mu je že takoj sledilo postopno stopnjevanje topniških napadov na cilje v obeh upornih republikah (trajalo je do konca leta, nadaljevalo pa se je februarja 2022).⁴⁶ Ukrajinski parlament, v katerem je imela večino njegova stranka (cinično poimenovana »Sluga naroda«), je julija sprejel zakon, ki je – v slogu zloglasnih nacističnih rasnih predpisov – določil, da imajo državljani različne pravice in svoboščine glede na etnično poreklo. V tem času se je na vzhodu in jugu države začelo pomenljivo kopičenje ukrajinskih oboroženih sil, ki jim je Washington že jeseni začel dostavljati dodatno (protitankovsko in protiletalsko) orožje.⁴⁷ Kremelj je vse te provokacije budno spremljal (vključno z okrepitvijo ameriških sil na Poljskem in v baltških državah, povečanjem zračnega in pomorskega izvidništva ob mejah Ruske federacije ter največjo vojaško vajo Nata v zadnjih 30 letih, *Defender of Europe*, izvedeno pomladi) in znova poskusil rešiti spor po diplomatski poti. Rusko zunanje ministrstvo je sredi decembra 2021 poslalo ZDA in Natu predloge za pogajanja o novi varnostni ureditvi v Evropi, ki bi ustrezala vitalnim interesom vseh potencialno ogroženih držav. Bidnova administracija je to pobudo bahavo prezrla. In sporočila Moskvi (med januarskim srečanjem ameriškega in ruskega zunanjega ministra), da nima nobene pravice ugovarjati članstvu Ukrajine v Natu in celo namestitvi jedrskega orožja v tej državi (o čemer je navdušeno govoril tudi Zelenski na varnostni konferenci v Münchnu februarja 2022).⁴⁸ Zadnja pika na i v dolgem nizu čedalje nevarnejših provokacij pa je bilo dramatično stopnjevanje topniških napadov na civilno prebivalstvo upornih republik, ki se je začelo 14. februarja (tako da je Biden lahko že 16. februarja »preroško« napovedal,

⁴⁶ Junija 2021 sta se v Ženevi sestala Biden in Putin. Izid teh pogovorov je bil za Washington nezadovoljiv, saj ruski predsednik ni privolil v ohladitev odnosov s Kitajsko.

⁴⁷ Že jeseni leta 2021 so ZDA in njihovi evropski partnerji – v pričakovanju skorajšnjega spopada z Rusko federacijo – pripravili paket enormno rigoroznih ekonomskih in finančnih sankcij, ki naj bi zadale usodni udarec Putinovi vladi, potem ko se bo primorana vojaško odzvati na ukrajinske provokacije.

⁴⁸ Ne pozabimo, da je Nato po svojem izvornem bistvu jedrsko zaveznitvo. To pa je bržkone glavni razlog, zaradi katerega je za Rusijo članstvo Ukrajine v tej organizaciji nesprijemljivo. Nato je bil leta 1949 dizajniran in ustanovljen z namenom, da bi kapitalistične zahodnoevropske države zavaroval brez »komunistično grožnjo« z umestitvijo pod ameriški jedrski dežnik. Resnici na ljubo to sploh ni bilo potrebno, saj Sovjetska zveza ni nikoli načrtovala (ali nameravala) napasti zahodne Evrope niti s konvencionalnim (kaj šele z jedrskim) orožjem. Še več, sovjetsko (in pozneje rusko) vodstvo je že od sedemdesetih let prejšnjega stoletja zagovarjalo model zagotavljanja (nedeljive) panevropske varnosti na temelju krepitve vzajemnega zaupanja in sodelovanja (ne pa konfrontacije) med državami. Toda ZDA so imele po koncu hladne vojne drugačno vizijo, ki jo je že leta 1996 zloslutno napovedala Clintonova kontroverzna odločitev o širitvi Nata proti mejam Ruske federacije (*Drang nach Osten*).

do bo že kmalu prišlo do ruske vojaške intervencije).⁴⁹ Tedaj – in ne 24. februarja – je bila z agresijo ukrajinske vojske na Donbas (v eklatantnem nasprotju z mednarodnopravno veljavnimi določili dogovora iz Minska) pravzaprav neposredno spočeta vojna, ki v času, ko se mukoma tke to besedilo, vstopa že v četrto leto bojov. Zakaj? Nesporo je namreč, da kremelsko vodstvo ne bi moglo križem rok opazovati pokolov (genocidnega etničnega očiščenja) ruske manjšine neposredno ob državni meji. Zato je čedalje hujše napade ukrajinske vojske spremljal nagel razvoj dogodkov. Rusija je priznala neodvisnost obeh ljudskih republik, tako da je lahko z njima sklenila sporazum o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči. Republiky sta 23. februarja dejansko zaprosili za vojaško pomoč in jo že naslednji dan tudi prejeli s sprožitvijo posebne vojaške operacije (na podlagi 51. člena Ustanovne listine OZN),⁵⁰ v katero so se vključile tudi njune oborožene sile (ki so se šele po referendumsko izglasovani vključitvi štirih regij – Lugansk, Doneck, Herson in Zaporozje – v Rusko federacijo v celoti integrirale v rusko vojsko). Kremelj je že prvi dan (24. februarja 2022) obelodanil strateški cilj te omejene vojaške intervencije, tj. zavarovati že skrajno resno ogroženo etnično rusko prebivalstvo v Donbasu pred agresijo oboroženih sil kijevskega režima, in sicer z demilitarizacijo in denacifikacijo (ne pa okupacijo ali uničenjem) Ukrajine. (Mimogrede: če

bi bil ruski cilj izsiliti nevtralnost Ukrajine, bi bila ta vojaška intervencija nelegalna po mednarodnem pravu.) Poleg tega je rusko zunanje ministrstvo po sprožitvi posebne vojaške operacije nemudoma predlagalo kijevskemu režimu takojšnja brezpogojna pogajanja,⁵¹ ki so se dejansko že kmalu začela, najprej v Belorusiji in nato v Istanbulu, kjer je bil celo prese-netljivo naglo dosežen in tudi parafriran sporazum, s katerim bi se oboroženi boji končali (in to z diplomatsko rešitvijo temeljnih razlogov, zaradi katerih so izbruhnili). A se niso, ker sta London (v klovnovski podobi Borisa Johnsona, tedanjega britanskega premierja) in Washington dogovor brezkompro-misno minirala, kajpak s soglasjem marionetnega kijevskega režima (ki mu je bila obljubljena in pozneje tudi zagotovljena vsa potrebna vojaška, obveščevalna, logistična, finančna, poli-tična in propagandna pomoč kolektivnega Zahoda).

Zakaj so vlade imperialističnih držav (pod vodstvom Washingtona in Londona) tako silno želele nadaljevanje (in nato še stalno stopnjevanje) posredniške vojne zoper Rusko federacijo? Odgovor že »lep« čas ni več nikakršna skrbno varovana skrivnost. Želele so doseči strateški poraz države, katere naglavni greh (zaradi katerega jo je treba kaznovati z uničenjem) je nepopustljiva obramba neodvisne zunanje politike in suverenega nadzora nad velikanskim naravnim bogastvom, ki ne preneha vzbujati neubranljive skomine za-

⁴⁹ Baud (2022b, 2023b) navaja ugotovitve opazovalcev Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) o eksplozijah (rezultatih ukrajinskega topniškega obstreljevanja) in kršitvah premirja v Donbasu: 14. 2. 2022 (41 eksplozij, 174 kršitev premirja); 15. 2. (76 eksplozij, 153 kršitev premirja); 16. 2. (316 eksplozij, 509 kršitev premirja); 17. 2. (654 eksplozij, 807 kršitev premirja); 18. 2. (1413 eksplozij, 1566 kršitev premirja); 19. 2. (1216 eksplozij); 20. 2. (810 eksplozij); 19.–20. 2. (3231 kršitev premirja); 21. 2. (1481 eksplozij); 22. 2. (1420 eksplozij, 1710 kršitev premirja). Zgoščen prikaz ukrajinskih agresivnih provokacij v februarju 2022 je pri-občil tudi Mekina (2025a).

⁵⁰ Baud (2022b, 2023a) opozarja, da se je rusko vodstvo sklicevalo tudi na načelo *Responsability to Protect*, ki se opira na tri stebre. Prvič, vsaka država je odgovorna za varnost svojega prebivalstva. Kijevski režim te dolžnosti ni izpolnil, saj so njegove oborožene sile v obdobju 2014–2022 usmrtille približno 10.000 civilistov, tj. ukrajinskih (etnično ruskih) državljanov (v Rusijo se je s tega območja zateklo štiri milijone prebivalstva). Drugič, mednarodna skupnost mora spodbuditi posamezno državo in ji pomagati, da zagotovi varnost prebivalstva na ozemlju, ki je pod njeno suve-reno oblastjo. Prav to je bil namen obeh sporazumov iz Minska, ki ju kijevski režim (s podporo Berlina, Pariza, Londona in Was-hingtona) ni izvajal. Tretjič, mednarodna skupnost mora odločno posredovati, ko določena država ne zagotavlja varnosti lastnega prebivalstva. To je bil cilj posebne vojaške intervencije (tj. reakcije ruskega vodstva na agresijo ukrajinske vojske zoper prebivalstvo Donbasa). Ta cilj je bil uresničen že junija 2022, ko so bili uničeni glavni vojaški resursi kijevskega režima. Zelenski je tedaj priznal, da je Ukrajina odtlej usodno odvisna le še od vojaške in finančne pomoči kolektivnega Zahoda. Prejela jo je v izobilju in prav to je glavni razlog dolgotrajnosti te vojne.

⁵¹ To je neprijetno presenetilo zahodne vlade, ki pojmujejo vojno kot konec politike (ali diplomacije). Za rusko vodstvo pa je voj-na nadaljevanje politike z drugimi (smrtonosnimi in uničujoči-mi) sredstvi. Uporaba oboroženih sil omogoča izvajanje pritiska na nasprotnika, da bi bil čim prej pripravljen sestiti za pogajalsko mizo. Razlog, da je kijevski režim tako hitro pristal na pogajanja in potem še na parafriranje doseženega sporazuma v Istanbulu, je bila navsezadnje ravno uspešnost posebne vojaške operacije. Baud (2022a) ugotavlja, da so ruske oborožene sile (ki so štele 100.000–150.000 borcev) kljub množstvu začetniških ali amaterskih napak, ki so bile posledica njihove neuigranosti in pomanjkanja bojnih izkušenj, v kratkem času zadale ukrajinski vojski izredno hude izgube (v pičlih šestih dneh so zavzele ozemlje, večje od Velike Britanije). Poleg tega velja opozoriti, da je Putin kot znamenje iskrene dobre volje tik pred sklenitvijo sporazuma ukazal umik ruske vojske iz okolice Kijeva. Zahodni propagandni aparati pa so ta ukrep lažnivo prikazali nepoučeni javnosti kot bleščečo ukrajinsko zmago in v oči bijoče znamenje, da je ruska vojska ne-izurjena, nesposobna, nemotivirana, slabo vodena in opremljena z zastarelim orožjem. Potrebnovali so le še dokaz podlosti, zločin-skosti in nizkotnosti ruskih vojakov. Ponudil ga je masaker v Buči, ki naj bi ga zagrešila ruska vojska. V resnici pa je bila to operacija pod lažno zastavo v režiji kijevskega režima (in najverjetneje tudi britanske MI6), tj. propagandna predstava za zahodne medije, ki je priskrbela opravičilo za sabotažo istanbulskega sporazuma. Ta zločin je bil odkrit šele štiri dni po umiku ruskih sil, ko so v mesto prišli ukrajinski obveščevalci in novinarji. Pomenljivo je, da Ki-jev ni nikoli objavil seznama žrtev, zahodne države v Varnostnem svetu pa so zavrnile zahtevo Ruske federacije, da to hudodelstvo preišče neodvisna mednarodna komisija.

hodnih osvajalcev.⁵² Predvideni zlom Rusije ne bi bil le posledica sramotnih porazov na bojiščih in (za njeno domače javno mnenje) nevzdržnih vojaških izgub, temveč tudi (ali – vsaj po pričakovanih agresorjev – najbrž celo primarno) drakonsko neizprosni ekonomskih in finančnih kazni (kakršnih ni bila doslej deležna še nobena moderna država, če že niso brez primerjave v celotni človeški zgodovini), ki naj bi zadušile njeno gospodarstvo, razvrednotile rubelj (in ga spremenile v ničvredno valuto), povzročile hudo družbeno krizo, ustvarile množično nezadovoljstvo (zlasti med liberalnim srednjim slojem in oligarhi) ter naposled spodbudile neizbežno strmoglavljenje (menda že tako ali tako večinsko osvojenega) Putinovega »diktatorskega« ali »avtokratskega« režima, tako da bi politično oblast v Moskvi končno spet prevzela lakajska ali kompradorska (in torej nujno vzorno demokratska) vlada (pod vodstvom marionetnega predsednika, novega ali reinkarniranega Jelcina), pripravljena dopustiti razkosanje federacije (na manjše in politično zatorej precej šibkejše enote)⁵³ ter omogočiti dostop zahodnim korporacijam do izredno obsežnih in raznolikih naravnih (nenazadnje pa tudi človeških) resursov. ZDA bi *eo ipso* pokazale, da imajo hegemonijo v svetovnem kapitalističnem sistemu še vedno trdno v svojih rokah. In po učinkoviti podreditvi Ruske federacije bi se imperialistični kolektiv (okrepljen z lojalnimi vazali, vključno z novo prozahodno vlado v Moskvi) lažje lotil zares odločilnega spopada s Kitajsko, ki je postala grožnja vseh groženj za njegovo globalno prevlado. Načrtovalci »projekta Ukrajina« so domišljavo domnevali, da bo njihova zmaga zanesljiva (in po vsej verjetnosti dokaj hitra), saj naj bi bila Rusija konec koncev samo »bencinska črpalka, ki se pretvarja, da je država« (in ki si nikoli – niti v brezizhodnem položaju, ko bi bila soočena z neizogibnim porazom in izgubo suverenosti – ne bo drznila uporabiti svojega »zastarelega« jedrskega orožja) ali, če hočete, »Nigerija, kjer pozimi zapade sneg«, poleg tega pa baje tudi rusko ljudstvo predolgo (najbrž že od leta 2000, ko se je začela Putinova »despotska« vladavina) hrepeni po svobodi, demokraciji, neodvisnih medijih, pravni državi, človekovih pravicah, strpnosti do manjšinskih spolnih identitet

in gmotni blaginji v zahodnem potrošniškem slogu. Toda ta peklenski načrt, skovan z značilno kombinacijo imperialne arogance, ignorance, občutka superiornosti in podcenjevanja nasprotnika, se je bedno izjalovil. Ruska federacija je se uspešno ubranila vseh pritiskov. Gospodarstvo se je kljub vrtoglavemu številu raznovrstnih sankcij (ali morda prav po njihovi zaslugi) celo okrepilo.⁵⁴ Ljudje so večinsko podprli posebno vojaško operacijo in državno vodstvo (kar so nazorno dokazale tudi predsedniške volitve, na katerih je s prepričljivo večino vnovič zmagal Vladimir Putin).⁵⁵ Rusija je močno povečala svoj politični ugled in diplomatski vpliv na globalnem Jugu. BRICS se je razširil na nove države, za nameček pa ta ekonomski in demografski kolos uspešno razvija čedalje učinkovitejše oblike vzajemno koristnega sodelovanja med stalnimi

⁵⁴ Mnogi se sprašujejo, koliko časa bo še mogoče sobivanje krvave vojne za preživetje Rusije in mirnodobne organiziranosti njene kapitalističnega gospodarstva (ki se je izkazalo kot izjemno odporno in prilagodljivo, saj ni le zdržalo strašnega pritiska ekonomskih in finančnih kazni, ampak je po prvem, pričakovanem šoku začelo naglo rasti). Vendar ne gre samo za morebitno preureditev gospodarstva, ki mora zagotavljati zadosti proračunskih sredstev za obrambo države pred kolektivnim Zahodom. Upiranje imperialistični agresiji bo uspešno, dokler bo imelo odločno ljudsko podporo, in to ne le iz patriotskih ali nacionalističnih razlogov, marveč tudi zato, ker bo notranja ekonomska in socialna politika prinašala koristi večini delovnih ljudi. Amin (2020: 112) meni, da bi takšna politika zahtevala dosti več državnega načrtovanja, usmerjenja in nadzorovanja gibanja ključnih gospodarskih sektorjev, vključno s preprečevanjem odtokanja ruskega kapitala v tujino (na primer po kitajskem zgledu): »K ljudem usmerjena politika se mora kar se da oddaljiti od 'liberalnih' receptov in z njimi povezane volilne maškarade, ki naj bi dajala legitimnost nazadnjaškim družbenim usmeritvam. Predlagal bi, da se namesto tega vzpostavi nova oblika državnega kapitalizma s socialno razsežnostjo (pravim socialno, ne socialistično). V okviru tega sistema bi sčasoma lahko izšli oblike demokracije, ki bi ustrezala izzivom modernega gospodarstva.«

⁵⁵ Poudariti velja, da te podpore niso razrahljale niti vojaške izgube, ki resda niso tako grozljive (ali katastrofalne) kakor ukrajinske, so pa vseeno tolikšne, da bi bile po vsej verjetnosti psihično nevzdržne in politično nesprejemljive za javnost v zahodnih državah (državljeni Ruske federacije se večinsko zavedajo, da poskuša kolektivni Zahod znova doseči tisto, kar je niti ne tako dolgo nazaj spodletelo Hitlerjevi in Napoleonovi armadi). No, prav to je glavni razlog, da imperialistični kolektiv za kopensko bojevanje najraje uporablja posrednike. In pri izbiri kandidatov za vlogo neposrednega proizvajalca nasilja in uničevanja ni praviloma prav nič izbirčen. Vsi – tudi najodurnejši teroristi, novi nacisti ali fašisti, etnični, ideološki ali verski fanatiki – so dobri, če/ko zadovoljujejo interese naročnikov (ki jih financirajo, oborožijo in po potrebi izurijo). Še več, dokler so koristni za imperialiste, lahko počnejo, kar hočejo, saj imajo alibi v zveličavnem statusu »borcev za svobodo«. Njihove izgube nikogar na Zahodu ne ganejo, ker pač »niso njihovi«, ampak so (bolj ali manj skrajno) drugi, tj. pripadniki manjvrednih etnij, civilizacij ali ras.

⁵² Amin (2020: 194) opozarja, da je Rusija postala sovražnica imperialističnega kolektiva »takoj, ko se Putin ni hotel politično podrediti triadi in se je odločil, da bi ustavil njene širitvene težnje v Ukrajini«: »Washington in Bruselj hočeta uničiti rusko in ukrajinsko državo ter ju spremeniti v pokrajino, podvrženi širitvi zahodnih oligopolov. Putin se je tega zavedel potem, ko so zahodne velesile pripravile, financirale in podprle to, česar ne moremo poimenovati drugače kot evrofašistični državni udar v Kijevu.«

⁵³ Zahodne sile so si prizadevale doseči ta cilj že v devetdesetih letih, tj. v obdobju porazne vladavine Borisa Jelcina, ko se je Ruska federacija znašala na robu dezintegracije (nekateri republike so prenehale oddvajati sredstva za zvezni proračun, mnogi guvernerji se niso več ozirali na zakonsko utemeljene zahteve Moskve, v Čečenijski pa se je okrepilo oboroženo separatistično gibanje).

članicami in partnericami.⁵⁶ A ključni so bili seveda rezultati na bojiščih, kjer zmaga ruske vojske že dolgo ni več pod vprašajem (če je sploh kdaj bila). In še več, izkazalo se je, da je ofenzivna in defenzivna oborožitev Ruske federacije boljša od zahodne (ZDA so precej zaostale v konvencionalni in jedrski oboroževalni tekmi), njen vojaško industrijski in tehnološki kompleks pa je zmožen proizvajati več orožja in streliva kakor vse države Nata skupaj.

Kolektivni Zahod (ZDA, Nato in EU) je skratka tisti, ki je v dosedanji hibridni in posredniški vojni proti Ruski federaciji doživel pekoč poraz, celo pravi pravcati debakel.⁵⁷ Ampak zahodni voditelji in mediji, ki so navdušeno podprli »projekt Ukrajina«, tega (najbrž niti v najhujši nočni mori) ne morejo, nočejo in konec koncev tudi ne nameravajo javno priznati. Zato hočejo, da bi se (dejansko že izgubljena) vojna nadaljevala, četudi »do zadnjega« Ukrajince in morda celo Ukrajinke (že jeseni 2024 so začeli cinično, pravzaprav zločinsko pritiskati na kijevsko vodstvo, naj čim prej reši čedalje resnejši problem pomanjkanja žive topovske hrane na fronti z mobilizacijo mladostnikov, ki so stari od osemnajst do petindvajset let, in tako še okrepi ali pospeši demografsko katastrofo že dobera opustošene države). Imperialisti in njihovi vazali, ki se še vedno goreče (in vse bolj histerično) zaklinjajo, da »Putin

ne sme zmagati« (ker bi to pomenilo konec zahodne hegemonije), so namreč vložili preveč denarja, orožja, političnega »kapitala« in drugih resursov v megalomanski projekt strateške oslavitve ali, še raje, uničenja Rusije, da bi se naposled le sprijaznili z neizprosno realnostjo in resignirano odvrgli »puške« v pregovorno koruzo. Trpko dejstvo, da so drastične ekonomske sankcije zoper Rusijo (v slogu bumeranga) povzročile »nenadejano« poslabšanje konkurenčnosti gospodarstva in znižanje materialnega standarda delavskih razredov v Evropi, je za avtoritarno vodstvo bruseljske birokracije (v EU in Natu) ter za vlade nacionalnih držav, ki sodelujejo v »projektu Ukrajina«, v bistvu irelevantno. To je »pač« cena, ki jo morajo podložni Evropejci (nebogljen zaprti v »ječi nacij«, ki jo »demokracično« upravlja neizvoljena Evropska komisija) s stoično ubogljivostjo plačevati za domnevno nadvse dragoceni privilegij, da lahko še vedno živijo »v svobodi«, ne pa pod trdim avtokratskim škornjem okrutnega kremeljskega vladarja, ki da je scela samovoljno (ali iz čiste zlobe) prekinil dobavo nafte in plina, tako da je izključno odgovoren za visoke cene energentov in nanje obešene težave podjetij, katerih tržno poslovanje je ogroženo, in potrošnikov, soočenih s povečujočimi se življenjskimi stroški. In da bi zavarovali to sakrosanktno »svobodo« (ter seveda še druge evroatlantske vrednote), bo treba v prihodnje za »obrambo« (tj. proizvajalce orožja, streliva in druge vojaške opreme) nameniti še več proračunskih sredstev, okrepiti oborožene sile in sistematično (s)programirati »vojno mentaliteto« evropskega življa, kajti spopad na življenje in smrt z »napadalno« Rusijo (željno novih in novih osvojitvev), s katero so baje »za vselej« porušeni vsi mostovi (dementni Joe Biden pa je za vsak slučaj ukazal razstrelitev plinovodov Severni tok v Baltskem morju),⁵⁸ je in bo očitno

⁵⁶ Mastnak (2023: 18) opozarja, da javnost še zmerom v glavnem ne razume, da je posredniška vojna ZDA, EU in Nata proti Ruski federaciji (ki poteka na ukrajinskem in ruskem ozemlju) po svojem bistvu pravzaprav že svetovna, in to ne samo zato, ker so vanjo bolj ali manj vključene vse članice kolektivnega Zahoda, medtem ko Moskvo podpirajo prijateljske države globalnega Juga: »Ta vojna odloča o tem, kakšna bo prihodnja svetovna ureditev. Če sodimo po tem, da je nameravana mednarodna izolacija Rusije, za katero si prizadeva Zahod, pripeljala do dejanske izolacije Zahoda – do razmerij, v katerih Zahod ne more več vsiljevati svoje volje, večina svetovnega prebivalstva pa ne podpira zahodne politike – lahko sklepamo, da bo prihodnja svetovna ureditev drugačna od sedanje ter da se končuje pet stoletij, v katerih je pečat ureditvi sveta dajala zahodna dominacija, in stoletje, v katerem so se v vlogo svetovnega hegemonov povzpele ZDA.«

⁵⁷ Močnik (2024) poudarja, da se kijevski režim v vlogi vazala bojuje proti Rusiji »za koristi kolektivnega imperializma 'Zahoda' pod vodstvom ZDA«, medtem ko je ukrajinski vladajoči razred izrabil to *proxy* vojno (ter spremljajočo prepoved opozicijskih strank, neodvisnih medijev in javnih protestov) za privatizacijo državnih bank in podjetij, ukinjanje delavskih in socialnih pravic ter preoblikovanje proračunske, davčne in carinske politike po zgledu davčnih oaz. To je torej »zmagovalna« kombinacija: pripadniki delovnega ljudstva si morajo bodisi zagotoviti pasove bodisi, kar je še huje, umirati (in se spreminjati v invalide) na fronti, medtem ko si vladajoči (kompradorski) oligarhi, skorumpirani državni funkcionarji in njihova razvejena klientela polnijo žepe, levji delež krvave pogače pa pripada zahodnemu, pretežno amerškemu vojaškoindustrijskemu kompleksu (a tudi ključni hujskaški sponzorji kijevskega režima najbrž niso ostali povsem praznih rok).

⁵⁸ Osupljiva, ne pa tudi nerazložljiva je sramotna ponižnost, s katero so nemški (in konec koncev tudi drugi evropski) voditelji, politiki in mediji reagirali na uničenje ključne energetske infrastrukture, ki ga je mogoče opisati kot gospodarsko sabotažo, teroristični napad ali vojno dejanje. Pazite, opraviti imamo z agresijo ZDA (zloslutno napovedano že na tiskovni konferenci v Beli hiši vpričo pohlevnega nemškega kanclerja) na najpomembnejšo zaveznico na stari celini, ki je tudi članica Nata (tako kot država, ki je odgovorna za razstrelitev in ki ima v Nemčiji še vedno nameščene okupacijske oborožene sile). Z vidika projekta uničenja Rusije, ki ga je goreče podpirala vlada v Berlinu (druga najpomembnejša dobaviteljica orožja za kijevski nacifašistični režim), je bila razstrelitev plinovodov morda celo hvalevredno dejanje, saj je ukinila odvisnost nemškega gospodarstva od (cenovno ugodne in zanesljive) dobave ruske energije (ki je Moskva nikoli ni uporabljala kot vzvod za politično izsiljevanje). No, ta (uradno še vedno neraziskana) sabotaža je bila resnično koristna in hvalevredna za ZDA, saj morajo zdaj Evropejci (in ne le Nemci) kupovati – poleg zasoljenega ameriškega orožja (ki ga v resnici sploh ne potrebujejo) – neprimerno dražji (utekočinjeni zemeljski) »plin svobode« in se stoično sprijazniti z zmanjšano konkurenčnostjo podjetij, deindustrializacijo, stagnacijo ali celo recesijo gospodarstva, vključno s (po)slabšanjem socialnoekonomskega položaja prodajalcev

neizogiben. To je načrt, od katerega izvrševalci, zagovorniki in propagandisti zahodnega kolektivnega imperalizma za zdaj ne nameravajo odstopiti (saj drugega itak nimajo). Videti je, da vojni hujskači, ujeti v svoj fantazijski (ali halucinacijski) balonček, v katerem retorično bodrijo (in potrjujejo) drug drugega, še zmerom bolezensko verjamejo, da je v (če že ne posredniški, pa zagotovo v neposredni) vojni proti Rusiji vendarle mogoče zmagati. V ta namen je ključno poskrbeti (z novimi in novimi injekcijami denarja in pošiljkami orožja kijeveskemu režimu ter še strožjimi ekonomskimi sankcijami zoper »agresorja«), da se konflikt čim dlje nadaljuje (magari s pretežno nekonvencionalnim vojskovanjem, ki obsega gerilski boj, sabotaže, atentate in teroristične napade na civilne človeške in materialne tarče, vključno z jedrskimi elektrarnami),⁵⁹ saj je le tako mogoče ohraniti upanje (ki baje umre zadnje), da se bo zgodil čudež, ki bi radikalno predrugačil stanje na bojiščih ali pa vsaj na ruski notranjepolitični sceni (na primer zaradi hude gospodarske krize ali spremembe režima, ko bo predsednik Putin končno le podlegel eni od številnih bolezni, ki naj bi po poročanju zahodnih medijev najedale njegovo zdravje). Kakorkoli že, trdo dejstvo je, da to bojovito dnevno sanjarjenje in nebrzdano retorično napihovanje evropskih hujskačev še vedno predpostavlja brezpogojno zaščito (vojaško, ekonomsko, tehnološko in politično še vedno močnega,

delovne sile in kupcev potrošniškega blaga. Še več, po zaslugi »projekta Ukrajina« si je Washington (vsaj v obdobju Bidnove administracije) ne le gospodarsko, marveč tudi politično in vojaško popolnoma podredil EU, resda z enodušno privolitvijo vladajoče bruseljske birokracije, za katero je strateški poraz (uničenje in razkosanje) Rusije postala obsesivna politična prioriteta, tako rekoč *raison d'être*. Za povrh pa je za lep čas (morda celo za vedno) preprečeno vzajemno koristno gospodarsko in tehnološko sodelovanje med Nemčijo in Rusijo, ki bi verjetno prej ali slej nevtraliziralo angloameriško prevlado nad zahodnim delom evrazijske celine (*heartland*). Toda pozor. Navkljub gori vsakršnih sankcij, ki jih je EU doslej naložila Rusiji, mnoge evropske države še vedno – čeravno bolj ali manj prikrito in prek posrednikov – kupujejo njen (»avtokratski«) utekočinjeni plin. In kot da že to (namreč »financiranje Putinovega vojaškega stroja«) ne bi bilo dovolj spektaklljivo in sramotno, je mogoče v zadnjem času zaznati čedalje glasnejše predloge (ne le iz »odpadniških« vlad Madžarske in Slovaške), da bi kazalo po koncu vojne obnoviti dobavo poceni in zanesljive energije iz Rusije (»oprostite, ker smo vas želeli uničiti, a ugotovili smo, da brez vaših naravnih virov zelo težko shajamo«).

⁵⁹ Nekonvencionalno bojevanje ne bi bila nikakršna novost (ali neprijetno presenečenje) za Ruse, saj ukrajinske oborožene sile in obveščevalne službe že vse od leta 2014 malone rutinsko (in z nepogrešljivo zahodno podporo) napadajo civilno prebivalstvo. Po hudem porazu njihove (proti)ofenzive jeseni 2023 pa se je zatekanje k terorističnim akcijam in vojnim hudodelstvom – v skladu z zlovesčo napovedjo Victorije Nuland na njeni zadnji tiskovni konferenci v Kijevu – le še dodatno okrepilo. Ne pozabimo, da je bil neposredni cilj (katastrofalno poražene) ukrajinske ofenzive na območju Kurska zavzetje tamkajšnje jedrske elektrarne.

a ne več vsemogočnega) ameriškega hegemonu, saj se lahko le pod njegovim okriljem počutijo in dojemajo neprimerno pomembnejši in vplivnejši, kot objektivno so.

Zmago Donalda Trumpa na ameriških predsedniških volitvah so najtrdovratnejši vojni navdušenci v Londonu, Bruslju, Parizu, Berlinu, Varšavi, skandinavskih državah in baltskih čivavah doživeli kot ledeno mrzel tuš,⁶⁰ med drugim zato, ker

⁶⁰ Pomemben razlog za zaskrbljenost je bila verjetno Trumpova napoved, da se bo njegova vlada, ki hoče zaustaviti gospodarsko, tehnološko in vojaško nazadovanje ZDA, nacionalistično osredotočala prvenstveno na ameriške interese (»America first!«), in to ne oziraje se na pričakovanja tradicionalnih zaveznic (tj. ubogljivih vazalov). Že kmalu se je izkazalo, da Trump ni pozabil na predvolilne obljube. Uvedel je izredno strog protekcionistični režim, ki naj bi s pavšalnim in recipročnim ali kazenskim ocarinjenjem skoraj vseh svetovnih držav srednje- ali vsaj dolgoročno omogočil vnovično industrializacijo in tehnološki napredek ameriškega gospodarstva. Ta (dejansko pričakovani) ukrep je dramatično abortiral režim neoliberalne globalizacije (in »na pravilih utemeljene mednarodne ureditve«), ki so ga spočele in uveljavljale ravno ZDA. Mahoma pa je izzval tudi hude pretrese na svetovnih delniških, finančnih in valutnih trgih. Živčnost, zaskrbljenost in negotovost vlagateljev, še posebej pa povečana prodaja obveznic ameriškega finančnega ministrstva (sprva je prednjačila japonska centralna banka) so najbrž glavni razlog, zaradi katerega je Trump že presenetljivo naglo razglasil devetdesetdnevni odlog recipročnih carin (v tem času naj bi se prizadete države pogajale z ZDA za njihovo omilitev). V veljavi so ostale le splošne desetodstotne carine (in nekoliko višje carine za motorna vozila). Strogo pa je bila kaznovana Kitajska, ker si je »nespoštljivo« drznila odgovoriti s povračilnimi carinami. Abruptni rezultat te igre moči je bila vzajemna trgovinska blokada (zaradi vzajemnih astronomsko visokih carin na uvoz ameriškega in kitajskega blaga). Prvi je – zaradi pritiskov domačih velekapitalistov in trgov – moral popustiti Washington, ki je znižal carine (s 125 na 20 odstotkov) za uvožene kitajske prenosne telefone, računalnike in druge tovrstne izdelke. Toda izhod iz te kompleksne godlje, ki se je hitro razvila v pravcato ekonomsko vojno in geopolitični konflikt med velesilama, bo najbrž mogoče doseči le s pogajanjem med kitajskim in ameriškim vodstvom. Trump je članice Nata opozoril, da bodo morale – zaradi višje pristojbine za uporabo ameriškega jedrskega dežnika (*protection racket*) – občutno povečati proračunska sredstva za obrambo (na račun baje pretirano radodarne socialne države), in *extremis* za vrtočglavih pet odstotkov BDP. Še posebej krut je bil do dveh dotlej pasje vdanih in vzorno pokornih zaveznic. Dansko monarhijo bi prikrajšal za Grenlandijo. Kanado, ki je še zmeraj lojalna britanski kroni, pa bi kot 51. zvezno državo vključil v ZDA. Panama se ni kaj dosti upirala njegovi zahtevi po nadzoru nad njenim kanalom. Mehiški zaliv je preimenoval v ameriškega, napovedal pa je tudi obračun s tamkajšnjimi karteli (ki jih je prekrstil v teroristične organizacije). Trump se je takoj po inavguraciji lotil revizije poslovanja in kadrovskega »čiščenja« globoke države, tj. neizvoljene permanentne birokracije, od katere pričakuje, da bo dosledno izvajala njegovo politiko (in mu ne bo metala polen pod noge), saj ima samo predsednik demokratični alibi večine državljanov, ki so se udeležili volitev. Po zaslugi oklešenja in pre-

je ta trdoživi populistični politik (ki ga niso zlomili niti bizarni sodni postopki niti strupena propaganda osrednjih medijev, za povrh pa je »čudežno« preživel še poskus atentata) že v predvolilni kampanji napovedal, da si bo prizadeval doseči čim prejšnji konec vojne, ki poteka na ozemlju Ukrajine in Rusije. No, prizadevanje za mir ni samo po sebi niti najmanj problematično. Kdo pa ni za mir (sploh če je ozaljšán s pridevniki »trajen«, »vzdržen« ali »pravičen«)? Idejo miru navsezadnje častijo in slavijo že od nekdaj (vsekakor upravičeno, če pomislimo na destruktivnost oboroženih spopadov). V praksi pa se lahko »mir« nanaša na marsikaj, vključno s stanjem neznankega zla. Za ponazoritev: Mastnak (2024: 8–9) omenja Tacitovo obsodbo miru, ki je bil rezultat rimskih imperialnih vojn, tj. *pax romana*: »Ti roparji sveta, potem ko jim je na njihovi plenilski poti zmanjkalo kopnega, stikajo po morju; če je sovražnik bogat, so pogoltni, če je reven, so domišljavi in ne bi jih zasitil ne Vzhod ne Zahod; med vsemi edino oni enako željno strmijo za bogastvom in pomanjkanjem. Plenjenje, pobijanje in ropanje lažno imenujejo nadoblast [*imperium*], in kadar povzročijo opustošenje, to imenujejo mir.« Ne samo novi ameriški predsednik, ampak tudi bojevit evropski oblastniki in marionetni režim kijevskega samodržca hočejo mir, ki pa ga razumejo kot strateški poraz in pacifikacijo Rusije. Na vprašanje, kaj se je pletlo v Trumpovi glavi, ko je že pred inavguracijo vehementno zatrjeval, da bo kot »predsednik miru« končal ameriške »never ending wars« (vključno z ukrajinsko), bržkone ne more nihče (nemara niti on sam) ponuditi prepričljivega odgovora. A nekaj je gotovo. Politiki (ne le ameriški) v tekmi za oblastne položaje tipično obljublajo volivcem med in mleko, potem pa jih skoraj po železnem pravilu spet in spet razočarajo. Je Trump, ki je v marsičem nekonvencional-

na politična figura, nemara izjema? Hm, upoštevati je treba, da je vodenje notranje in zunanje politike pravzaprav kate-rekoli države običajno odvisno spreminjajočih se in bolj ali manj nepredvidljivih (neredko pa tudi neobvladljivih) kon- in divergentnih sil, ki vplivajo na vsakokratne konstelacije moči (na domačem terenu in v svetovnem sistemu), ter ne le od osebnih stališč in želja tega ali onega voditelja. Ne pozabimo, da celo najboljše namere zlahka spodletijo ali se nesrečno iztirijo, če niso oprte na premišljeno, realistično strategijo, sposobne svetovalce in motivirane državne birokrate, pristojne za izvajanje sprejetih načrtov (politika je namreč vselej rezultat ekipnega delovanja). Zato bo šele čas pokazal, katera različica miru bo naposled prevladala v Ukrajini. Že zdaj pa se velja vprašati: ali bi se Trump zavzemal za mir, če bi Rusija izgubljala na bojiščih (ali se brezupno utapljala v poglabljajoči se ekonomski, socialni in politični krizi)? Ne, to je moral storiti že samo zato, ker je posredniška vojna ZDA (in kolektivnega Zahoda) nepovratno izgubljena (kar na globalnem Jugu ni ostalo neopaženo), in ne le zaradi morebitnega lastnega pacifističnega prepričanja ali iskrenega sočutja do ubogih ukrajinskih in ruskih vojakov, ki v srditih spopadih množično izgubljajo življenje ali se spreminjajo v invalide. Domnevati je mogoče – vsaj na podlagi javnih izjav in diplomatskih potez vlade v prvih mesecih po prevzemu oblasti – da bi bil zanj (ali vsaj za vpliven segment njegove vse prej kot poenotene administracije) »mir« že samo sporazum s Kremljem (neke vrste Minsk III), ki bi zagotovil prenehanje bojev in preprečil popolno vojaško, politično in gospodarsko sesutje kijevskega režima (ki bi tako lahko ostal – na primer pod ameriškim ali britanskim nadzornim okriljem – stalna, čeravno vsaj za nekaj časa zgolj potencialna varnostna grožnja za Rusko federacijo). Tudi za EU, Nato in večino evropskih hujšakaških vlad bi bila nedvomno sprejemljiva – in upoštevaje stanje na fronti pravzaprav že zelo zaželeno – splošna in brezpogojna prekinitev sovražnosti, ki bi (za krajše ali daljše obdobje) za-mrznila konflikt (denimo po korejskem zgledu), zaustavila stalno in neustavljivo napredovanje ruske vojske ter *eo ipso* »kupila« nujno potrebni čas, v katerem bi se preživeli in novi (prisilno) mobilizirani pripadniki ukrajinske vojske spet do zob oborožili, dodatno usposobili, reorganizirali, utrdili na obrambnih položajih in pripravili za nadaljevanje bojev, po možnosti okrepljeni še s kontingenti iz »voljnih« evropskih (Nato) držav. Ti »mirovniki« naj bi – najverjetneje pod komando Macrona ali Starmerja (v domačih okoljih že dodobra diskreditiranih, skrajno nepriljubljenih, celo osovraženih in preziranih politikov), ki sta doslej najbolj goreče zagovarjala to noro idejo – v razdeleženo deželo vkorakali kot dodatno varnostno jamstvo za dosledno spoštovanje doseženega sporazuma, ki pa bi bil bržkone prej ali slej prekršen (zagotovo izključno po ruski »krivdi«). In tedaj bi se začela nova epizoda vojne, le da tokrat z neprikrito neposredno udeležbo evropskih oboroženih sil, ki bi morale verjetno že kmalu zaprositi

mestitve USAID pod okrilje zunanjega ministrstva so v javnost pricuriljale – tudi s kriminološkega zornega kota izredno dragocene – informacije o načinu delovanja (in ogromnem proračunu) tega megalomanskega stroja (pod kontrolo Cie) za menjavanje režimov, pripravo barvnih revolucij, »moderacijo« javnega mnenja in druge oblike vmešavanja v notranje zadeve sovražnih in prijateljskih držav, na primer s financiranjem »nevladnih« organizacij, »neodvisnih« medijev, zasebnih univerz, študijskih programov, znanstvenih inštitutov, raziskovalnih projektov in najrazličnejših »spontanih« pobud ali aktivnosti »civilnodruženih« gibanj. Za precejšnje presenečenje je poskrbel Marco Rubio (Mekina, 2025b), Trumpov državni sekretar, ki je v svojem prvem intervju (z Megyn Kelly) navrgel vrsto še prek kratkim »krivovernih« trditev: 1) unipolarna svetovna ureditev pod ekskluzivno prevlado ZDA (kot »nepogrešljive nacije«) je bila zgodovinska anomalija; 2) živimo v multipolarnem svetu, v katerem obstajajo tri velesile, ki uresničujejo svoje nacionalne interese; 3) ohranjanje globalnega imperija je postalo že preveč škodljivo za ZDA (ki bi se utegnile prej ali slej sesuti pod vojaškimi in finančnimi bremenami vzdrževanja čedalje bolj fiktivne globalne hegemonije); 4) Bidnova administracija je nepošteno zapeljala kijevski režim (in zahodno javno mnenje) v prepričanje, da je zmožen premagati ali celo uničiti Rusijo (žalosten rezultat te prevare je razdejana država).

za (ali celo zahtevati) pomoč ameriške vojske, saj so same zdaleč preslabotne za spopad s trenutno najmočnejšo vojaško silo na planetu. To – namreč sprožitev tretje svetovne vojne (ki bi se najbrž dokaj hitro prevesila v katastrofalno jedrsko izmenjavo) – je gotovo najmračnejši scenarij v domišljiji zblojenih vojnih hujskačev (Trump ga za zdaj na srečo zavrača), ki še vedno sanjajo o dokončni rešitvi »ruskega vprašanja«, glede na obstoječe (zanje vse prej kot pozitivno) stanje pa bi »taktično« pristale na vsako premirje, ki bi ga bilo mogoče – zaradi občutnih koncesij, ki bi jih moral v ta namen sprejeti Kremelj – interpretirati in medijsko prezentirati kot zmago Zahoda in poraz Rusije. Na kratko: fanatično rusofobne evropske elite hočejo nadaljevanje bojev (česarvno za ceno popolnega uničenja Ukrajine ter nadaljnega kopičenja mrtvih ali pohabljenih Ukrajincev) in ohranjanje stanovitne konfrontacije z Rusijo, in to verjetno celo v primeru, da bi se ZDA vendarle umaknile iz vojne, ki so jo hotele, spočele in v njej odigrale glavno vlogo.

Trump je takoj po inavguraciji nenehno zatrjeval, da to ni (bila) njegova vojna (in da je sam ne bi nikoli sprožil). To vsaj v osnovi vsekakor drži, saj je vojno Rusiji, ki je storila vse, da do nje ne bi prišlo, vsilila Bidnova administracija (za katero je bil »projekt Ukrajina« – poleg neprimerno manj opaznih priprav ameriške vojske za konfrontacijo s Kitajsko – dejansko osrednja preokupacija njenega mandata), ki je zatorej – poleg evropskih voditeljev (na ravni EU in najmočnejših nacionalnih držav) in kijevskih nacifašističnih marionet – zanj zdaleč najbolj odgovorna. Toda tudi »orange man« je vanjo prispeval svoj (vse prej kot zanemarljiv) lonček, saj se med njegovim prvim predsednikovanjem ni le zaostriло ekonomsko sankcioniranje Rusije, temveč je tedaj potekalo tudi pospešeno urjenje ukrajinske vojske po standardih Nata (pospremljeno z dobavami orožja za njeno ofenzivno delovanje), Cia pa je v tem obdobju v Ukrajini postavila dvajset baz (več kot v Vietnamu).⁶¹ In še več, Trump se do te vojne po inavguraciji ni že takojci in nedoumno distanciral (ZDA so še naprej oskrbovale ukrajinsko vojsko z orožjem, sredstvi komuniciranja in obveščevalnimi podatki). To bi bilo zanj gotovo najlažje (»ta konflikt, ki ga je zakuhal prejšnja vlada, se me ne tiče, zato zanj ne bom izgubljal časa in energije, saj se moram osredotočiti na probleme, ki so zame in za gibanje MAGA bistveni«). Toda odločil se je, da bo prevzel »lastništvo« nad vojno in v bizarni vlogi »mirovnega posrednika« iznašel neko kompromisno rešitev, ki bi mu omogočila, da bi ZDA s »čistim obrazom« izvlekel iz ukrajinske godlje (pravzaprav črne luknje) in preusmeril vojaške resurse zoper druge grožnje ameriškim nacionalnim interesom (v prvi vrsti najbrž za stopnjevanje pritiska na Kitajsko). Toda kako? Trump

ne more igrati vloge nepristranskega mediatorja med Rusijo in kijevskim režimom, ki je konec koncev le ameriški *proxy* (od katerega je nova administracija zahtevala celo povračilo – v obliki prihodnjih dohodkov od izkoriščanja naravnih virov in gospodarske infrastrukture – za vojaško in finančno »pomoč«, ki jo je prejel, da se je lahko bojeval in žrtvoval kot udarna pest zahodnega imperializma). Zgolj z neposrednimi pogajanjmi med Washingtonom in Moskvo (tj. ključnima akterjema v tej vojni, v kateri zmaguje in bo prej ali slej zmagala Rusija) bi bilo načeloma mogoče doseči razmeroma trajen mir, a najbrž le po spolzki, trnovi, strmi in precej dolgotrajni poti (upoštevati je treba, da je diplomacija veščina, ki je v ZDA v obdobju njihove unipolarne svetovne prevlade skorajda izumrla). Trump je dokaj predvidljivo hotel ta konflikt končati čim hitreje.⁶² To bi dejansko zlahka storil (čeprav ne v štiriindvajsetih urah, kakor je sprva bombastično oznanjal), in to že samo s popolno prekinitvijo vsakršne pomoči kijevskemu režimu (ki je njegovi evropski podporniki nikakor ne morejo nadomestiti).⁶³ Toda to verjetno ne bi bila rešitev, ukrojena po meri predsednika, ki hoče povrniti veličino ZDA in jo znova postaviti na piedestal vojaško, tehnološko, gospodarsko in politično najmočnejše svetovne velesile, saj bi bila videti kot defetistična predaja kremeljskemu »diktatorju« (in nizkotna izdaja ukrajinskega »partnerja«). Trump – samozvaličan »umetnik sklepanja pogodb« (ki pozablja ali ne ve, da se diplomatsko urejanje meddržavnih odnosov precej razlikuje od iznajdljivega poslovanja na newyorškem nepremičninskem trgu) in izredno narcistična oseba, ki je kronično

⁶¹ Podroben pregled vojaškega sodelovanja med Natom in ukrajinsko vojsko med Trumpovim prvim predsednikovanjem je izdelal Johnson (2025a).

⁶² Trumpu se je strašno mudilo tudi drugje. Želel je naglo doseči sporazum s Kitajsko (ki da se nepošteno okorišča v škodo ZDA), a je dosegel le sprožitev ekonomske vojne s svetovnim gospodarskim in trgovskim kolosom, ki se ni takoj preplašeno uklonil zaradi visokih recipročnih (kazenskih) carin in na kolienih ponudil Trumpu koncesije v zameno za njihovo omilitve. Nasprotno, upravičeno samozavestna Kitajska se je Trumpovi administraciji odločno zoperstavila in že kmalu dosegla pomenljivo zmago v ekonomski vojni, ki ji je bila vsiljena.

⁶³ Trump s tem ukrepom resda ne bi dokončno rešil konflikta (in zagotovil trden mir na tem območju), bi se pa odrešil raznovrstnih bremen, povezanih z neposredno udeležbo ZDA v projektu Ukrajina: »Naredili smo vse, kar je bilo v naši moči, da bi porazili Rusijo, vendar nismo uspeli. Če hočejo evropski voditelji in kijevski režim nadaljevati vojno, je to njihova stvar, ZDA pa se iz nje definitivno umikajo.« Trump je sicer že zgodaj ugotovil, da je ukrajinski *proxy* – opogumljen z brezpogojno podporo evropskih vojnih hujskačev – precej svojeglav, težko obvladljiv, priložnostno celo nesramen »partner«. Amin (2020: 179) opozarja, da to ni naključje, saj se fašistična gibanja tipično ne znajo (ali ne zmorejo) obrzdati: »Zaradi kulta voditelja in slepe ubogljivosti, nekritičnega in brezmejnega čaščenja kvazietničnih ali kvaziverskih mitoloških konstrukcij, ki so opora fanatizma, in uporabe milic za nasilno delovanje, je fašizem sila, ki jo je težko nadzorovati. Zato neizogibno prihaja do napak, ki so nerazumne celo z vidika družbenih interesov, ki jim fašisti služijo.«

alergična na poraze – bi najbrž želel doseči rešitev konflikta, ki bi ZDA omogočila čim bolj častno distanciranje od izgubljene vojne in ne bi v ničemer ogrozila ameriških nacionalnih interesov (kot jih razumejo tamkajšnje vladajoče elite). Vendar pa njegova administracija nima več v rokavu nobene resnega aduta (če odmislimo odkrito neposredno vojaško konfrontacijo), s katerim bi lahko rusko vodstvo – v skladu s Trumpovo razvpito zunanjepolitično formulo *peace through strength* (tj. »storite ali opustite X, če nočete biti kaznovani«) – prisila k popuščanju (ki ga ZDA vselej razumejo kot znamenje nasprotnikove šibkosti in spodbudo, da od njega zahtevajo čedalje več koncesij).⁶⁴ Putin bi poglavitne strateške cilje – namreč varnost zahodnih meja in ruske manjšine na ozemlju, ki bo ostalo zunaj Ruske federacije (regije Herson, Zaporožje, Doneck in Lugansk so ustavno vanjo že vključene in zatorej morajo biti v celoti osvobojene), tj. demilitarizacijo, denacifikacijo in nevtralnost Ukrajine – vsekakor raje dosegel s pogajanjem. Če pa politična odprava jedrnih vzrokov za sprožitev posebne vojaške operacije (in za zdaj še ne vojne *stricto sensu*) ne bo mogoča, kar je vse prej kot neverjetno, saj si je precej težko predstavljati, da bi Trumpova vlada sprejela brezpogojno ukrajinsko kapitulacijo (in *eo ipso* priznala ponižujoč poraz koalicije kolektivnega Zahoda pod komando Washingtona), jo bodo morale zagotoviti ruske oborožene sile.⁶⁵ Po drugi strani pa je že zdaj dovolj očitno, da EU, Nato,

kijevski režim⁶⁶ in večina hujskaških evropskih vlad (najočitejše britanska, francoska in nemška) tudi po zamenjavi stanovalcev v Beli hiši odločno zagovarjajo nadaljevanje in po možnosti celo eskalacijo hibridne vojne proti Rusiji (magari po morebitni krajši ali daljši prekinitvi ali ohladitvi bojev),⁶⁷

svoje glavi *proxy* upošteval). Takšno je pač stanje stvari.

⁶⁶ Nadaljevanje vojne nepopustljivo zagovarja tudi kijevski (*de facto* že bankrotirani) režim (kar ni presenečenje, saj mu to omogoča, da se oklepa oblasti in z njo povezanih finančnih slasti). Ne pozabimo, da je še vedno v veljavi dekret (Zelenski ga je sprejel jeseni 2022), ki slehernemu ukrajinskemu državljanu (vključno s predsednikom) prepoveduje, da bi se pogajal z Mosko (dokler Ruski federaciji predseduje Vladimir Putin). Zelenski, strogo (legalistično) vzeto, tega predpisa ne more več preklicati, saj mu je po ustavi že potekel petletni mandat (tako da sta v tej situaciji edina legitimna organa parlament in njegov predsednik). Poleg tega je treba upoštevati, da nacifašistično (»banderistično«) trdo in do zob oboroženo jedro kijevskega režima odločno nasprotuje pogajanjem in podpira nadaljevanje bojev (celo »za vsako ceno« in ne oziraje se na interese čedalje večjega dela prebivalstva, ki si želi čimprejšnji konec te neznansko uničujoče vojne).

⁶⁷ Starmer, zdaleč najbolj nepriljubljeni predsednik vlade v povojnem obdobju (njegova »delavska« stranka je prevzela večino sedev v parlamentu na podlagi glasov pičlih 19 odstotkov volilnega telesa), je še pred Trumpovo inavguracijo odhitel v Kijev, kjer je z Zelenskim podpisal sporazum o stoletnem partnerstvu, ki predvideva stanovitno finančno pomoč (vsaj tri milijarde funtov vsako leto), neomajno podporo članstvu Ukrajine v Natu (čeprav ima sedanjí šef tega zavezníštva glede tega drugačno mnenje), nameščanje britanskih vojaških baz v tej državi in skupno patroljiranje v Črnem morju (ne oziraje se na stagnacijo ali morda že recesijo domačega gospodarstva, proračunsko krizo, povečevanje revščine in notorično šibkost oboroženih sil Njegovega veličanstva Karla III.). Dokument ima tudi tajni aneks, ki napeljuje k domnevi, da si je London (v zameno za darežljivo podporo) izposloval nadzor nad tamkajšnjimi redkimi zemljinami in drugimi dobičkonosnimi gospodarskimi viri. A to je bil najbrž račun brez novega krčmarja v Beli hiši, ki hoče iz ukrajinskega naravnega bogastva in gospodarske infrastrukture iztisniti finančno kompenzacijo za stotine (menda 350) milijard dolarjev, ki jih je Bidnova vlada zmetala v kijevsko črno luknjo. Kakorkoli že, zdi se, da ima britanska zunanjepolitična (in oligarhična) elita (pa tudi z njo najtesneje povezana »globoka« država) še dandanes pred zblojenimi, s strupeno mržnjo do Rusije naphanimi očmi geostrateške smernice nekdanjega imperija. Osrednji cilj imperialne geopolitike je bil namreč preprečevanje vzpostavitve gospodarske in vojaške velesile na velikanskem evrazijskem kopenskem območju, ki bi ogrozila globalne interese britanskega vladajočega razreda. V ta namen si je London – v skladu s preverjeno politiko »deli in vladaj« – prizadeval razbiti velike države na manjše in zatorej lažje obvladljive politične enote (uničenje Rusije je bilo določeno kot vojaški cilj že v krinski vojni, ki je nastala v zakulisni režiji Združenega kraljestva), netiti med- in znotrajdržavne oborožene konflikte, destabilizirati »problematične« režime in vzpostavljati lojalne vlade na obrobjih evrazijske celine. Kearns (2009) ugotavlja, da je geopolitična strategija britanskega imperija strokovno razčlenjena in utemeljena zlasti v delih, ki jih je priobčil Halford Mac-

⁶⁴ Mnogi evropski in ameriški politiki (pa tudi nekateri funkcionarji Trumpove administracije) imajo glede tega ločeno mnenje. Pričani so, da zahodne sile še zdaleč niso izkoristile vseh kazenskih ukrepov, s katerimi je mogoče Putina prisiliti, da bo opustil ruske »maksimalistične zahteve« (in privolil v brezpogojno splošno premirje). V mislih imajo popolno pomorsko blokado v Baltiskem morju (ki naj bi postalo »Natovo jezero«), nadaljnje stopnjevanje sankcij (Rusija je že zdaj ekonomsko najbolj kaznovana država v zgodovini), ocarinjenje nesramnih držav (zlasti Kitajske in Indije), ki si drznejšo uvažati rusko nafto, in zaseg ladij (tankerjev), ki tvorijo »Putinovo senčno floto«.

⁶⁵ Tu je še en problem. Kako naj Kremelj sploh zaupa Trumpovi vladi ali kateremukoli drugemu evropskemu politiku, saj je Zahod že ničlikokrat grdo prevaral ruske voditelje (s samovoljno prelomljenimi obljubami, dogovori in pogodbami)? Odgovor je na dlani: nikakor. Četudi so Trumpove želje (po izboljšanju odnosov z Mosko in diplomatski rešitvi vojaškega konflikta) iskrene, ostajajo vladajoče elite v ZDA (in drugih zahodnih državah) trdovratno sovražne do Rusije (tako kot tudi do Kitajske in Irana). Ruski voditelji so se doslej že prevečkrat in z zelo neprijetnimi posledicami pustili speljati na tanek led. Zato ni pričakovati, da bi jih Trump bodisi z medenimi obljubami bodisi z grožnjami pripravil do zanje nesprejemljivih popuščanj, denimo do splošnega premirja, ki bi mu sledila jalova pogajanja in prej ali slej nova (morda še dosti hujša) vojna. Še neprimerno manj pa Rusi zaupajo kijevskemu režimu, ki se je doslej požvižgal na vse prevzete obveznosti, vključno z dogovorom o tridesetdnevni prekinitvi napadov na energetskega infrastrukturo, čeprav ga je izposloval Trump (ki pa se pomenljivo ni prav nič potrudil, da bi ga njegov čedalje bolj

zato je pričakovati, da bodo storili vse, kar je v njihovi moči, da bi minirali ali vsaj otežili Trumpov pogajalski proces (ki se je začel s srečanjem ameriške in ruske delegacije v Riadu) in preprečili, da se njihov tradicionalni angel varuh na drugi strani Atlantika ne bi popolnoma distanciral od tega (dejanško naglo in nezadržno propadajočega) projekta ter jih za vselej (za)pustil gole, bose, zmedene, nebogljene, medsebojno sprte, globalno izolirane in za dobro vago še ocarinjene. No, videti je, da imajo evropske vladajoče elite (če odmislimo Veliko Britanijo, ki pod vladavino laburistične stranke uvaža malone orwellovski nadzor nad nemočnim in apatičnim prebivalstvom) čedalje več težav na domačem terenu, saj dobivajo (levi in desni) politiki in stranke, ki nasprotujejo vojni (tipično v imenu varovanja interesov prebivalstva nacionalnih držav) čedalje močnejšo ljudsko podporo. Vendar je to zanje za zdaj zanemarljiva težava. Prepričani so, da imajo na voljo zadosti pro- in reaktivnih ukrepov, s katerimi lahko učinkovito zatrejo, utišajo (ekskomunicirajo), zastrašijo ali onemogočijo vsako omembo vredno opozicije. Vedo, da ljudje v glavnem (in iz dobrih razlogov) zavračajo vojno (a zgodovinske izkušnje kažejo, da jih oblastniki vedno znova znajo in zmorejo – s preverjenimi propagandnimi in manipulativnimi tehnikami – pripraviti do tega, da primejo za orožje, podprejo vladne vojaške cilje in se sprijaznijo z nujnimi odrekami, ko gre za vprašanje nacionalne varnosti). Njihova glavna skrb je, kako čim hitreje in čim bolj militarizirati Evropo (celino, ki je že 500 let glavni epicenter vojaškega, političnega in ekonomskega zla, v prejšnjem stoletju pa se ji je posrečilo spočiti celo dve svetovni vojni), da bi bile vsaj najboljevidnejše države

kinder (1861–1947). Ta znameniti politični geograf je v knjigi *The geographical pivot of history* (izšla je leta 1904, ko je carska Rusija dokončala gradnjo transibirske železnice) opozoril, da imperialna moč Velike Britanije ne more temeljiti samo na vojaški prevladi na morjih in oceanih (ki vključuje nadzor ključnih plovnih poti), ampak se mora (vsaj posredno) razširiti na prostrano evrazijsko celino (z neznanskimi človeškimi in naravnimi potenciali), ki jo je imenoval *pivot area* ali *heartland*. V knjigi *Democratic ideals and reality* (izšla je leta 1919, ko je potekala pariška mirovna konferenca) je predlagal ustanovitev niza neodvisnih držav, ki bodo ločevale Nemčijo od Rusije. Leta 1924 pa je objavil preroško teorijo o atlantski skupnosti (zavezništvu med državami zahodne Evrope in severne Amerike), katere članice naj bi družno preprečevale in omejevale poskuse oblikovanja ali delovanja politično, ekonomsko in vojaško mogočne (vele)sile na evrazijskem območju. Ta napoved se je uresničila leta 1949 z ustanovitvijo Nata, katerega poglobljena naloga je bilo izvajanje pritiska na Sovjetsko zvezo (in obenem še na delavske stranke in socialistična gibanja v zahodnih državah). Še prej pa je Churchill, avtor ideje o »železni zavesi«, prepričal Trumanovo vlado o nujnosti skupnega angloameriškega boja proti »rdeči grožnji«. Vedel je, da lahko vladajoče elite v močno oslavljeni Britaniji uresničujejo svoje interese le s pomočjo vojaške, ekonomske, finančne in politične moči ZDA (to je navsezadnje srž zloglasnega »specialnega razmerja« med Londonom in Washingtonom).

pripravljene (kakor je slišati, do leta 2030) na konfrontacijo z rusko »grožnjo«, morda spet pod poveljstvom do zob oborožene velike Nemčije (»Berlin ne pozablja«).

4 Genocid sionistične kolonije (in kolektivnega Zahoda) v Gazi

Naj se že vnaprej opravičimo, ker bo ta razdelek krajši, kot si zasluži tematika, ki jo najavlja njegov naslov, in to ne le zaradi prostorskih omejitev (ki smo jih že zdavnaj neodpustljivo postavili pod vprašaj), ampak predvsem zato, ker v posredniški vojni Zahoda proti Rusiji – konfliktu, ki ima zdaleč najpomembnejše geopolitične reperkusije – še vedno tli možnost izbruha svetovne vojne (in v tem primeru neizogibne jedrske kataklizme), zato smo ji odmerili dosti več pozornosti. Začnimo s 7. oktobrom 2023, ko so borci oboroženega krila Hamasa (tj. politične stranke,⁶⁸ ki je po žalostni kapitulaciji Palestinske osvobodilne organizacije prevzela vodenje odpora proti sionističnemu okupatorju)⁶⁹ uspešno napadli izraelske vojaške objekte, ki obdajajo Gazo (odprto koncentracijsko taborišče, kjer sta na najgostejše poseljenem predelu »našega« planeta pod strogim nadzorom nagnete na dobra dva milijona ljudi), in zajeli približno 200 oseb (za zamenjavo s palestinskimi političnimi zaporniki).⁷⁰ To, da je

⁶⁸ Falk (2024) opozarja, da si je Hamas »med letoma 2010 in 2014 javno in po zakulisnih kanalih prizadeval za petdesetletno premirje z Izraelom«, in to pod pogojem, da ta država izpolni določbe soglasno sprejete resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov št. 242 iz leta 1967 in umakne oborožene sile na meje pred šestdnevno vojno, v kateri je okupirala Zahodni breg, Gazo, sirsko Golansko planoto in za nekaj časa tudi egiptovski polotok Sinaj (sionistična kolonija je tedaj razširila ozemlje pod njenim nadzorom za 70.000 kvadratnih kilometrov). ZDA in Izrael sta vse te diplomatske pobude hladnokrvno prezrila.

⁶⁹ Amin (2020: 164) ugotavlja, da je PLO sprejela mirovna načrta iz Osla in Madrida ter akcijski načrt, ki ga je pripravil Washington, vendar pa je Izrael že kmalu preklal svojo privolitev in uveljavil še ambicioznejšo širitev. Posledica je bila politična oslabeitev PLO – javno mnenje ji upravičeno očita, da je naivno verjela v iskrenost svojih nasprotnikov. Podpora okupacijske oblasti, ki jo je vsaj na začetku užival njen islamistični nasprotnik (Hamasa), in širjenje koruptivnih praks v palestinski upravi (o kateri donatorji – Svetovna banka, Evropa in nevladne organizacije – uvidevno molčijo, če niso celo udeležene pri njih) sta neizogibno pripeljala do volilne zmage Hamasa.

⁷⁰ Izraelska vlada je Hamasovo operacijo pričakovano ožigosala kot neizzvana teroristični napad, med katerim naj bi bilo ubitih 1.200 (ali celo 1.400) večinoma nedolžnih civilistov (vključno z obglavljenimi dojenčki), mnogo žensk pa je bilo posiljenih. To je propagandna laž, ki so jo v tej ali oni različici vestno ponavljali tudi zahodni politiki in osrednji mediji. Mekina (2023) opozarja na prispevek (objavljen na *Substacku*), v katerem Robert Lindsay – na podlagi analiz člankov v časopisu *Ha'aretz* – ocenjuje, da je

bila reakcija (skrajno desne) Netanjahujeve vlade na to mojstrsko organizirano in izvedeno vojaško operacijo, ki je prešetila in osramotila mogočni, tehnološki izredno sofisticirani varnostni aparat judovske (evropske) naseljske kolonije na ozemlju zgodovinske Palestine, neusmiljeno kolektivno kaznovanje civilnega prebivalstva, ni bilo niti najmanj nepričakovano.⁷¹ Toda že kmalu je postalo shrljivo jasno – tudi po zaslugi nedvoumnih izjav najvišjih izraelskih funkcionarjev – da nesorazmerno, neselektivno, morilsko in uničujoče nasilje (na primer bombardiranje stanovanjskih poslopij, bolnišnic, mošej, cerkva, šol, trgovin, infrastrukturnih objektov, šotorišč in drugih civilnih tarč), sadistična grozodejstva pripadnikov baje »najbolj moralne vojske na svetu« ter blokada oskrbe ljudi z elektriko, hrano, zdravili, vodo in gorivom ne cilja samo na uničenje »terorističnega« Hamasa in osvoboditev talcev, marveč na iztrebljanje nezaščitenih in sestradanih ljudi (ki so za rasistične sioniste »živali v človeški podobi« ali »otroci teme«), ustvarjanje za življenje nevzdržnih razmer in dokončno etnično očiščenje Gaze (tj. razlastitev in izgon celotnega prebivalstva v sinajsko puščavo ali morda še kam drugam).⁷²

med mrtvimi Izraelci največ (716) pripadnikov varnostnega aparata, tj. oboroženih sil (IDF), policije in obveščevalne službe Shin Bet. Civilnih žrtev naj bi bilo približno 295, pri čemer pa še vedno ni popolnoma jasno, koliko jih je usmrtila izraelska vojska (v skladu s Hanibalovo doktrino) in koliko Hamas (ter druge oborožene skupine palestinskega upora zoper okupatorja).

⁷¹ Povračilna reakcija na Hamasovo operacijo je potekala v skladu z uradno doktrino *Dahiya* (poimenovano po bejrutskem predmestju, ki ga je izraelska vojska zravnila z zemljo med vdorom v Libanon leta 2006). Ta predvideva, da v primeru (dejanskega ali zagroženega) napada na območja, ki jih nadzoruje sionistična kolonija, uporabi nesorazmerno in neselektivno uničujočo silo, usmerjeno ne le na sovražno oborožene enote, marveč tudi (ali celo pretežno) na civilno infrastrukturo in prebivalstvo, ki je krivo, ker aktivno ali pasivno podpira »teroriste« (IMEU – Institute for Middle East Understanding, 2012). Cilj te doktrine, ki zahteva izvrševanje zločinov (z vidika mednarodnega vojnega in humanitarnega prava), je odvratanje: »Dvakrat premislite, preden nas napadete, saj bo naša maščevalna reakcija neusmiljeno kolektivno kaznovanje.« Izraelci so jo uporabili že leta 2008 med tritedensko operacijo, ki je – poleg namerno uničene infrastrukture – terjala približno 1.400 palestinskih smrtnih žrtev, večinoma civilistov (vključno z več kot 300 otroki).

⁷² Mastnak (2024: 30–31) poudarja, da je dehumanizacija (razčlovečenje) nasprotnika ali sovražnika tipičen pristop vojščakov, ki se imajo – s sklicevanjem na božjo ali drugo domnevno nadčloveško avtoriteto – za pripadnike »izvoljene« (ali »izjemne«) nacije, (naj) višje razvite civilizacije ali večvredne rase (tako da zanje ne veljajo pravila, ki se nanašajo na vse druge): »Zgodovina je polna zgledov za to. Danes ukrajinski nacisti, ki jih podpirajo in spodbujajo evroameriški rusofobi, prikazujejo Ruse kot človeško manjvredno golazen, črnosrajčni izraelski obrambni minister pa imenuje Palestinec »človeške živali«.

Genocid, ki ga je zagrešila in ga še vedno izvaja Netanjahujeva vlada (in to, dvakrat podčrtajmo, z večinsko podporo izraelskih državljanov),⁷³ ima vrsto značilnosti, ki jih velja vsaj bežno osvetliti. Prvič, ta zločin vseh zločinov je vsekozi potekal pred očmi celotne svetovne javnosti. Zdi se, da tako rekoč ni hudodelstva, ki je ostalo prikrito (ali nedokumentirano). Nihče pri zdravi pameti in moralni (za)vesti se ne more sprenevedati, da ni mogel (iz)vedeti, kaj se je dogajalo v Gazi (v manjšem obsegu pa tudi na zasedenem in že v precejšnji meri koloniziranem Zahodnem bregu). Drugič, zahodne države (tj. belske naseljske kolonije, nekdane evropske kolonialne sile in njihovi zdajšnji sateliti ali protektorati) niso le zavrnile vsakršna prizadevanja za preprečevanje genocida (kar je, mimogrede, njihova obveznost po mednarodnem pravu), marveč so ga z raznovrstno – na primer z vojaško, obveščevalno, ekonomsko, finančno, politično, diplomatsko in propagandno – pomočjo pravzaprav omogočile, zato so zanj (kot sosterilke) soodgovorne in sokrive, pri čemer je bila seveda zdaleč najpomembnejša (in zatorej tudi najsramotnejša) aktivna vloga Bidnove administracije, ki bi lahko sionistične fanatike, obsedene s projektom nasilne kreacije Velikega Izraela, spametovala že z eni samim samcatim telefonskim klicem. A to še ni vse. Morda še bolj šokantno je dejstvo, da je bilo v mnogih domnevno vzornih liberalnih demokracijah – najočitneje v ZDA, Veliki Britaniji, Nemčiji in Franciji – že samo izražanje podpore palestinskemu narodnoosvobodilnemu boju ali nasprotovanje genocidni politiki Izraela (in posredno kolektivnega Zahoda, ki jo je omogočil), objekt najrazličnejših kazni. Tretjič, večplastna pomoč ZDA (imperialističnega kolektiva in njegovih satelitov ali vazalov) izraelskemu genocidu v Gazi ni naključje. Ne pozabimo, da Izrael ne bi mogel nastati (in se obdržati) brez vseskozi krepke podpore imperialnih sil, najprej Velike Britanije in Francije, nato pa še ZDA, ki je – zlasti po zmagoviti »šestdnevni vojni« leta 1967 – v njem prepoznala nepogrešljivega zaveznika v boju proti arabskemu nacionalizmu in zanesljivega varuha ameriške prevlade v geostrateško skrajno pomembni regiji, obdarjeni z neznanskimi zalogami energentov. Tragedija palestinskega ljudstva se je pravzaprav začela že daljnjega leta 1917, ko je lord Balfour, tedanji britanski zunanji minister, sporočil lordu Rothschildu (vodji tamkajšnje Sionistične federacije), da si bo vlada Njegovega veličanstva po svojih najboljših močeh prizadevala za ustanovitev nacionalne domovine za judovsko ljudstvo v zgodovinski Palestini (ne da bi se ozirala na mnenje 700.000 Arabcev, ki so tedaj živeli na tem območju). To obljubo so Britanci dejansko začeli uresničevati takoj, ko jim je Društvo narodov leta 1922 dodelilo »mandat« za (*de facto* kolonialno) upravljanje Palestine. Za ponazoritev: Rogall (2024: 119) ugotavlja, da se je »judovsko prebivalstvo v

⁷³ Rogall (2024: 153) ugotavlja, da »kar 96 odstotkov izraelskih Judov meni, da je sprejemljivo ubijati Palestinec«.

tej deželi med letoma 1922 in 1939 drastično povečalo z 90.000 na 460.000«, tako da je v tem obdobju z nekaj manj kot 10 odstotkov naraslo na več kot 30 odstotkov na predvečer druge svetovne vojne.⁷⁴ Četrtrič, genocid v Gazi (ki ga je spremljalo – medijsko precej neopazno – morilsko nasilje na okupiranem Zahodnem bregu) ni nekaj nepričakovanega, izjemnega ali odklonskega v politični zgodovini Izraela, tj. uresničevanja sionističnega programa kolonizacije »dežele brez ljudstva za ljudstvo brez dežele«. Sionisti so – tako tudi kot evropski (belski) kolonizatorji, ki so poseljevali Severno Ameriko, Avstralijo, Novo Zelandijo, južno Afriko in druge »odkrite« predele planeta – vsekakor dobro vedeli, da je na »nikogaršnjem« ali »praznem« ozemlju (že dolga stoletja) živel (večinsko arabsko) ljudstvo, upravičeno nenaklonjeno uresničitvi njihovega projekta. Metoda, s katero so se sionisti lotili reševanja tega demografskega »problema«, je bila v vsej svoji krutosti razkrita že med letoma 1947 in 1948, ko so dobro izurjeni in oboroženi pripadniki Hagane (in drugih judovskih paravojaških enot) s skrbno načrtovanim nasiljem – na primer z množičnimi pokoli, eksemplaričnimi umori, javnimi posilstvi in uničenjem vasi (z ognjem, dinamitom ali bombami) – etnično očistili in zasedli 78 odstotkov Palestine.⁷⁵

⁷⁴ Rogall (2024) opozarja, da je imela judovska naselbina (tj. kolonija), ki se je zlagoma širila pod varnim okriljem britanske politične in vojaške moči, svojo lastno vladno, šole (samo za otroke kolonistov), davčni sistem (ki je zagotavljal sredstva za kupovanje zemljišč), zaprto gospodarstvo (kmetijska in industrijska podjetja), zdravstvene službe, sindikat (katerega geslo je bilo »judovska zemlja, judovsko delo, judovski izdelki«) in oboroženo milico, Hagano (ki je pred koncem druge svetovne vojne štela približno 36.000 članov), leta 1931 pa se ji je pridružila še Nacionalna vojaška organizacija (Irgun), ki so jo ustanovili privrženci revizijskega sionizma (njihov cilj je bil kolonizacija vzhodnega in zahodnega brega reke Jordan). Rogall (2024: 132) poudarja, da so britanske oblasti s surovim nasiljem strle prvi zares masovni upor zoper sionistično kolonizacijo (med letoma 1936 in 1939), in to z uporabo 30.000 izurjenih vojakov, z letali, ki so bombardirala palestinske vasi, oboroženimi enotami judovske kolonije (*jišuv*) in politiko kolektivnega kaznovanja (če je bil v upor vključen en vaščan, je bila kaznovala celotna skupnost): »V vstaji je bilo ubitih okoli 6000 Palestincev, še 6000 pa je bilo zaprtih. Uničenih je bilo 2000 domov. Britanci so obesili 100 ljudi. Palestinci so utrpeli velikanski poraz, vsi njihovi voditelji so bili mrtvi, v izgnanstvu ali izločeni iz politike.«

⁷⁵ Že načrt razkosanja zgodovinske Palestine na tri dele – judovsko in arabsko državo ter območje (Jeruzalema in Betlehema) pod mednarodno upravo – ki ga je pripravil posebni odbor OZN (Generalna skupščina pa ga je sprejela leta 1947, ko so evropski imperializmi še vedno kolonizirali večino Afrike in precejšen del Azije), je bil skrajno krivičen do avtohtonih prebivalcev (muslimanov in kristjanov), saj jim je dodelil manj kot polovico (43 odstotkov) domovine, čeprav je bilo njihovo število dvakrat večje od priseljencev. Rogall (2024: 138–139) ugotavlja, da so imeli Judje »v lasti manj kot šest odstotkov ozemlja in so predstavljali tretjino prebivalstva«, a jim je kljub temu velikodušno dodeljena

Rogall (2024: 140) takole povzame grozljive rezultate operacije (ki se je sicer nadaljevala vse do poletja 1949), s katero sionisti niso hoteli le izgnati »odvečnega« avtohtonega prebivalstva, ampak tudi za vekomaj preprečiti vrnitev beguncev v njihovo domovino (in domove) ter celo izbrisati vsak fizični spomin nanje (z uničenjem in oplenenjem vseh palestinskih kulturnih središč, mošej, cerkva in šol, prisvojitvijo 100 milijonov funtov vrednega premoženja, gradnjo novih judovskih naselij na območju nekdanjih z buldožerji porušenih vasi, preimenovanjem mest in pogozdovanjem izpraznjenih zemljišč, na katerih so nekoč živeli pregnani domačini): »800.000 ljudi je bilo prisiljeno izseljenih iz svojih domov, 531 vasi je bilo uničenih, 11 mestnih četrti izpraznjenih, le redki so se lahko še vrnili domov.« Nasilje, s katerim so sionistične oblasti zasedale (in etnično očistile) vedno nove kose palestinskega ozemlja (Zahodni breg in Gaza sta bila okupirana leta 1967), je bolj ali manj vztrajno potekalo vse do današnjih dni (in mu še ni videti konca). Genocid v Gazi je torej mogoče interpretirati kot poskus še bolj grozljive in dosledne ponovitve morilskega etičnega (o)očistitve (Palestinci ga imenujejo *nakba*, tj. katastrofa), ki je zaznamovalo ustanovitev judovske države leta 1948. Petič, genocid je na globalnem Jugu (pa tudi v Evropi in ZDA) izzval vrsto reaktivnih čustev, na primer ogorčenje, jezo in sovražstvo, gnus ali prezir do sionističnega režima in njegovih sokrivih pomagačev (tj. zahodnih liberalnih demokracij in njihovih satelitov). Najbrž ni pretirano domnevati, da je bil slehernik z normalnim (ali zdravim) moralnim »čutom« ob prizorih grozodejstev, ki so dnevno curljali iz Gaze, ne le duševno, marveč tudi telesno pretresen. Veliko ljudi se je na zločine v Gazi odzvalo z udeležbo na protestih zoper genocid in še z drugimi načini izražanja podpore palestinskemu narodnoosvobodilnemu boju, na primer zahtevami po uvedbi strogega trgovskega, investicijskega, športnega, kulturnega in turističnega bojkota rasistične, na apartheidu utemeljene sionistične kolonije, te »padle ali lopovske države« (Falk, 2024: 174). A zdaleč najpomembnejše so bile reakcije Južne Afrike, ki je na Meddržavnem sodišču predložila s prepričljivimi dokazi podprto (ob)tožbo Izraela zaradi genocida

dobra polovica (»mandatnega«) palestinskega ozemlja: »Judovska država naj bi dobila 55 odstotkov Palestine. Na tem območju je živel 500.000 Judov in 400.000 Arabcev. [...] Sionisti so bili vznikli, da so Združeni narodi glasovali za judovsko državo, vendar načrta niso podprli. Ben-Gurion je menil, da bodo meje judovske države »določene s silo in ne z resolucijo. Za bodočo judovsko državo ni ozemeljskih meja«. To je bilo napisano 7. oktobra 1947, približno sedem tednov pred glasovanjem.« Ozemeljski apetiti judovske države še zdaleč niso potešeni. Mastnak (2024: 35) piše, da sionistični fanatiki želijo izbrisati Palestince ne le v Gazi, ampak »od reke do morja«, tj. na ozemlju, ki naj bi bilo po Stari zavezi izraelsko (*eretz Yisrael*): »Sveto pismo berejo kot zemljiško knjigo in priručnik za sveto vojno. Boga imajo za nepremičninskega posrednika – takšnega, ki stranko napeljuje h genocidu nad dosedanjim prebivalstvom.«

(in zahtevo po začasnih ukrepih za njegovo zaustavitev), ter »osi odpora«, ki so jo tvorili Hezbolah, iraške šiitske milice, jemenski Hutiji (Ansar Allah), Sirija (do menjave režima, uničenja in razkroja države) in seveda Iran. Odpor je bil precej učinkovit (a genocida vendarle ni mogel preprečiti). Oborožene enote Hezbolaha so s skrbno nadzorovano eskalacijo, usmerjeno v uničevanje obmejnih vojaških instalacij, prisilile Izrael, da je znaten del svojih obrambnih sil preusmeril na sever države. Nato pa so – po hudih bojih – znova (že tretjič) preprečile izraelski vojski, da bi okupirala jug Libanona. Hutiji so z napadi na ladje, ki so bile (ne)posredno povezane z genocidnim režimom, dokazali, da so – kljub angloameriške-mu bombardiranju in raketiranju Jemna – zmožni izvajati nadzor v Rdečem morju in z raketami zadeti tarče v Izraelu. Iran se je na izraelske kriminalne provokacije odzval z dvema lekarniško odmerjenima in kirurško natančnima napadoma, ki sta nedvoumno razkrila, da se sionistična kolonija ne more več (niti z neposredno vojaško pomočjo ZDA) zavarovati pred njegovimi raketami (ki so zlahka prodrle skozi »železno kupolo« in so torej zmožne uničiti katerikoli vojaški cilj). Mastnak (2024: 32) ocenjuje, da je vojna sionističnega režima (in posredno kolektivnega Zahoda) proti palestinskemu ljudstvu svojevrstna »sveta vojna«, tj. vojna »do konca« – namreč do popolnega poraza in »uničenja zla« (tj. razčlovečenih bitij, ki delajo zlo) – vojna, ki naj z iztrebljevalnim nasiljem očisti Obljubljeno deželo (Veliki Izrael) vseh človeških izmečkov ali neomikanih barbarov, ki nesramno okupirajo ozemlje, ki »v resnici« ni njihovo, ampak je judovsko.⁷⁶ Šele ko bo ta cilj dosežen, bo napočil »pravičen« (»vzdržen« in »trajen«), *de facto* pokopališki mir. Sedmič, Izrael je v Gazi doživel najhujši poraz v svoji neslavni zgodovini. Debakel ni bil le vojaški (Hamasi ni bil niti uničen niti pretirano oslavljen), ampak je bil predvsem politični in moralni. Palestinsko vprašanje, ki je bilo pred 7. oktobrom 2023 bodisi pozabljeno bodisi tihoma pometen pod preprogo, se je znova znašlo na dnevnem redu (v Abrahamovih sporazumih, s katerimi so arabske države v prvem Trumpovem mandatu normalizirale odnose z Izraelom, sploh ni bilo omejeno). Nemara še važnejše pa je, da je večina

človeštva dojela, da genocidni režim, ki kronično ne upošteva mednarodnega prava, resolucij OZN in praviloma tudi dogovorov o premirju,⁷⁷ ni normalna, ampak kriminalna država, ki v zdajšnji (sionistični) obliki nima (ali vsaj ne bi smela imeti) prihodnosti. Izrael je postal svetovni parija *par excellence*, ki se ohranja le še po zaslugi sramotne podpore ZDA in vlad kolektivnega Zahoda. Ali ga lahko doleti usoda rasističnega južnoafriškega apartheida (ki je bil celo milejši do podrejene črnske populacije kakor sionistična kolonija do Palestincev), tako da bi ga nadomestila država, v kateri bi enakopravno živelo arabsko in judovsko prebivalstvo? Hm, rešitev ene države (»od reke do morja«) je v tem primeru neprimerno trši oreh. Čeprav je bila tudi Južna Afrika zaradi svoje geografske lokacije geostrateško zelo pomembna za zahodne velesile, pa tamkajšnji vladajoči belski razred še zdaleč ni imel tako zelo pomembne vloge v upravljanju ameriškega imperija in zunanje politike ZDA kakor sionistične bogataške elite (ki nadzorujejo mnoge največje banke, investicijske sklade, transnacionalne korporacije in medije). Zahodni politiki se te (zvečine prikrite) moči dobro zavedajo in zato raje dvakrat premislijo, preden se lotijo kritizirati judovsko državo. In tudi zato Izrael ni bil doslej nikoli sankcioniran za storjena hudodelstva (ali kršitve mednarodnega humanitarnega in vojnega prava). Zakaj in komu na čast bi se potemtakem prostovoljno odrekel izvajanju sionističnega projekta, ki se od že od leta 1947 opira le na nezakonito nasilje?

5 Sklepne pripombe (o gnilih in spačenih maskah zahodne »liberalne demokracije«)

Zaključimo to razpravo s prgiščem skupih opazk o EU in Natu, najtesneje povezanih organizacijah, katerih ubogljivost, ponižna, brezpogojno (toda z neprikritim ponosom) preda-

⁷⁶ V zgodovini se je doslej zvrstilo že veliko svetih vojn. Za ponazoritev: srednjeveški križarji so hoteli »znova osvojiti« Sveto deželo in jo očistiti »nevernikov«. V novem (renesančnem in razsvetljenem) veku je bil cilj svetih vojščakov izgon Turkov iz Evrope, sredozemskih otokov, Azije in Afrike. Mastnak (2024: 34) opozarja, da so pred drugo svetovno vojno (torej v času, ki nam je bližji) »hitlerjanski nacisti načrtovali depopulacijo in deindustrializacijo Ukrajine, da bi jo pretvorili v žitnico za Tretji rajh. Danes pa ukrajinski nacisti želijo izbrisati z ukrajinskega ozemlja Ruse, ruski jezik in kulturo. Pri tem pomagajo zahodnim silam pri vnovični depopulaciji in deindustrializaciji lastne države. Medtem ko zahodne politične elite v sodelovanju s kijevskim režimom pošiljajo v smrt in pohabo stotisoče Ukrajincev, milijone pa posledično silijo v izgnanstvo, si zahodne korporacije prilaščajo rodovitno ukrajinsko zemljo.«

⁷⁷ To velja tudi za premirje v Gazi, ki ga je še pred inavguracijo izposloval Donald Trump (in ki mu je takoj sledilo stopnjevanje morilskega nasilja nad Palestinci na zasedenem Zahodnem bregu, kjer ni vojaške sile odpora, primerljive s Hamasom). Izrael ga je prekršil že po prvi fazi (med katero ni izpolnil vseh prevzetih obveznosti, saj je v Gazo prispel le del dogovorjene humanitarne pomoči) in začel vnovič – tokrat s Trumpovim blagoslovom – metati bombe na nemočno palestinsko prebivalstvo, za povrh pa je znova – in to s cela odkrito, celo bahavo – uvedel blokado elektrike, vode, hrane in zdravil, da bi kar najbolj otežil preživetje ljudi, ujetih v tem sodobnem iztrebljevalnem taborišču. Od vseh držav na svetu se je edinole Jemen (najrevnejši, a duhovno in moralno najbogatejši režim na Bližnjem vzhodu) z dejanji odzval na nadaljevanje genocida, zaradi česar je bil nemudoma deležen ameriške maščevalne kazni. Trump, samooklicani »predsednik miru«, je ukazal bombardiranje Jemna, ki pa doslej ni – če odmislimo številne civilne žrtve – doseglo želenega učinka, saj ni odvrnilo Hutijev od njihove nesebične pomoči palestinskemu ljudstvu pod okrutno izraelsko okupacijo.

na članica je tudi slovenska »država«. Ti entiteti, nerazvezljivo združeni pod »strateško« komando Bidnove administracije (in njenih sodelavcev v Londonu), sta doživeli ponižujoč brodolom v hibridni vojni proti Ruski federaciji. Zdaj je mogoče jasno in razločno uvideti, da je Nato (ki je že z zločinskim bombardiranjem Zvezne republike Jugoslavije nazorno pokazal, da ni obrambno, ampak napadalno zavezništvo v službi zunanje politike ZDA, usmerjene v ohranjanje globalne hegemonije zahodnega imperialističnega kolektiva) nemočen pred glavno grožnjo, ki jo je ustvaril sam s svojim nepotrebnim obstojem in provokativno ekspanzijo (v morebitni neposredni konvencionalni vojni z Rusko federacijo bi bil po vsej verjetnosti že kmalu poražen in zatorej soočen z neljubo izbiro med kapitulacijo ali sprožitvijo jedrske apokalipse). Zato ta anahronistična tvorba (atavistični relikv »hladne« vojne, ki je po imploziji Sovjetske zveze domišljavo hotel pohrustati še Rusko federacijo) ne more biti jamstvo za mir ali (za vse celinske države sprejemljivo in zaželeno) varnost v Evropi, za nameček pa svoje članice sili, da kupujejo (najraje ameriško) drago orožje (milo rečeno vprašljive kakovosti), ki ga dejansko sploh ne potrebujejo. Kakšna bo bližnja prihodnost Nata pod suvereno dirigentsko palico novega stanovanca v Beli hiši, ne vemo (znana je le Trumpova napoved vrtoglavega povišanja članarine, ki si je večina evropskih držav s pešajočim gospodarstvom, kroničnimi proračunskimi primanjkljaji in velikan-skim javnim dolgom najbrž niti v sanjah ne more privoščiti). Videti pa je, da – avtoritarne, kleptokratske, rusofobne, militaristične, klovnovske, nesposobne, lažnive in v solipsistično veselje (kljubovalno nedovzetno za neizprosno »načelo realnosti«) potopljene – elite, ki določajo politične usmeritve EU, njenih članic in bruseljskega pisarniškega planktona, še vedno (tudi po Trumpovi volilni zmagi⁷⁸) goreče udrihajo po vojaških bobnih (četudi se vsaj medlo zavedajo, da lahko – brez neposredne ameriške vojaške vključitve v spopad z Rusijo – »pomagajo« kijejskemu režimu le z nadaljnjim nesmiselnim in nepotrebnim uničevanjem Ukrajine ter njenega prebival-

stva, in to vse do neizogibnega poraza).⁷⁹ Ker so že preveč vložili v projekt – pravzaprav v medijsko generirane pripovedi (ki so, ne pozabimo, že po definiciji jezikovne konstrukcije, izdelki človeške domišljije) – strateške oslavitve ali, še raje, uničenja Rusije, ne morejo skrušeno priznati, da so se krepko ušteli (žal na račun večine ljudi, katerih interese in aspiracije naj bi »demokratsko« predstavljali, še neprimerno bolj pa Ukrajincev, ki naj bi v praksi uresničili njihove mokre sanje). Na obeh straneh Atlantika je zagotovo še vedno veliko zelo vplivnih akterjev (najbolj radikalni in poenoteni so na otoku, kjer je lociran nemrtvi britanski imperij), ki hočejo nadaljevanje spopada z Rusijo, *in extremis* nemara celo vnovično vojno na stari celini (kot da dve svetovni klavnici, ki so ju zakuhali imperialistični Evropejci, nista bili dovolj!). Poudarjajo potrebo po nadaljnji militarizaciji Evrope (tj. pospešenem razvoju produkcije destruktivnih »dobrin«) in drastičnem povečanju izdatkov za »obrambo« (pred v resnici neobstoječo nevarnostjo). Avtoritarna ginekologinja (»Frau Genocid«) na čelu bruseljskih politkomisarjev je predlagala celo ustanovitev skupne evropske vojske (ali Nato ni več dovolj?) za bojda neizogibni spopad – mar znova pod nemško komando? – z jedrsko velesilo in njeno trenutno najmočnejšo armado na svetu (čez pet let ali morda že prej?). Takšna stališča so pravzaprav postala že obvezna sestavina v retoričnem repertoarju hujskaških politikov in vzorno enoglasne medijske duhovščine. Mnogi jim zavzeto prikimavajo, še več pa je najbrž tistih, ki se (iz tega ali onega razloga) konformistično ali (zaradi bojazni pred neprijetnimi posledicami, ki lahko doletijo dvomljivce) »realistično« pridružujejo pregovorno »molčeči« večini. Zdi se, da je nenehno podžiganje – ne le iracionalnega, marveč že naravnost bolezenskega – sovraštva do Rusije in (popolnoma neutemeljenega) strahu pred njenimi (zgolj namišljenimi) agresivnimi in osvajalskimi ambicijami postalo poglavito ve-

⁷⁸ Evropski osrednji mediji so po Trumpovi volilni zmagi in inavguraciji nadaljevali z negativno kampanjo zoper novega ameriškega predsednika (na primer zaradi nespoštovanja svetih vrednot in skupnih interesov evroatlantske skupnosti, nacionalistične politike *America first* in podpore silam, ki zavračajo vizijo čedalje bolj centralizirane in poenotene EU) ter začeli mrzlično iskati osebo, ki naj bi bila vsaj do ustoličenja novega, spet normalnega ameriškega hegemonu, voditelj »svobodnega sveta« (tj. kolektivnega Zahoda). Je to Starmer (liberalizem je bil konec koncev ideologija britanskega imperija), Macron (mali Napoleon, skrbnik vrednotne dediščine francoske meščanske revolucije), Merz (najnevarnejši kancler po Hitlerju, ki napoveduje, da bo velika in po zaslugi intenzivne militarizacije že kmalu spet strah vzbujajoča Nemčija znova – le da tokrat zmagoslavni – garant panevropske varnosti) ali predsednica Evropske komisije (goreča podpornica genocidne politike sionistične kolonije na Bližnjem vzhodu in kijejskega nacifašističnega režima)?

⁷⁹ Pomislimo na patetične izlive jeze, panike, ogorčenja, začudenja ali užaljenosti evropskih vojnih hujskačev, ki so doživeli pravcati živčni zlom že samo zaradi devetdesetminutnega telefonskega pogovora med Trumpom in Putinom, prvega po triletni zamrznitvi vsakršne komunikacije (v obdobju ameriške odkrito sovražne politike in *proxy* vojne proti Rusiji). Te (najvljudneje rečeno) blede mediokritete, ki so odgovorne bog ve komu, so očitno pozabile (ali pa mogoče sploh nikoli niso dojele), kaj je politika ali diplomacija (»s Putinom se ne pogajamo«, saj mislijo samo na vojno in so za njeno nadaljevanje (najraje »v nedogled«) – s cinično, nihilistično pretvezo, da »nesebično pomagajo« Ukrajini (ne pa tudi Ukrajincem, na katere nihče ne pomisli) – pripravljene postrgati tudi zadnje preostanke orožja iz že dodobra izpraznjenih skladišč ter še naprej velikodušno metati davkoplačevalski denar v grabelne roke kokainskega odvisnika na čelu skorumpirane vojaške diktature. Ti bedni liki hočejo enakopravno sedeti za pogajalsko mizo, a se v svoji aroganci ne zavedajo, da so geopolitične ničle, ki lahko upajo le na to, da jo bodo opremili s cvetličnimi aranžmaji, kavo in drugimi napitki, nato pa uslužno pomigali z repki in tiho zapustili sobo, v kateri bodo potekali resni pogovori med predstavniki svetovnih velesil.

zivo EU ter osrednji propagandni razlog za povečanje pristojnosti njenih notorično nedemokratskih institucij (na račun krčenja suverenosti članic, tj. nacionalnih držav) in za nabiranje vreče denarja, ki ga »preudarno« razporeja neizvoljena bruseljska birokracija. Svojevrstno »izredno stanje«, ki se je zloslutno začelo že med pandemijo in se je potem brezšivno preselilo v obdobje posredniške vojne kolektivnega Zahoda proti Ruski federaciji, prinaša vladajočim elitam (v EU, Natu in lojalnih članicah) vrsto prednosti (ki se jim je gotovo skrajno težko in navsezadnje nespametno odreči), denimo: 1) stopnjujočo se cenzuro vsebin (stališč, mnenj in analiz), ki se ne rimajo z dominantnimi pripovedmi (in to v imenu varovanja »svobode« izražanja pred sovražnim govorom, dezinformacijami, lažmi in drugimi oblikami manipuliranja javnega mnenja); 2) dresuro podrejenega (atomiziranega in čedalje bolj neobglenega) prebivalstva, izpostavljenega zapovedanemu moralnopolitično »korektnemu« enoumju (*Gleichschaltung*), ki ga s totalno propagando vsiljujejo zahodni osrednji mediji (in posredno še drugi klasični »ideološki aparati države«);⁸⁰ 3) discipliniranje (in sankcioniranje) političnih voditeljev, strank in vlad, ki se (v želji po uveljavljanju legitimnih nacionalnih interesov) odklikajo od normativnih pričakovanj bruseljskega politburoja;⁸¹ 4) zaostrovanje razredne vojne, ki jo neizvoljeni

vladajoči razredi (tj. neznatna manjšina neznansko premožnih »nadjudi«) vodijo proti prodajalcem delovne sile; 5) pospešeno revizijo novejših zgodovine,⁸² ki vključuje rehabilitacijo nacifašizma in sočasno retrospektivno kriminalizacijo vseh (»totalitarnih«) različnih postkapitalističnih družbenih formacij z bolj ali manj izraženo socialistično tendenco; 6) krepitev vere,⁸³ da je najboljša (ali vsaj edina sprejemljiva) rešitev za

scela nesprejemljivo za hujskaške evroatlantske elite ter neizvoljene birokrate v EU in Natu. Zato so zahodni osrednji mediji, liberalci, demokrati in drugi pripadniki »zmerne« (dejansko pa ekstremne) sredine sprejeli ta svojevrstni državni udar z odobravanjem, saj vedo, da je bolje preprečiti zmago politično neprimerne kandidata kakor *post festum* rušiti demokratično izvoljeno protivojno vladno z barvno revolucijo (ki se v Gruziji in Slovaški ni posrečila). Vse več ljudi se namreč zaveda, v čigavi režiji (in za čigave interese) potekajo poskusi takšne menjave režimov, pa tudi »odklonske« vlade so nanje zdaj bolj pripravljene.

⁸² Vzemimo pod drobnogled vsaj en primer, namreč sramotno komemoracijo osemdesetletnice osvoboditve Auschwitza. Na proslavo so bili povabljeni predstavniki Nemčije, Izraela (genocidne sionistične kolonije) in Ukrajine (režima, ki propagandno slavi in v praksi posnema morilske sodelavce Tretjega rajha), ne pa Ruske federacije, naslednice Sovjetske zveze, čeprav je bila prav Rdeča armada tista, ki je osvobodila to zloglasno iztrebljevalno taborišče. Ne pozabimo, da so Sovjeti samo v bojih za osvoboditev Poljske izgubili 600.000 vojakov, medtem ko je za zmago nad močno Hitlerjevo soldatesko (v kateri se niso borili samo Nemci!), ki ji je Rdeča armada zadala 88 odstotkov vseh izgub, izgubilo življenje 11 milijonov vojakov. Zdi se, da se je izpolnila mračna napoved generala Žukova, ki je po zmagoslavju vkorakanju Rdeče armade v Berlin pikro pripomnil, da jim Evropejci ne bodo nikdar oprostili, ker so jih osvobodili nacizma. In res, vladajoče politične elite v Evropi so – ne brez otipljive podpore javnega mnenja – že »lep« čas obsedene s fiksno idejo, da je treba enkrat za vselej najti rešitev za nadležno »rusko vprašanje«, ki je bilo za Napoleona in Hitlerja pretrd oreh. Evropejci so seveda preslabotni za spopad z ruskim medvedom, a upali (pravzaprav trdno verjeli) so, jim bo tokrat le uspelo, ker so se v lov odločno vključile tudi ZDA. A glej. Znova so se opekli. Za povrh pa Trump ne kaže z brezmejnimi optimizmom naphanega (malone psihotičnega) navdušenja, ki je (pre)dolga štiri leta navdihovalo bojevito Bidnovo administracijo (pripravljeno celo na jedrsko izmenjavo z Rusijo). Še več, kaže, da je zaradi zunanepolitičnega prevrata, ki ga je začela izvajati Trumpova ekipa, v doslej kompaktnem bloku kolektivnega Zahoda zazijala v oči bijoča luknja (znanilec njegovečasne ali nepovratne dezintegracije?).

⁸³ Vere? Da. Ko poslušamo najbolj trdožive zagovornike projekta evropske integracije, se težko izognemo vtisu, da gre zares za vernike *sui generis* (prepričane, da bo sonce nehalo sijati, če bi EU slučajno razpadla). Mastnak (2024: 23) opozarja, da se je »Evropa«, ki je nasledila srednjeveško *christianitas*, že takoj ko je bila iznajdena, sakralizirala in je (kot »naša skupna mati«) začela govoriti s posvečenim glasom, njeno ime pa še dandanes obdaja nekakšen svetniški sij: »Religiozna Evropa je verjetno res nehala obstajati že pred časom, zato pa imamo zdaj preobilje malikovanja Evrope. Ta evroreligija nedvomno igra upoštevanja vredno vlogo v današnjih kriminalnih vojaških angažmajih Evropske unije.« Če verniki, ki

⁸⁰ Zahodni osrednji mediji so odigrali izjemno pomembno (tj. skrajno škodljivo) vlogo najprej v vojni proti Ruski federaciji, potem pa tudi pri poročanju o genocidu v Gazi (*there is nothing to see, go on*). V obeh primerih so širili zgodbe, iztrgane iz zgodovinskega in (geo)političnega konteksta ter stlane iz laži (na primer o neizzvani ruski agresiji in neizzvanem terorističnem napadu palestinskih borcev, o neizogibnem vojaškem porazu Putina – neizposobne soldateske, zlomu šibkega ruskega gospodarstva, imperialističnih nakanah Kremlja in tako naprej). Za to neprofesionalno, propagandistično, hujskaško početje najverjetneje ne bodo nikoli odgovarjali (tako kot njihovi politični ali ekonomski gospodarji). Kredibilnost osrednjih medijev resda nenehno usiha (kar je dobra vest), kljub temu pa je njihov vpliv še zmerom vse prejši kot zanemarljiv. Vidimo namreč, da precejšnji del evropskega življa tolerira, odobrava, podpira ali celo zahteva, da stvari ostanejo take, kakršne so (ali postanejo še mnogo slabše), in to celo ne glede na škodo, ki jo ljudje že (ne)posredno občutijo na lastni koži. To je za zdaj žalostna evropska realnost.

⁸¹ Mar ni čudno (ali vsaj nadvse pomenljivo), kako malo kritičnih odzivov je bila deležna škandalozna odločitev romunskega ustavnega sodišča, ki je – na podlagi informacij obveščevalne službe o ruskem vmešavanju v predvolilno kampanjo na družbenem omrežju TikTok, ki so se že kmalu izkazale za neresnične – razveljavilo celotni proces predsedniških volitev, in to takoj, ko je postalo jasno, da bo v drugem krogu prepričljivo zmagal Calin Geogrescu? Zakaj je ta politik tako zelo nevaren, da mu je moralo ustavno sodišče nato soglasno prepovedati še kandidacijo na novih volitvah? Odgovor je na dlani: napovedal je izstop iz »projekta Ukrajina« in je odločno nasprotoval ideji, da bi se tretja svetovna vojna začela iz (geostrateško zelo pomembne) Romunije, kjer Nato gradi največjo bazo v Evropi. Takšno (baje »skrajno desno« in »prorusko«) stališče, ki izraža skrb za varnost Romunije in njenih državljanov, je kajpak

raznovrstne težave, ki jih EU (parazit, ki požrešno ugonablja lastne gostitelje) s svojo politiko povzroča gospodarstvu in ljudem v njenih članicah, »še več Evrope«, tj. še bolj centralizirana, mogočna in poenotena EU, čim bolj podobna nadnacionalni in nemara celo suvereni državni tvorbi (četrtemu rajhu *sui generis*?), ki da bo najustreznejše utelešala in varovala demokracijo, človekove pravice, svobodo in vladavino prava. In če se kdo še sprašuje, kakšna je pravzaprav konkretna vsebina teh svetih, nedotakljivih vrednot zahodne (evroatlantske) kapitalistične civilizacije, mu lahko pomagamo z namigom, naj si čim natančneje ogleda, kako te vrednote z raznovrstno podporo kolektivnega Zahoda udejanjata sionistična kolonija na Bližnjem vzhodu in kijevski režim, ki so ga z »evrofašističnim državnim udarom« (Amin, 2020) ustoličile (kot sredstvo za neposredno vojaško konfrontacijo z »avtoritarno« Rusijo) najvzornejše liberalne demokracije.⁸⁴ Domnevamo, da že samo ta

častijo to specifično religijo, slišijo, da je rešitev za probleme, ki jih povzroča EU, njena nadaljnja krepitev, se rade volje strinjajo: *credo, quia absurdum*. Fikcija, za katero je treba žrtvovati suverenost nacionalnih držav (se sploh še kdo spomni, kaj naj bi to pomenilo?), je namreč svetinja in kdor jo postavi pod vprašaj, je obsodbe vredni heretik, ki nesramno žali verska čustva (in vznemirja tiste, ki obiskujejo evropsko cerkev, sklepajo posle s preplačano bruseljsko duhovščino in se zadovoljno vračajo domov z bolj ali manj zajetnimi denarnicami).

⁸⁴ Oh, evropske politične elite so tako globoko zabredle v močvaro hipokrizije, da jih je moral J. D. Vance, podpredsednik ZDA, na Münchenski varnostni konferenci strogo okarati, ker so se po njegovem mnenju že preveč oddaljile od vrednot zahodne liberalne demokracije. Poudaril je razveljavitev volitev v Romuniji, nesprejemljive omejitve svobode izražanja (na primer s cenzuro, ki jo narekuje direktiva o digitalnih storitvah in kodeks o dezinformacijah) ter različne oblike zatiranja (»skrajno« desnih in levih) strank, ki niso uglasene z normativnimi pričakovanji bruseljskega centra in ki tako ali drugače zavračajo pogubno vojno usmeritev EU in Nata. Vance je ugledno občinstvo očetovsko opozoril, da je prav takšna avtoritarna politika – in ne domnevne agresivne težnje Rusije ali nepoštena kitajske poslovne prakse – najhujša grožnja za Evropo. Z drugimi besedami: evropske (nominalno »sredinske«, dejansko pa ekstremistične) politične elite (v Bruslju in v večini prestolnic članic EU) so najhujša – najnevarnejša in najškodljivejša – grožnja za Evropejce (v prvi vrsti zaradi cinične, nemoralne, fanatične obsedenosti z vojno proti Rusiji in zatorej vsaj posredno tudi proti večini prebivalstva stare celine). Si sploh lahko predstavljate, kako je ta javna pridiga odzvanjala v glavah samovšečnih imenitnežev, ki nikoli ne zamudijo priložnosti, da z neusahljivim zanosom in visoko dvignjenim obtožujočim prstom udrihajo po avtokratskih, diktatorskih ali totalitarnih režimih, ker se nonšalantno poživljajo na sakrosanktne evroatlantske »valutes«? Če imate težave, si lahko pomagata s posnetki s te konference. In jih – če ste privoščljivi – primerjate s posnetki iz februarja leta 2022, ko so nastopajoči na Münchenski varnostni konferenci žareli od ekstatičnega vznemirjenja, ker so vedeli, da bo kmalu izbruhnil vojaški konflikt, ki bo kolektivnemu Zahodu omogočil, da bo z že dogovorjenimi sankcijami strl in si podjarmil Rusko federacijo.

dva primera nazorno (po)kažeta, da se – čeravno ekonomsko, politično, vojaško in tehnološko že precej oslabljeni – Zahod (zlasti evropske države) še vedno ni odlepil od svoje novoveške kriminalne politike, podklete z rasističnim občutkom superiornosti. Navada je, pravijo, železna srajca.⁸⁵ Kljub temu pa se najdejo posamezniki, ki so jo pripravljeni sleči, ker ugotavljajo, da je postala že preveč škodljiva, moralno nagnusna, politično sramotna – ali preprosto predraga.⁸⁶

Literatura

1. Abelow, B. (2023). *Kako je Zahod pripeljal vojno v Ukrajino. Kako je politika ZDA in Nata pripeljala do krize, vojne in do tveganja jedrske katastrofe*. ZRC SAZU.
2. Ali, T. (2002). *Spopad fundamentalizmov. Križarstvo, džihad in modernost*. Znanstveno in publicistično središče.
3. Amin, S. (2020). *Sodobni imperializem. Spisi o kapitalizmu, imperikalizmu in revoluciji*. Založba I*cf.
4. Anderson, P. (2017). *Ameriška zunanja politika in njeni snovalci*. Založba Sophia.
5. Baud, J. (2022a). *The military situation in the Ukraine*. <https://www.globalresearch.ca/the-military-situation-in-the-ukraine/5778420>
6. Baud, J. (2022b). *The Russian art of war. How the West led Ukraine to defeat*. Max Milo Editions.
7. Baud, J. (2023a). *Operation Z. The hidden truth of the war in Ukraine*. Max Milo Editions.
8. Baud, J. (2023b). *Ukraine between war and peace*. Max Milo Editions.

⁸⁵ Videti je, da nameravajo evropske vladajoče elite odkorakati v zakotje zgodovine v skladu s sramotno tradicijo »celine«, ki je bila dolga stoletja glavni producent novoveškega zla, namreč kolonializma (v starih in novih različicah izkoriščanja, plenjenja in zatiranja podrejenih ljudstev), rasizma (trdožive ideje o biološko ali kulturno utemeljeni večvrednosti belih nadljudi), genocidnih poselitve zasadenih tujih ozemelj (na primer v Severni Ameriki, Avstraliji, Novi Zelandiji in zgodovinski Palestini), nacifašizma in dveh svetovnih vojn. S tega vidika niti ni presenetljiva grožnja, ki jo je neizvoljena estonska politkomisarka Evropske komisije, pristojna za zunanjo politiko, naslovila na voditelje članic EU (in za povrh še na srbskega predsednika): če se boste (9. maja) udeležili proslave osemdesetletnice zmage nad nacifašizmom v Moskvi, lahko računate na negativne sankcije. Po drugi strani pa je (najmileje rečeno) nenavadno, da to arogantno svarilo voditeljem suverenih nacionalnih držav ni sprožilo množičnega ogorčenja (kot da bi zmaga zaveznikov nad nacifašizmom v perspektivi dominantnih evropskih vrednot že postala dogodek, ki ga kaže obžalovati, in ne slaviti).

⁸⁶ Pisanje glavnine tega članka se je zaključilo 27. februarja (njegova končna – rahlo popravljena in dopolnjena – različica pa je nastala konec aprila). Nikoli v dolgi karieri nisem zaključil teksta s tovrstno informacijo. Tokrat (v svojem zadnjem prispevku za RKK) pa se mi to zdi nujno, ker se teme, o katerih sem razpravljal, spreminjajo in razvijajo skoraj brez prekinitve. Le ugibam lahko, v kakšnem stanju bodo tedaj, ko se bo ta članek srečal z bralcem.

9. Bembič, B. (2012). *Kapitalizem v prehodih. Politična in ekonomska zgodovina Zahoda po drugi svetovni vojni*. Založba Sophia.
10. Burcar, L. (2024). *Knjiga o džungli ali kaj moramo vedeti o britanskem imperializmu*. Borec, LXXVI/823–825, 258–271.
11. Canfora, L. (2006). *Demokracija. Zgodovina neke ideologije*. Založba /*cf.
12. Césaire, A. (2009). *Razprava o kolonializmu*. Založba /*cf.
13. Falk, R. (2024). Zahod v Gazi omogoča najočitnejši genocid v zgodovini človeštva. Borec, 77, 823–825.
14. Galeano, E. (2011). *Narobe. Šola narobe sveta*. Modrijan.
15. Galimberti, U. (2011). *Miti našega časa*. Modrijan.
16. Graeber, D. (2013). *Fragmenti anarhistične antropologije*. Založba /*cf.
17. Graeber, D. (2014). *Dolg. Prvih 5000 let dolžništva*. Založba /*cf.
18. Harari, Y. N. (2015). *Sapiens. Kratka zgodovina človeštva*. Mladinska knjiga.
19. IMEU – Institute for Middle East Understanding (2012). *The Dahiya doctrine and Israel's use of disproportionate force*. <https://imeu.org/article/the-dahiya-doctrine>
20. Johnson, C. L. (2025a). Donald Trump, not Barack Obama, is responsible for Ukraine's dramatic military expansion between 2011 and 2021. *Sonar 21*. <https://sonar21.com/donald-trump-not-barack-obama-is-responsible>
21. Johnson, C. L. (2025b). The road to war in Ukraine – The history of NATO and US military exercises with Ukraine – Part 1. *Sonar 21*. <https://sonar21.com/the-road-to-war-in-ukraine>
22. Johnson, C. L. (2025c). The road to war in Ukraine – The history of NATO and US military exercises with Ukraine – Part 2. *Sonar 21*. <https://sonar21.com/the-road-to-war-in-ukraine>
23. Johnson, C. L. (2025č). The road to war in Ukraine – The history of NATO and US military exercises with Ukraine – Part 3. *Sonar 21*. <https://sonar21.com/the-road-to-war-in-ukraine>
24. Kearns, G. (2009). *Geopolitics and empire. The legacy of Halford Mackinder*. Oxford University Press.
25. Kržan, M. (2020). Zastopnik tretjega sveta v marksistični družbeni teoriji. Sprema beseda. V S. Amin (ur.), *Sodobni imperializem. Spisi o kapitalizmu, imperializmu in revoluciji* (str. 273–302). Založba /*cf.
26. Kržan, M. (2024). Vojna v dobi sodobnega imperializma. Borec, LXXVI/823–825, 53–76.
27. Mastnak, T. (2015). *Liberalizem, fašizem, neoliberalizem*. Založba /*cf.
28. Mastnak, T. (2023). Predgovor. V B. Abelow (ur.), *Kako je zahod pripeljal vojno v Ukrajino. Kako je politika ZDA in Nata pripeljala do krize, vojne in tveganja jedrske katastrofe* (str. 10–25). ZRC SAZU.
29. Mastnak, T. (2024). *Nova sveta vojna. Mir v času genocida*. Sanje.
30. Mekina, I. (2023). Opravičevanje genocida: Laži o »1400 ubitih Izraelcih« s strani Hamasa in kaj se je zares zgodilo 7. oktobra? *Insajder*. <https://insajder.com/slovenija/>
31. Mekina, I. (2025a). Trump ima prav: Kako je Ukrajina 16. februarja 2022 prva nespametno napadla in začela ukrajinsko-rusko vojno! *Insajder*. <https://insajder.com/slovenija/>
32. Mekina, I. (2025b). Zunanji minister ZDA priznal: »Ljudi smo zavajali, da so verjeli, da lahko Ukrajina premaga Rusijo!«. *Insajder*. <https://insajder.com/slovenija/>
33. Močnik, R. (2024). Različice obnove kapitalizma in vojna v Ukrajini. Borec, LXXVI/823–825, 77–106.
34. Rogall, N. (2024). Izrael – nastanek rasistične države. Borec, LXXVI/823–825, 106–159.
35. Schreiner, P. (2019). *Podreitev kot svoboda. Življenje v neoliberalizmu*. Krtina.
36. Stannard, D. E. (2017). *Ameriški holokavst. Osvajanje Novega sveta. Drugi zvezek*. Založba /*cf.
37. Starikov, N. (2011). *Kriza. Kako \$e to dela*. UMco.
38. Todorov, T. (2014). *Osvojitev Amerike. Vprašanje drugega*. Studia humanitatis.
39. Wallerstein, I. (2004). *Zaton ameriške moči*. Založba Sophia.

Criminal Policy of Western Imperialistic Nations

Zoran Kanduč, LL.D., Senior Research Fellow, Institute of Criminology at the Faculty of Law Ljubljana, Slovenia. ORCID: 0000-0003-0727-172X. E-mail: zoran.kanduc@pf.uni-lj.si

This article aims to highlight the history of the modern world from a specifically criminological viewpoint, i.e., as a long series of criminal practices of imperialistic nations and their diverse (typical collective) punishments of rebellions against imperialistic (for a long time mainly colonialist) exploitation, plundering and repression of violently or economically subjugated peoples. Its basic thesis is that the proxy war of the collective West (under the command of the USA) against the Russian Federation as well as the war that the Zionist regime – with indispensable American and European support – has been waged against the Palestinian people and the forces of resistance in the Middle East can be understood in such a manner. Trump's victory in the American presidential elections has perhaps invigorated hope somewhat that mankind will avoid a new (and most probably the last) world war, i.e., the direct military conflict between the "good" (Western imperialistic collective) and the "evil" (states – e.g., Russia, Iran or China – that resist most resolutely against the withering American empire). Even before Trump's inauguration, the genocide in Gaza has been temporarily halted by a ceasefire, which has been expectedly violated by Israel immediately after its first phase. On the other hand, the USA has imposed the penalty upon Yemen (in the form of brutal bombardment of mainly civilian targets) being the only government in the world that reacted by military means to the new crimes of the Zionist colony on the territory of historic Palestine. Trump's new administration has started the process of gradual, yet uncertain normalization of diplomatic relations with the Kremlin, which could perhaps even end peacefully the most terrible war on the old continent since 1945. On the other hand, Trump's peace initiatives have triggered an internal crisis (just temporary disintegration?) of the collective West and have also shown to the European peoples that their principal security, social, economic and political threat are authoritarian ruling elites in Brussels and capitals of warmongering EU and NATO member states. Namely, these dangerous political forces wanted (and still want) war against the nuclear superpower. Their draconian, yet mainly inefficient and contra-productive sanctions against Russia have been causing enormous damage to European economies and peoples. Moreover, they have been supporting (militarily, financially, politically and propagandistically) the most loathsome regime in Europe since the defeat of Hitler's Germany.

Keywords: imperialistic crimes and punishments, war, genocide, collective West, USA

UDC: 343.9:341.4